

ΓΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ
ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Δ Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΤΟΣ ΣΤ' - ΤΕΥΧΟΣ ΕΔ' - ΕΕ' (64-65)
ΙΟΥΝΙΟΣ - ΙΟΥΛΙΟΣ 1906

ΑΘΗΝΑΙ
Ὀδὸς Γ' Σεπτεμβρίου 85.

Φ
ἀριστεύς

ΣΥΝΔΡΟΜΗ εἰρησία δρ. 12 — ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ δρ. 1

ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ εις την αρχήν εκάστου μηνός εν Ἀθήναις

ΓΡΑΦΕΙΑ: Ὀδὸς Γ'. Σεπτεμβρίου 85 (Πλατεία Κυριακοῦ).

ΣΥΝΔΡΟΜΗ Ἐτησίᾳ ἐν Ἑλλάδι δρ. 12.—Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ φρ. χρ. 12

Τὸ ἔτος ἀρχεται ἀπὸ 1 Μαρτίου.—Αἱ συνδρομαὶ προπληρώνονται, στέλλονται δὲ ἀπ' εὐθείας πρὸς τὴν ἐν Ἀθήναις Διεύθυνσιν.—Οὐδεμίᾳ αἰτίσιν περὶ ἀπουτολῆς τῆς Πινακοθήκης· ἢ οἰασθῆναι ἐκδόσεως αὐτῆς λαμβάνεται ὑπ' ὄψει ἀνευ συναποστολῆς τοῦ ἀντιτίμου.—Αἱ ἀποδείξεις πληρωμῆς εἶνε ἐντυπώσι καὶ πρέπει ἀπαραιτήτως νὰ φέρουν τὴν ὑπογραφήν τοῦ Διευθυντοῦ, τὴν σφραγίδα τοῦ περιοδικοῦ καὶ ἀξίοντα ἀριθμὸν.

Φύλλα ἐν Ἀθήναις πωλοῦνται εἰς τὰ βιβλιοπωλεῖα «Ἑστίας», Ἐλευθερουδάκη καὶ Μπέκ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Συγγνώμη, διήγημα Ἀλεξάνδρου Παπαδοπούλου

Ἄνοιξις, ἐπὶ Εἰρήνης Ἀθηναίας

Θρόνοι, (Τὸ Νυχτερί, Ψάραδες, τὸ Κλετρόπουλο) ἐπὶ Κ. Γούναρη.

Ἄρσὲ δε Λίμα, ὁ ποιητὴς τοῦ εἰκοστοῦ ἐπὶ Κ. Ράδου.

Ἀπομνηθεῖς καλλιτέχνες, ἐπὶ Σπ. Δέ-Βιάζη.

Ἡ Γλυπτικὴ παρ' Ἑλλᾶδι (Τέλος) ἐπὶ Ρέλαν. Μετάφρασις Νοσητῆς Ζωηροῦ.

Ὁ Καφετζὺ τοῦ Σουράε διήγημα Τολοσῆ (Μετάφρασις Γιάννη Καμβανέλλου).

Τὰ ζάρια, διήγημα ἐπὶ Ρ. Παρίση

Ὁ ἀγνώστου μουσικῆς, διήγημα. Μετάφρασις Μ. Σιγούρου

Ἐνδοξὸς Ἑλλᾶν Ἰστ' αἰῶνος, ἐπὶ Α. Βελέλη.

Καρδιά κομματιασμένη. Σλαβικὴ παράδοσις ἐπὶ Μ. Γκόρνυ (Μετάφρασις Κ. Καιροφύλα).

Τί σκέπτομαι, ἐπὶ Δίκ.

Ἡ φωτογραφία τῶν χρωμάτων, ἐπὶ Β. Παπαγιαννοπούλου.

Ποικίλα θελῆς. (Ἐπιμύσεια. — Ὑγιεινὴ. — Ὁ Συριεὸς. — Γνώμη. — Ἀνέκδοτα. — Μειδιάματα).

Συμειώσεις ἐνός μηνός. (Οἱ τυφλοὶ Κυβέλη).

Γράμματα καὶ τέχναι.

Διαγωνισμὸς εἰκονογραφημένων Δελταρίων.

EIKONEE

Ἀπελευθερωτικὴ τῆς τέχνης ἐπὶ Φ. Ἀριστεύου.

Ἄρσὲ δε Λίμα.

Λαϊκὴ Σχολὴ Κοπερᾶρης.

Σχολὴ τυφλῶν. Τυφλὴ ἀντιγινώσκουσα δι' ἀφῆς.

Τυφλοὶ γυμναζόμενοι.

Μάθημα Γεωγραφίας.

Μάθημα Φυσικῆς ἱστορίας.

Νηπιαγωγεῖον τυφλῶν.

Ἄγιος Φραγκῆδκος. Μετὰ τὴν κατατροπήν.

Κυβέλη Μυράτ.

Μακεδονία. Θύματα Βουλγάρω.

Εἰς τὰ λουτρόα. Γελοιογραφία Δ. Γαλάνη.

Α. Χρηστομάνος.

ΕΞΕΔΟΣΗ

καὶ διανέμεται μετὰ τοῦ παρόντος φύλλον

ἡ θαυμασιὰ τρίχρωμος φωτοτυπία

Ο ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΟΥ ΜΑΡΑΘΩΝΟΣ

Ἔργον τοῦ διασήμου Ἀμερικανοῦ ζωγράφου F. Bennett

Θ' ἀποσταλῆ ὡς δῶρον μόνον εἰς τοὺς προσηλωσάντας τὴν εἰσησὶαν συνδρομὴν τῶν συνδρομητῶν.

Τὴν φωτοτυπίαν κατ' ἐξαίρεσιν θὰ λάβουν ἐφέτος

καὶ ὄσοι μέχρι 1 Ἰουλίου πληρώσουν τὴν συνδρομὴν των.

ΣΥΓΓΝΩΜΗ

Οἱ ἔγραψε δύο λόγια, πῶς ἡ Ἀγγαία εἶνε πολὺ ἄρρωστη καὶ τώρα τὸν περιμένει.

Δώδεκα χρόνια ζοῦν χωρισμένοι. Δώδεκα χρόνια κλείσθηκε σ' αὐτὸ τὸ σπῆτι μέσα. Δώδεκα χρόνια δὲν τὸν εἶδε.

Τὰ μαλλιά της ἀσπρόμαυρα, τὸ μέτωπόν της ῥυτιδωμένον. Τὰ δάκτυλά της πλέκουν γρήγορα πτερωτὰ καὶ τὰ μεγάλα γαλανὰ μάτια της, ποῦ τώρα ξεθώρισαν, ὠπλισμένα μετὰ τὰ γυαλιὰ, ἀκολουθοῦν τῆς βελόνης.

Μαῦρα τὸ φόρεμά της· μαῦρη καὶ ἡ καρδιά της.

Τὸ παράθυρον, τὸ ὅποιον εἶνε πολὺ πλησίον της, τῆς δεικνύει τὸν Κεράτιον κόλπον γαλήνιον.

Πάντοτε ὅταν βλέπῃ τὰ μεγάλα σκάφη νὰ ἐξαπλώνονται ἤσυχα καὶ ἀμεριμνα εἰς τὴν λείαν ἐπιφάνειαν τοῦ λιμένος, ψιθυρίζει:

— Ἡ θάλασσα ἡ ἀπιστὴ, ποῦ σηκώνει θερὰ κύματα ἢ σείσται ελαφρὰ, ἔχει λιμάνια ἀκύμαντα· μὰ ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου, ἄχ, δὲν ἔχει.

Κτύπησε τὸν ἑσπερινὸν ἢ καμπάνα τοῦ πατριαρχείου· ἡ κ. Πουλχερία πετάχθηκε τρομα-

γμένη καὶ ἔβρασε νὰ κάμῃ ὅπως πάντα τὸ σταυρὸν της.

Ἐφυγαν δὲ τρεῖς βελονὲς ἀπὸ τὴν κάλτσα της καὶ ἡ ματιὰ της καρφώθηκε ἐπὶ τὴν θάλασσα καὶ κατόπι ξεκαρφώθηκε μετὰ βία καὶ καρφώθηκε ἐπὶ τὴν θύρα τοῦ δωματίου.

Δοκίμασε νὰ ξαναπλέξῃ, μὰ τὰ δάκτυλά της ἔτρεμνυ καὶ δὲν τὸ κατώρθωσε. Ὁ Μικαρίκος ὁ γάτος της ἔπαιζε, μετὰ τὸ κουβάρι της.

Κτύπησε ἡ θύρα, ἡ κ. Πουλχερία πετάχθηκε καὶ βρέθηκε ἐπὶ τὸ πόδι.

Ἐπλησίασε τὸν καθρέπτην.

Θεέ μου, τί ἀσχημὴ! Χλωμὴ, λιγνὴ, ζωντόνεκρη.

Διώρθεσε λιγάκι τὰ μαλλιά της· ἡ γυναίκα αὐτὸ δὲν τὸ λησμονεῖ καὶ ἐπὶ τὴν περὶ κρίσιμη στιγμήν της ζωῆς της καὶ συμμαζέψε τὸ κουβάρι της ποῦ ὀλόκληρον τὸ ξετύλιξεν ὁ Μικαρίκος.

Ἀκούσθησαν βήματα.

Ἡ καρδιά της κτυποῦσε δυνατὰ· ὅσα τὰ βήματα πλησίαζαν, τόσα οἱ παλμοὶ πλήθαιναν.

Ἐμβῆκε ἓνας κύριος μετὰ μιὰ μεγάλη κοιλιά παχὺς, ροδοκόκκινος, καλοξυρισμένος καὶ κρατούσε ἐπὶ τὰ χέρια του κυλινδρικὸν πῖλον.

Ἡ κ. Πουλχερία, τοῦ ἔτεινε τὸ παγωμένον χέρι της.

Τὰ μάτια της ἀστράψαν.

ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

Ναί, ο Μάρκος δὲν εἶνε ἀδύνατος σὰν σκελετός, μὰ ἴγῃρασε καὶ ἄκεις, ἀσπρισαν τὰ μυκλά του καὶ τὰ μουστάκια του.

Ἐκείνος, πῆρε τὸ χέρι της καὶ τὸ φίλησε. Ἐπὶ μεγάλα δάκρυα κυλίσθησαν στὰ παχειὰ κατακόκκινα μάγουλά του.

Με φωνὴ βραχνή, ἡ ὁποία διεκόπτετο ἀπὸ τὴν σπληνίτην, ἐψιθύρισε :

— Πουλχερία, μὲ συγχωρεῖς ;

Ἐκείνη τὸν συνεχώρησεν, ὅπως συνεχώρησε πρὸ ὀλίγου τὸν Μαυρίδι, ποῦ ἐξετόλιξε τὸ κουβάρι της.

Τί στενοχωρία ! δὲν ἔχουν τίποτε νὰ ποῦν.

Πόσα ἔλεγον ἄλλοτε σκαμπῆνοι σ' αὐτὸ τὸ παράθυρο, πρὶν νὰ ζημερώσῃ ἡ μαύρη μέρα, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ κ. Μάρκος ἔφυγε διὰ τὴν Εὐρώπην, με τὴν διακαλίσατον τῆς κόρης του.

Δώδεκα ἔτη ἔλειπε δώδεκα ἔτη ἡ κ. Πουλχερία ἔζησε ζωντανὴ ἐπὶ τὸ παρθενακόσμιον αὐτὸ σπῆτι, δώδεκα ἔτη ἔκλειε κρυφά, διὰ νὰ μὴ τὴν βλέπῃ ἡ κόρη της ἡ ἀσθενική.

— Καὶ ἡ κόρη μας ; ἐψιθύρισε μὲ στενοχωρίαν ὁ παχὺς ἄνθρωπος.

— Ἡ κόρη μας ;

Τώρα δάκρυα χονδρὰ σὰν βροχὴ ἀφθονα, ἔβρεξαν τὸ πρόσωπον τῆς κ. Πουλχερίας.

— Ἡ κόρη μας δὲν εἶναι καλά.

Σηκώθηκε καὶ τοῦ ἔνευσε νὰ τὴν ἀκολουθήσῃ. Σ' ἓνα δωμάτιον εὐρύχωρον, μὲ τοίχους παχείς σὰν τοίχους φυλακῆς, μὲ δικτυωτὰ πυκνὰ ἤτο ἐξηπλωμένη ἡ κόρη του, ἡ κόρη των.

— Ἀγλαΐα ;

Ἄνοιξε τὰ βαρεῖα βλέφαρά της ἡ ἀρρωστη μὲ κόπον. Ἄλλα τὰ ξαναέκλεισε, διότι τὴν ἔστενοχώρει τὸ φῶς τὸ ἄπλετον.

Χλωμὴ σὰν ἀγιοκέρι καὶ μὲ πρόσωπο λωμμένο ἐχαμογέλασε καὶ φάνηκαν τὰ δόντια της μαύρα καὶ τριμμένα.

— Ὁ πατέρας σου, παιδί μου.

Τὸ μειδίαμα ἔφυγε ἀπὸ τὰ χεῖλη της.

Ὁ κ. Μάρκος ἐπλησίασε καὶ τὴν ἐγλυκοφιλοῦσε.

— Μὲ γνωρίζεις, Ἀγλαΐα μου ;

— Ναί ἡ μητέρα ὅταν παρακαλοῦσε στὴν ἀρρώστεια της, πάντα ἀνέφερε τὸν ὄνομά σου.

Γέλασε ἓνα γέλοιο περιπαικτικόν, ἔκλεισε τὰ μάτια της καὶ γύρισε ἀπὸ τὸ ἄλλο τὸ πλευρὸν.

Ἡ κ. Πουλχερία τὸν ἔστυρεν ἐκτὸς τοῦ δωματίου.

— Μάρκο, μὴ νομίσης ὅτι ἔμαθα τὴν κόρην σου νὰ σὲ καταρῶται καὶ νὰ σὲ μισῇ. Μὰ ἔγεινε νευρική. Καὶ ἐνῶ ὅταν ἤμην καλά, σ' ἐζωγράφιζα μὲ τὰ καλλίτερα χρώματα, ἀμα μοῦ ἤρχετο ἡ κρίσις, φαίνεται ὅτι ἔλεγα μερικὰ πικρὰ πράγματα εἰς τὰ ὁποῖα ἡ κόρη μας ἐπρόσεξε περισσότερο ἀπὸ τὰ λόγια τὰ δικὰ μου. Μ' ἔννοεῖς !

— Ναί.

Τὸ βολόγι τῆς Μεγάλης Σχολῆς, ἐκτύπησε πέντε ὥρες, ὁ κ. Μάρκος ἀπεφάσισε νὰ φύγῃ. Ἦτο ἡ ὥρα ποῦ ἔβγαζε τὴν κυρία του — διότι τώρα εἶχε ἄλλην σύζυγον καὶ ἄλλα παιδιὰ — στὸν περίπατο.

— Αἶ, μὲ συγχωρεῖς, Πουλχερία ;

— Σὲ συγχωρῶ.

Ἐφυγε κατευχαριστημένος, διότι φέβηκε σὰν ἄνθρωπος μὲ πολλὴ καρδιά, ἀφοῦ πῆγε σ' αὐτὸ τὸ σπῆτι, ποῦ δὲν ἔπρεπε νὰ καταπατήσῃ, διὰ νὰ ἰδῇ τὴν ἀρρωστη κόρη του.

Ἐνῶ ἔφυγε, ἀνέπνευσε ἐλεύθερα καὶ εἶπε :

— Μὰ πταίει ἡ Πουλχερία. Τὸ παιδί αὐτὸ εἶχεν ἀνάγκην καθαροῦ ἀέρος, περιπάτου, καὶ ἐκείνη ἔζησε δώδεκα τώρα χρόνια κλεισμένη σὰν σπητόγατα. Τέτοια ἦταν πάντα. Δὲν ἀγαποῦσε τὸν περίπατο. Ἀλλοίμονον, οὔτε ἡ μητρικὴ στοργὴ δὲν μπόρεσε νὰ ξεριζώσῃ τὰ κακά της φυσικά.

Σκουπίσε τὸν ἰδρῶ του καὶ πῆδηξε γρήγορα μέσα στὸ καίκι, ποῦ τὸν ἐπερίμενε ἔξω ἀπὸ τὰ κάγγελα τοῦ κήπου.

Γλύστρησε τὸ καίκι, ἐχοροπήδησε λιγάκι ἐνῶ περνοῦσε τὰ μεγάλα κύματα ποῦ ἐσήκωσε τὸ βαποράκι τῆς γραμμῆς ποῦ πέρασε πρὸ ὀλίγου καὶ ἄρχισε νὰ καπνίζῃ τὸ τσιγάρο του. Ἡ συγγνώμη, τὴν ὁποίαν τοῦ ἔδωκαν, πολλὸ τὸν ἐχαροποίησε.

Σὲ δύο διαφορετικὰ παράθυρα, ἦταν δύο γυναῖκες καὶ τὸν ἔβλεπαν μὲ ματικὴς διαφορετικαίς.

Ἡ κόρη του, ἔβηγε, ἔβηγε, ἔβηγε καὶ γελοῦσε ἐνῶ ἔβλεπε τὸν πατέρα της ξαπλωμένο, καὶ τὸ ἐξησθενημένο πνεῦμα της τίποτε δὲν συλλογίζονταν.

Ἡ κ. Πουλχερία, τὸν ἔβλεπε καὶ ἔλεγε, πῶς ἡ συγγνώμη, τὴν ὁποίαν δίδει κάνεις, εἶνε πολὺ γελοῖο πρᾶγμα.

— Πῶς τὸν συγχώρησα ; ἦλθε πίσω ἡ ἀδικόζουθενή νεότης μου, ἡ Ἀγλαΐα μου ἔγεινε πάλιν ὑγιὴς καὶ ῥοδοκόκκινη ;

Ἡ κ. Πουλχερία, ἡ ὁποία συχνὰ δὲν γελᾷ, ἐγέλασε τώρα καὶ ἐκείνη, ὅταν εἶδε μέσα στὸ καίκι τὸσῶ χαρούμενον τὸν κ. Μάρκο, διὰ τὴν συγγνώμην, τὴν ὁποίαν ἔλαβε. Τὸ γέλοιο τῆς μητρὸς καὶ τὸ γέλοιο τῆς κόρης, ἀπετέλεσαν μὴ παράξενη συμφωνία σπαρρακτικὴ μέσα στὸ σκοτεινὸ καὶ ἥρεμο ἥρεμο καὶ μεγάλο Φαναργιώτικο σπῆτι. Ὁ γείτονας ὁ δεσπότης, ὁ ὁποῖος ἐπτότιζε μόνος του τὰ λουλούδια του πετάχθηκε τρομαχμένος καὶ σταυροκοπήθηκε, διότι ποτὲ μὰ ποτὲ δὲν ἄκουσε δώδεκα τώρα χρόνια γέλοια στὸ σπῆτι τῆς ζωντάνερης.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΝΟΙΞΙΣ

ΦΕΒΑ τὸ σκόφος τοῦ δωματίου μου καὶ ἐξῆλθα εἰς τὸ φῶς τῶν ἀγρῶν.

Ἄναστήθηκα.

Μῦρα καὶ ἁρμονία καὶ δρόσοι ἔκαμαν τὸ μεγαλειότερον θαῦμα.

Ποῖον νὰ εὐχαριστήσω ;

Ἐὰν ἠδύνατό τις νὰ μοῦ εἶπῃ τίς ὁ Θεὸς τῆς ἀπόδοσης καὶ τοῦ τέττιγος, τοῦ ἠδυπαθοῦς ῥόδου καὶ τοῦ

κρίνου τοῦ συνεσταλμένου, τῆς μελίσσης τῆς βομβούσης καὶ τοῦ ῥυάκος τοῦ κελαρύζοντος γλυκύτατα, διὰ μέσου μιᾶς βαθυπρασίνου ἀγκάλης κυματιζούσης παθητικὰ-παθητικὰ, θά τοῦ προσέφερον ἓνα κομμάτι τῆς ψυχῆς μου.

Ἄλλα ποῖος ὑπάρχει διὰ τὰς ἐρωτήσεις τῶν ἀνθρώπων τῶν περιπλανωμένων εἰς λογισμοὺς σκιεροῦς ;

Τίποτε δὲν ἀπαντᾷ ὁσφ γλυκυτέρα ἢ φῶς καὶ διανυγέστατος ὁ οὐρανός, τὸσφ καὶ πεισματωδέστερα ἢ σιγὴ.

Θὰ ἔλεγε κανεὶς, ὅτι διὰ τῆς σιγῆς αὐτῆς ὁ Θεὸς θέλει νὰ δείξῃ, ὅτι ὑπάρχουν καὶ μερικὰ ὄρια, τὰ ὁποῖα δὲν ἐπιτρέπεται ἐπ' οὐδενὶ λόγφ ὁ ἄνθρωπος νὰ τὰ ὑπερπηδῶσῃ.

Καὶ τὰ ὄρια αὐτά, εἶνε τὰ ὄρια ποῦ χωρίζουν ἓνα οὐρανὸν ἀπὸ μίαν γῆν ἢ μίαν ἡμιμάθειαν ἀπὸ μίαν γνώσιν τελείαν ἢ μίαν ζῶν ἠνιπτήν ἀπὸ μίαν ζῶν ἀθάνατον ἢ ἓνα ἄνθρωπον τέλος ἀπὸ ἓνα Θεόν ! . . .

Ἄκουω

Βυθισμένη εἰς σκέψεις καὶ ονειρα τὸ ἄσμα μοῦ φαίνεται τονισμένον εἰς μίαν σειράν ἀγνώστων φθογγοσῆμων, καὶ φανταστικῶν καὶ ἰδιοτρόπων.

Βλέπω

Αἱ πράσινοι καὶ αἱ ῥοδαλαὶ καὶ αἱ ἀλαβάστρινοι καὶ αἱ ὄχραι ἀποχρώσεις, μοῦ φαίνονται περιβεβλημένα ἓνα πέπλον ἀγνώστου καὶ ἀπροσδιορίστου χροιάς καὶ διαφανεῖας.

Αἰσθάνομαι

Οὐρανία γαληνιότης καὶ εὐαίσθησία εἰς τὰ αἰσθήματα.

Ἐννοῶ

Ἐπεροσμία διαφάνεια καὶ τάξις εἰς τὰ διανοήματα.

Ἄπεσῦρθῃ ἢ ἀχλύς ἢ ταράττουσα τὸν ὀργανισμόν τοῦ κρανίου καὶ τῆς ψυχῆς, καὶ ὑπεχώρησε καὶ ὑπετάγη εἰς τὴν ἐπιδητικότητα τῆς ἀμύψεως τῆς οὐρανίας.

Εἶμαι εὐτυχής.

Μακάριοι οἱ δυνάμενοι, ἔστω καὶ πρὸς στιγμήν, νὰ διατρυπῶσι τὸν οὐρανὸν καὶ νὰ σχιζῶσι τὴν γῆν.

Εἶμαι εὐτυχής.

Ἐλαφρὰ καὶ ἀμέριμνος πετῶ εἰς τὰ νέφη.

Ἀσπάζομαι ἀφρούς, καὶ φορτωμένη ἀπὸ μῦρα ἀσύλληπτα, τρέχω πρὸς τὴν γῆν ἵνα τὴν ἐμβολιάσω μὲ εὐγενεστέραν ἀπόπνοϊαν.

Τὸ κατορθῶνω.

Οἱ ἀτμοὶ τώρα τῆς γῆς διαφανέστεροι, ὑψοῦνται εἰς τὸν αἰθέρα, ὡς ἀιδανωτὸς ἀγασμένος θυσίας ὑπερτάτης.

Καὶ πράγματι κάτι ἐθυσιάσθη.

Ἐδημιούργησα ἓνα κόσμον ὀδοκλήρον καὶ πρὸς τοῦτο ἐθυσιάσθη ἡ δύναμις ὀλοκλήρου τῆς ζωῆς μου.

ΕΙΡΗΝΗ Η ΑΘΗΝΑΙΑ

ΘΡΥΛΟΙ

ΤΟ ΝΥΧΤΕΡΙ

Ἄ γέμος τὸ κοῦτίλι τοῦ τρομοκρατῆ εἰς τὸ χέρι . . .
— ἓνα καντήλι ὠρὸν φωτῆ
τὸ σιωπηλὸ νυχτέρι —

Καὶ πίσω 'στὸ εἰκόνημα
γράφει τὴ μέρα ἤτον
ποῦ πῆραν τὸ παιδί των
γενίτταρο οἱ ἔχθροί !

Δώδεκα μάτια ἀσπαίροντας
ἀκολουθοῦν τὸ χέρι
καὶ τὸ καντήλι ὠρὸν φωτῆ
τὸ θλιβερὸ νυχτέρι.

ΨΑΡΑΔΕΣ

Γηράσανε 'στὴ θάλασσα
ψαράδες ποῦχαν χύσει
ἰδρωτὰ ποῦ περισσότερο
τὸ κύμα ν' ἀλμυρίσῃ.

Γιὰ τὸ σκληρὸ τὸ πάλαιμα
ἔδω 'στὸ βίον τοῦτο
τὰ δίκτυα, τὴ βαρκοῦλα τους
εἶχανε μόνο πλοῦτο.

Καὶ μόλις ἀκουσαν — Τιμὴ
ζητῆ ἢ πατριδα ἢ δόλα !
μὲ τὰ μολύβια τῶν δικτυῶν
τρέχουν νὰ κάνουν βόλτα.

ΤΟ ΚΛΕΦΤΟΠΟΥΛΟ

Ἄρματαλοὶ ῥοδόλησαν
νὰ δώσουν τοῦ παπᾶ τὴν κόρη,
κίως ποῦ νὰ βγῇ ὁ αὐγερινὸς
πετάξανε 'στὰ ὄρη.

Τὴν κόρη, τὸν πατέρα της,
τῆς ἐκκλησιᾶς τὰ δῶρα τ' ἄγια,
'ς τὸ μοναστήρι ἀσφάλισαν
'ς ἐνὸς βουνοῦ τὰ πλάγια.

Τ' ἄγια φιλοῦν νὰ φύγουνε
μακριὰ οἱ σκλάβοι σταυροφόροι,
κ' ἓνα ψηλὸ κλεφτόπουλο
σκύβει φιλάει τὴν κόρη

Κ. Σ. ΓΟΥΝΑΡΗΣ

ΑΡΣΕ ΔΕ-ΛΙΜΑ
Ο ΠΟΙΗΤΗΣ ΤΟΥ ΕΙΚΟΣΤΟΥ

Ο νέον δραματικόν ποίημα τοῦ Ἀρσέ-Δε-Λίμα «Τὸ Ὁραμα τοῦ Γολγοθά» ἔκαμε ὅλον τὸν κόσμον νὰ ὀμιλήσῃ περὶ αὐτοῦ. Φαίνεται ὁ νέος οὗτος ποιητὴς νὰ εἶναι ὁ μεγαλειότερος

ποιητὴς τῶν ἡμερῶν μας μὲ ὅλην τὴν κακίαν τῶν λογίων τῶν Ἀθηνῶν νὰ μὴ τὸν γνωρίζουν ἀκόμη, διότι ἴσως δὲν ὀμίλησεν ἔτι περὶ αὐτοῦ ὁ Mercure de... France...

Ὁ Ἀρσέ-Δε-Λίμα, ὁ γράφων τὸν θαυμασιώτερον γαλλικὸν στίχον σήμερον, εἶνε Πορτογάλλος καὶ γράφει ἐν Λισσαβῶνι τυπώνεται ὁμοῦ ἐν Παρισίοις καὶ ἀναγινώσκειται πανταχοῦ... σχεδὸν πανταχοῦ. Ἀπλῆστως μάλιστα, τόσον ἐν τῇ πατρίδι του ὅσον καὶ εἰς τὸ Παρίσι, εἰς τὸ Βερολίον, εἰς τὴν Στοκχόλμην καὶ ὅπου ὑπάρχουν ἄνθρωποι διψῶντες ἀναγνώσματα ἰσχυρῆς ἐμπνεύσεως καὶ ἀληθινῆς τέχνης.

Ὁ Ἀρσέ-Δε-Λίμα εἶναι ὁ ἀρχηγὸς τῆς κομμοπολιτικῆς σχολῆς σήμερον, ἥτις δὲν εἶναι περὶ ἄλλο ὅτι ἔστῃς τὴν ἔδραν αὐτῆς ἐν Λισσαβῶνι, ἐπὶ ἐδάφους χώρας φύσει οὐδετέρας καὶ εἰρηνικῆς, καὶ πατρίδος ποιητοῦ ὑπερόχου ἰδιο-

φυίας, ὅστις τὸ ἰσχυρὸν αὐτοῦ τάλαντον ἀφιερώνει ἐξ ὀλοκλήρου εἰς γενικοὺς καὶ ἀνθρωπιστικοὺς σκοποὺς. Ὁ Φρειδερίκος Θαβερνιόν, τῶν «Εὐρωπαϊκῶν Συγγραφέων», τὸν σκιαγραφεῖ δι' ὠραίων γραμμῶν.

«Καλλιτέχνης βαθέως πρωτότυπος καὶ βαθέως ἐλκυστικὸς καὶ ἐνδιαφέρων διατυπώνει μεγαλοφυῶς τὰ ἔργα του. Θαυμασίως καὶ καινοτομικῶς οἰκοδόμος, (γνώμη τοῦ Σάλμπεργ), γινώσκει νὰ συζευγῇ τὰς ἰδέας μὲ τὴν μορφήν καὶ τοὺς τύπους, νὰ περιβάλῃ διὰ τοῦ καταλλήλου ἐνδύματος τὰς βαθείας αὐτοῦ ἐνοίας, γράφων σελίδας ἀγάπης πλήρεις λεπτότητος, ὑπὸ τὰς ὁποίας δὲ λανθάνει ἀφθονος φεμινισμὸς... Διότι ἂν εἶναι ἀληθὲς ὅτι κατέστη συγγραφεὺς πανευρωπαϊκὸς διὰ κοινῆς βοῆς τῶν φιλολογικῶν κύκλων, ἔγινεν ἀκόμη περισσώτερον ὁ συγγραφεὺς τοῦ γυναικειοῦ φύλου, τὸ ὅποιον εὔρεν ἐν τῇ ποιητῇ τῆς «Ἀφουρνίσεως» τὸν μέγαν ὑπερασπιστὴν του. Θὰ ἠδύνατό τις νὰ προσθέσῃ καὶ τὸν μέγαν διδάσκαλον.

Τὰ ἔργα αὐτοῦ, τὰ ἰσχυρὰ καὶ ρωμαλέα, εἶναι πολλὰ τὸν ἀριθμὸν, πολλὰ δὲ αὐτῶν πεζά. Ἡ «Ἐξομολόγησις», τὸ κατ' ἐξοχὴν διεθνὲς καὶ παγκόσμιον, εἰς τόμος φιλολογικῶν καὶ κοινωνικῶν συζητήσεων «ὑπὲρ τῆς Ἀνθρωπότητος», βιβλίον ζητημάτων διεθνούς δι-

καίου, τοῦ ὁποίου πολλὰ σελίδες ἀφιερῶνται εἰς τὸ πρόβλημα τῆς εἰρήνης. Ἔργον δι' ὁ ἐγένετο πολὺς λόγος ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ τῆς Γαλλίας καὶ εἰς ὅλα τὰ ζωντανὰ Πανεπιστήμια, καὶ ὅπερ συνίσταται ὑπὸ τῆς Διεθνούς ἐπιτροπείας τῆς Βέρνης.

Ἡ «Ἀνθρωπότης τοῦ μέλλοντος» εἶναι ἄλλο σύγγραμμα περὶ πολέμου καὶ συγχρόνου Εὐρώπης.

Ἐλθόμεν εἰς τὰ ποιητικά. Ἡ «Ἀφουρνίσις» εἶνε μεγαλοπρεπέστατον δραματικὸν ποίημα. Εἶναι τὸ μᾶλλον ἀνεγνωσθέν, αὐτὸ καὶ ἡ συνεκδοθεῖσα μετ' αὐτοῦ ἐπιστολὴ πρὸς τὸν Ἴψεν περὶ συγχρόνου θεάτρου. Ὁ «Θάνατος τοῦ Ἀκολούθου» εἶναι ὠραίον καὶ τρυφερὸν ποίημα. Εἰς τὰς «Ἡμέρας Νοσταλγίας» κρίνει μετ' ἐπιβολῆς τὸν Βίκτωρα Οὐγκῶ καὶ τὸ ἔργον του. Περὶ τοῦ «Βιβλίου τῶν Σονέτων» τοῦ θὰ εἶχε τις νὰ εἴπῃ πολλά. Ἀλλὰ τόπος διὰ μακρὰς ἀναλύσεις δὲν ὑπάρχει ἐδῶ, διὰ τὸν γόνιμον μάλιστα αὐτὸν ποιητὴν, ὅστις ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ ἀκόμη τὸ «Ἐγκλημα τοῦ Ἰησοῦ», τὰς «Ἀναμνήσεις Γυναικῶν», τὸ «Βάραθρον» δράμα τρίπρακτον.

Τὰ σονέτα του δὲν εἶναι βεβαίως βχερά ὡς τὰ ἄλλα ἔργα του. Ἐλαφροὶ καὶ χαριτωμένοι στίχοι, οἱ πρῶτοι ἀκόμη στίχοι, παιδὸς μᾶλλον ἢ νεανίου ὡς θὰ ἔλεγεν ὁ Μυσσέ, γαλλικοὶ καὶ αὐτοὶ ὡς ὅλα τὰ ἔργα τοῦ ἐμπνευσμένου κομμοπολίτου.

Ἴδοι ἐν ἐκ τῶν ἑκατὸν σονέτων του, ὅπερ σὲ παραδίδω ὡς ἐξῆλθεν ἀπὸ τὴν πέννυν τοῦ ποιητοῦ.

Le poète travaillait à un poème d'amour par une nuit berceuse où le clair de lune blanchissait le paysage de nuances d'une cour De reine d'Orient pleurant son infortune.

Il s'était levé... Sa vision lui parfume la hauteur du rêve qu'il décrit à lui même en exaltation. On sent glisser sa plume saluant la nature en lui disant: Je t'aime!

Elle apparaît dans ce rêve d'une nuit d'été et lui répond à ses vers riant de chasteté en l'animant d'amour et d'idées romanesques.

Il veut s'élever jusqu'à ses cris gigantesques Dormir dans son berceau comme un doux samaritan,

Elle lui dit: Repose! et... il s'endort sur son sein.

Ἀλλὰ νὰ μὴ λησμονήσωμεν νὰ εἴπωμεν δύο λέξεις διὰ τὸ Ὁραμα τοῦ Γολγοθά, τὸ νέον ποίημα, τὸ ὁποῖον ἔδωκε τὴν ἀφορμὴν νὰ χαρῶμεν τὴν ὠχρὰν αὐτὴν σκιαγραφίαν τοῦ ποιητοῦ.

Τὸ «Ὁραμα» ὑπὸ τὴν ἐκφρασιν περιπαθοῦς δραματικῶν ποιήματος περιλαμβάνει τὴν περιγραφὴν τῆς ψυχικῆς καταστάσεως εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκειται σήμερον ἡ ἀνθρωπότης.

Τὸ πρωτότυπον καὶ περίεργον τοῦτο ἔργον ἐπιδεικνύει εἰς τρεῖς διαφόρους εἰκόνας ὀλοκλή-

ρον τὴν ἀνθρωπίνην ψυχολογίαν, τὴν γνώσιν, τὸν ἔρωτα καὶ τὴν ὀδύνην. Ὁ ἄνθρωπος συντρίβει ἕνα κόσμον ἐν τῇ καρδίᾳ του. Περιλαμβάνει τὸ ἀπειρον ἐν τῇ σκέψει του. Ὑψοὶ εἰς ὠκεανούς τὰ πάθη καὶ ἐξαφανίζεται εἰς τῆς γῆς τὴν σκιάν. Παρκαφοραί, πάθη, ἄλγος, χαρὰ, ἀφ' ἑτέρου βαθεία ἔρευνα τῆς παγκοσμίου συνειδήσεως καὶ πρὸ παντός ἡ ἐκπληκτικὴ ψυχολογία τῶν Βασιλέων-Μάγων, προσερχομένων εἰς Βηθλεέμ, καταδεικνύουν δύναμιν δημιουργικὴν τάσσουσαν τὸν συγγραφεὴ εἰς τὴν κεφαλὴν τῆς φάλαγγος τῆς φιλοσοφούσης Εὐρώπης. Αἱ ἐντυπώσεις του ἐκφέρονται θερμαὶ καὶ σφριγηλαί, ἡ φιλοσοφικὴ ἔρευνα εἰσδύει εὐτόλμως εἰς τὸ ἄδυτον τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς καὶ ἡ ποιητὴς ἀμειβεται δι' ἀφθόνου ἀμνητοῦ θαυμασίων στίχων καὶ παρατηρήσεων, αἵτινες εἰς τὴν ἐξ ἐκείνων ἄρρητον ἀπόλαυσιν προσθέτουν τὸ θέλημα τρον σπανίας πρωτοτυπίας.

Τὸ μεγαλοπρεπὲς αὐτοῦ «Ὁραμα» προομιάζει ὁ ποιητὴς διὰ τῶν ἐξῆς ἀπαραμίλλων στίχων:

Sur ma tête l'espace est nuageux d'émoi
Devant mes yeux la mer chante mélancholique.
L'onde vient à peu près se briser devant moi
Me caressant les pieds d'une chanson antique.

Derrière moi la terre est fiévreuse d'effroi
Et parle de douleur exilée et tragique
Je vois l'éboulement de son nerveux tournoi
Sous le tombeau fatal d'un amour romantique.

L'espace ouvre frontières à sa pensée qui court
Mon cerveau suit peignant des visions altières
Et mediteau grand air aux âmes prisonnières.

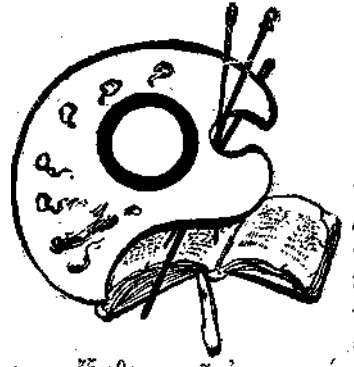
Autour de moi je sens la vie ce fardeau lourd
La névrose de l'œuvre et l'écrouter d'un monde
Et je vais travaillant sur le rire de l'onde.

Περὶ ὧν ἂς εἴπωμεν ὅσοι γινώσκουν καὶ ἐννοοῦν ἢ μᾶλλον αἰσθάνονται.

Ἀλλ' ὁ Ἀρσέ δὲν εἶναι μόνον ὁ ἀνθρωπὸς τῶν ὑψηλῶν ἐμπνεύσεων. Σπανίας δραστηριότητος καὶ πρακτικῆς εὐστοχίας κατώρθωσε νὰ πραγματοποιήσῃ τὸ ὄνειρον παντός καλλιτέχνου καὶ παντός φιλολόγου, τὴν παγκόσμιον αὐτῶν ἔνωσιν. Ἦδη τὸ κεντρικὸν γραφεῖον κατηρτίσθη ἐν Λισσαβῶνι, εἰς ὅλας δὲ τὰς μεγάλας πόλεις τοῦ κόσμου γραφεῖα ἀνταποκρισεως. Ἡ πρώτη γενικὴ συνέλευσις τῆς παγκοσμίου ταύτης ἐνώσεως θέλει συνέλθῃ ἴσως ἐν Παρισίοις. Ὁ Ἀρσέ μοῦ ἔκαμε τὴν τιμὴν νὰ ζητήσῃ ἀπὸ ἐμὲ τὰ καλλίτερα ὀνόματα τοῦ λογίου καὶ καλλιτεχνικοῦ μας κόσμου. Μοῦ ἐζήτησεν ὁμοῦ συγχρόνως πληροφορίας περὶ Συνδέσμου Ἑλλήνων Συγγραφέων, περὶ Ἑλληνικῆς Κριτικῆς ἀσχολουμένης καὶ μὲ τὰς ξένας φιλολογίας. Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸ τελευταῖον τοῦτο δὲν θὰ τοῦ προδώσω βεβαίως τὸ μυστικὸν μας, ὅτι εἰς τὸν τόπον μας, ὅπου ἀγοράζονται ἐν τούτοις χιλιάδες ξενογλώσσων βιβλίων, ἡ μόνη τοιαύτη κριτικὴ εἶναι συνήθως αἱ ὀδηγίαι καὶ αἱ συστάσεις τῶν βιβλιοπωλείων!

K. N. ΡΑΔΟΣ

ΛΗΣΜΟΝΗΘΕΙΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΗΣ

ΤΕ κατὰ τὸ ἔτος 1799, ὑπὸ τοῦ Ρωσσοτουρκικοῦ στόλου, ἡ Κέρκυρα ἐπολιορκεῖτο, βωσική βόμβα ἔπεσεν ἐν τῇ στενῇ ὁδῷ τοῦ κερκυραϊκοῦ θεάτρου καὶ νέας τις ἐργάτης εὐρισκόμενος ἐξώθεν τοῦ ἐργαστηρίου του, ἀπέσπασεν, ἰδίαις χερσὶ, τὸ φυτίλιον, πρὶν ἢ ἡ βόμβα ἐκπυροκροτήσῃ. Τὸ θάρρος τοῦ νέου τούτου ἔσωσεν ἐκ τοῦ ἀναποφεύκτου κινδύνου, ὃχι μόνον τὰς πέριξ οἰκίας καὶ πληθὺν ἀνθρώπων, ἀλλὰ καὶ γαλλικὸν στρατιωτικὸν σῶμα ἐκεῖθεν διερχόμενον¹⁾ μεταφέρον πολεμοφόδια.

Ὁ ἐπὶ κεφαλῆς λοχαγὸς ἤρπασε τὸν νέον ἀμέσως, τὸν συνεχάρη, τὸν ἔθεσε πλησίον του καὶ ἔφερεν αὐτὸν εἰς τὸ φρούριον καὶ, παρουσιάζων αὐτὸν πρὸς τὸν στρατηγὸν Chavot, διηγήθη τὸ συμβάν. Ἐκτοτε ὁ στρατηγὸς ἔλαβεν ὑπὸ τὴν προστασίαν του τὸν πτωχὸν νέον καὶ κατέταξεν εἰς τὸν στρατὸν. Ὁ νέος οὗτος ἦτο χωρικός καταγόμενος ἐκ τινος ἀσήμου οἰκογενείας Ἀναπλάδων Λευκίμης τῆς νήσου Κερκύρας καὶ καλούμενος Σταμάτιος Βούλγαρης. Ἡ Κέρκυρα παρεδόθη καὶ συνεπῶς οἱ Γάλλοι ἀνεχώρησαν.

Ὁ νέος Βούλγαρης παρηκολούθησε καὶ ἐκεῖνος τὸν γαλλικὸν στρατὸν. Ὁ στρατηγὸς ἐνέγραψεν αὐτὸν μεταξὺ τῶν μαθητῶν τῆς στρατιωτικῆς σχολῆς, ἐξ ἧς ἐξήλθεν ἐπιστῆμων καὶ καλλιτέχνης μετὰ τοῦ βαθμοῦ ἀνθυπολοχαγοῦ τῶν τεχνητῶν ὅπλων, καὶ ὑπηρετήσεν εἰς τὸν γαλλικὸν στρατὸν, εὐδοκίμως φθάσας μέχρι τοῦ βαθμοῦ τοῦ λοχαγοῦ, διότι ἔπειτα ὑπηρετήσας τὴν πατρίδα του.

Τῷ 1827 ὁ Καποδίστριας ἐκλέγεται Κυβερνήτης τῆς Ἑλλάδος. Μεταξὺ τῶν ἀνδρῶν, οἵτινες ἠδύναντο νὰ ἐργασθῶσι ὑπὲρ τῆς ἀναγεννωμένης Ἑλλάδος, ἐνόμισεν ὅτι θὰ ἦτο καὶ ὁ Βούλγαρης. Οὗτος μετὰ χαρᾶς ἐδέχθη τὴν πρότασιν καὶ λαθὼν ἀδειαν παρὰ τῆς γαλλικῆς κυβερνήσεως, μετέβη εἰς Ἀγκῶνα πρὸς συνάντησιν τοῦ Καποδιστρίου καὶ ἀπετέλεσε μέρος τῆς μικρᾶς ἀκολουθίας, ἧτις ἐκείθεν ἀνεχώρησε

διὰ τὴν Ἑλλάδα, τῇ 26 Δεκεμβρίου τοῦ ἔτους 1827. Ὡς μηχανικός ὁ Βούλγαρης εἰργάσθη εὐσυνειδήτως. Ὁ Καποδίστριας φθάσας εἰς Ναύπλιον καὶ συμβιβάσας τὰ διεστῶτα μετέβη εἰς Αἴγινα καταλιπὼν ἐν Ναυπλίῳ τὸν Βούλγαρη μετὰ διαταγῶν νὰ ἀνακαινίσῃ τὴν πόλιν ἧτις ἦτο ἐρείπια καὶ πλήρης μiasματικῶν ἀναθυμιάσεων ἢ ἀτμοσφαιρᾶς τῆς. Τὸ Ναύπλιον ἐν τῷ αὐτῷ καταστάσει ἦτο ἀδύνατον νὰ κατοικηθῇ. Ὁ Βούλγαρης ἐξετέλεσε τὴν ἐντολήν του καὶ ὁ Καποδίστριας εὐχαριστημένος τῇ 22 Μαΐου τοῦ 1828 πρὸς τοὺς ἄλλους τοῦ ἔργου: α... »Σὰς εὐχαριστῶ διὰ τὸ ὠραῖον σχέδιον τοῦ »Ναυπλίου. Ἐγχαρίνω δὲ καὶ τὰ ὀνόματα τὰ »ἠόποια ἐδώκατε εἰς τὰς πλατείας καὶ εἰς τὰς »ὁδοὺς. Σὰς ἐπιτρέπω νὰ ὀνομάσῃτε καὶ τὰς »ἄλλας καὶ νὰ λάβητε πάντοτε ὀνόματα — ὡς »ἠῆδη καὶ ἐπράξατε — μὲ σκοπὸν νὰ προσφέρω- »μεν δεῖγμα εὐγνωμοσύνης εἰς τοὺς γενναίους »ἄκείνους, οἱ ὅποιοι ἠγωνίσθησαν ὑπὲρ τῆς πα- »τρίδος...»²⁾

Ἀπέναντι τοῦ Ναυπλίου ὑπῆρχεν προάστειον κατοικούμενον ἐπὶ Ἑνετοκρατείας καὶ ἔπειτα παντελῶς ἐρημωθέν. Ὁ Βούλγαρης, κατ' ἐντολήν τοῦ Κυβερνήτου, ῥυμοτομήσας τὸν τόπον ἐκείνον καταλλήλως καὶ χαράξας εὐθείας ὁδοὺς καὶ πλατείας ὠνόμασε «Πρόνοια». Κατάλληλον ὄνομα ἐκ τῆς προνοίας, τὴν ὁποίαν ἔλαβεν ὁ Κυβερνήτης πρὸς οἰκισιν ἐν αὐτῇ ἀνεστῶτων οἰκογενειῶν καὶ δὴ ἀγωνιστῶν.

Τὸν Ὀκτώβριον 1828 ὁ Καποδίστριας ἔγραψε τῷ Βούλγαρη: «Ἴδων τὴν ἐπιτυχίαν ὑμῶν τε καὶ τοῦ λοχαγοῦ κ. Γαρνὸτ περὶ τοῦ ἔργου, τὸ ἠόποιον ἀμφοτέρω ἀνελάβατε, δῆλα δὴ τῆς ἀρχῆς τῆς κωνοικῆς ἀνδρῶσεως τῆς Τριπολι- »τσᾶς, σὰς παρακαλῶ τὸ αὐτὸ νὰ πράξητε διὰ »τὰς Πάτρας...» Ἐάν ὅμως ὁ κ. Γαρνὸτ ἠθέλη νὰ μείνῃ εἰς Ναύπλιον περιμένων ἄλλην ὑπαρχαγγελίαν ἐργασίας, τότε καὶ μόνος ὑμεῖς με- »ταβῆτε ὅσον τὸ δυνατόν τάχιστα εἰς Πάτρας...» Ὁ ἴδιος ὁ Βούλγαρης εἰς τὰς Souvenirs του ἱστορεῖ ὅτι αἱ νῆαι Πάτρας εἶνε ἔργον του καὶ παραθέτει καὶ τὸ σχεδιογράμμα ὑπὸ τὴν ἐπι-
²⁾ Ἐν ὑστερογράφῳ ὁ Κυβερνήτης ἔγραψε τῷ Βούλγαρη τὰ ἑξῆς: «Μ' ἐστάθησαν ἕνα νέον Ἑλληνα, τὸν κ. Ἡσαϊάν, ὁ ὁποῖος μοῦ εἶπαν ὅτι ἐμε- »λέτησεν τὴν ἀρχιτεκτονικὴν καὶ ἱστογραφίαν. Σὲ »παρακαλῶ νὰ τὸν δοκιμάσῃτε. Ἄν τὸν εὐρίσκετε »εἰκάνον νὰ τὸν παραλάβητε εἰς τὴν ὑπηρεσίαν καὶ »οὐδὲν ἀπαξίω νὰ τῷ δώσω, κατὰ τὴν γενομένην ἐκ- »θεσίαν σας, καὶ μικρὸν τινα μισθὸν ἂν μόνον δύναται »νὰ τὸν κερδίῃ διὰ τῶν κόπων του.» Διότι μόνον οἱ ἐργαζόμενοι ἐπληρώνοντο παρὰ τῆς Κυβερνήσεως.

¹⁾ Ἡ Κέρκυρα ἦτο τότε ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τῶν δημοκρατομένων Γάλλων.

γράφην ἀσχεδίον τῆς νέας πόλεως τῶν Πατρῶν». Ἐπὶ τοῦ σχεδίου τοῦ Βούλγαρη ἤρχισεν ἡ ἀνωκοδόμησις τῶν Πατρῶν καὶ ἐπὶ τῇ βίσει τοῦ ἰδίου σχεδίου ἐτι τὴν σήμερον οἰκοδομῆται ἡ γὰρ αὐτὴ δευτερεύουσα τῆς Ἑλλάδος πόλις.

Ἐπίσης ἐσχεδίασε τὴν πολιορκίαν τῆς Ναυπάκτου καὶ περὶ τῆς ὁποίας ἀπέστειλε καὶ ἐκθέσιν πρὸς τὸν ἀρχηγὸν τῆς Σπέρης Ἑλλάδος, τῇ 4 Ἀπριλίου τοῦ 1829. Ὡκοδόμησε στρατῶνας καὶ οἰκήματα, ἐπίσης δὲ συνέλεξε καὶ διέσωσε πολὺ τιμα διασκορπισμένα ἀρχαῖα λείψανα.

Μετὰ τοῦ βαθμοῦ τοῦ Ταγματάρχου τῶν Ἐπιτελῶν κατετάχθη ἔπειτα ἐν τῷ καταρτισθέντι τακτικῷ στρατῷ.

Δεῖναι περίστασις ὑποχρέωσαν αὐτὸν νὰ ἀποσυρθῇ τῆς ὑπηρεσίας καὶ νὰ καταγίνεται εἰς τὰς προσφιλεῖς του ἐργασίας, ὡς ἰδιώτης!

Ὁ Βούλγαρης πύτύχησε νὰ εἶνε μαθητὴς τοῦ μεγάλου γάλλου ζωγράφου David. Μεταξὺ τῶν ζωγραφῶν τοῦ Βούλγαρη ἀναφέρεται μετ' ἐπικίνου «Ὁ Θεμιστοκλῆς πρὸς τὸν Βουλευτήριον τῆς Κερκύρας.» Ὁ Θεμιστοκλῆς εἶχε κηρυχθῆ ὑπὲρ τῆς Κερκύρας, καὶ ὅταν κατεδικάσθη ὡς ἐνοχος ἐσχάτης προδοσίας μὴ θεωρῶν ἑαυτὸν ἀσφαλῆ ἐν Ἀργεῖ, κατέφυγεν εἰς Κέρκυραν, ἡ ὁποία ἀσμένως ὑπεδέξατο τὸν εὐεργέτην αὐτῆς τῷ 465 π.Χ.

Ὁ Βούλγαρης ἐκ τοῦ γεγονότος τούτου ἔλαβε τὴν ἐμπνευσιν τεχνουργῶν τὴν ζωγραφίαν του. Ὁ Θεμιστοκλῆς ὄρθιος ἀγορεύει ἐνώπιον τῶν βουλευτῶν, κρατῶν δύο στεφάνους. Παρὰ τῷ προέδρῳ ἴσταται νεανίας, ὅστις μετὰ προσοχῆς προσπαθεῖ νὰ γράψῃ τὸν λόγον τοῦ μεγάλου πρόσφυγος. Δεξιὸθεν, ἀπὸ μακρᾶν, φαίνεται ἡ θάλασσα καὶ τὸ πλοῖον τοῦ Θεμιστοκλέους. Παρὰ τῇ πύλῃ τοῦ βουλευτηρίου, δωρικοῦ ρυθμοῦ, φρουρεῖ ἐνοπλος φύλαξ. Ἐν ὄλῳ εἶνε δεκαπέντε πρόσωπα. Ἐπειδὴ ὁ χρωστήρ δὲν δύναται νὰ ἐκφράσῃ καὶ τὰς λέξεις τοῦ ῥήτορος, ὁ Βούλγαρης ἔγραψε καὶ τὸν λόγον.

Σημειωτέον ὅτι οἱ ἀρχαῖοι συγγραφεῖς δὲν ἀναφέρουσιν ὅτι ὁ Θεμιστοκλῆς μετέβη εἰς τὸ Βουλευτήριον Κερκύρας καὶ ἠγόρευεν, ἀλλὰ μόνον ὅτι μετέβη εἰς Κέρκυραν, καὶ ὁ γενναῖος ἀγὴρ, σκεφθεὶς ὅτι ἐξ αἰτίας αὐτοῦ οἱ Κερκυραῖοι ἐνεκα τῆς φιλοξενίας τῶν ἠδύναντο νὰ περιπλεχθῶσιν εἰς πόλεμον πρὸς τοὺς Ἀθηναίους καὶ Λακεδαιμονίους, κατέλιπε, μετ' οὐ πολὺ, τὴν φιλόξενον νῆσον, προσφύγων εἰς τὴν Αὐλὴν τοῦ Ἀδάμαν βασιλείως τῶν Μολοσσῶν. Ὅστε τὸ ἱστορικὸν καὶ ἡ δημογραφία εἶνε πάντῃς τοῦ καλλιτέχου. Τὴν εἰκόνα ταύτην ἀφίερσας τῇ Ἰονίῳ Γερουσίᾳ.

Ἐδημοσίευσεν ὁ Βούλγαρης τὰ ἑξῆς ἔργα: — Souvenir de Stamafi Boulgari chef de bataillon au Corp Royal d'état Major en retraite. Paris 1835, περιέχει δὲ τὰ

ἑξῆς: Sommaire d'un tableau représentant Themistocle au sénat de Corcyrs, lors de son bannissement. Themistocle au sénat de Corcyre¹⁾. Foret de Fontainebleau. Coup d'oeil sur le palais de l'Alhambra. Des Andalouses. Le Grec reconnaissant à l'ombre de lord Byron. Aperçu sur la ville de Brighton et de ses courses de chevaux. Plans de Patras et de Lépante et rapport sur le demier siege de Lépante. Reflexions sur le costume grec moderne. Στοιλίζεται διὰ δύο εἰκόνων, δύο πινάκων τοπογραφικῶν καὶ ἑνὸς πανομοιοτύπου ἐπιστολῆς τοῦ ζωγράφου David τοῦ διδασκάλου του.

— Examen moral des principaux tableaux de la galerie du Luxembourg en 1818 et Considerations sur l'état actuel de la peinture en France.

— Notice sur le Comte J. Capodistrias. Ἐν τῷ ἔργῳ τούτῳ προσθέτει καὶ μέρος τῆς ἀλληλογραφίας του μετὰ τοῦ Κυβερνήτου.

Ὁ Βούλγαρης ἀπέθανεν ἐν Κερκύρᾳ τῷ 1842, ἐτῶν 68. Διὰ διαθήκης του ἐκληροδότησε τὸ ζῆφος του τῇ οἰκογενείᾳ Βουλγάρων, τὰ παράσημά του τῇ οἰκογενείᾳ Δῆμα, τὴν στολὴν του καὶ τὴν ἀλληλογραφίαν του τῇ οἰκογενείᾳ Κανδῶν. Τὴν λοιπὴν περιουσίαν εἰς συγγενεῖς καὶ φίλους, ἀλλὰ τὰ χρήματα τὰ ὅποια εἶχεν εἰς τὰς Τραπεζὰς Παρισίων, Ναυπλίου καὶ Νεαπόλεως εἰς πτωχοὺς Γάλλους διὰ νὰ δεῖξῃ τὴν εὐγνωμοσύνην του πρὸς τὴν Γαλίαν.

Τελειώομεν τὸ βιογραφικὸν ποῦτο σημείωμα μεταφράζοντες ἀποσπάσματα ἐπιστολῆς τοῦ μεγάλου David, γραφείσης τῷ 1821, ἐν ἧ εἰκονίζεται ὁ καλλιτέχνης μὲς «... Ποῖος δύναται νὰ μὴ σὰς ἀγαπᾷ, καὶ νὰ σὰς λησμονῇ ἄφοῦ σὰς ἐγνώρισεν... Καίτοι τοῦ ἀνθρώπου ὁ χαρακτήρ εἶνε εὐμετάδελτος, σὲς ἠδὲν ἐδώκατε τοιοῦτο δεῖγμα ποτέ... Ἐχετε ἠτάλαντον (Talent), εἰσθε μετρίοφων... συνῆδράμετε τοὺς ἀνθρώπους...»²⁾

ΣΠ. ΔΕ-ΒΙΑΖΗΣ

¹⁾ Δημοσιεύει τὴν δημογραφίαν καὶ Ἑλληνιστί.
²⁾ Ἡ πολυτίμος αὕτη ἐπιστολή τοῦ David πρὸς τὸν Βούλγαρη πανομοιότυπος ἐδημοσιεύθη εἰς τὰς Souvenirs τοῦ Βούλγαρη.

Ἐδημοσίευσεν ὁ Βούλγαρης τὰ ἑξῆς ἔργα: — Souvenir de Stamafi Boulgari chef de bataillon au Corp Royal d'état Major en retraite. Paris 1835, περιέχει δὲ τὰ

ἑξῆς: Sommaire d'un tableau représentant Themistocle au sénat de Corcyrs, lors de son bannissement. Themistocle au sénat de Corcyre¹⁾. Foret de Fontainebleau. Coup d'oeil sur le palais de l'Alhambra. Des Andalouses. Le Grec reconnaissant à l'ombre de lord Byron. Aperçu sur la ville de Brighton et de ses courses de chevaux. Plans de Patras et de Lépante et rapport sur le demier siege de Lépante. Reflexions sur le costume grec moderne. Στοιλίζεται διὰ δύο εἰκόνων, δύο πινάκων τοπογραφικῶν καὶ ἑνὸς πανομοιοτύπου ἐπιστολῆς τοῦ ζωγράφου David τοῦ διδασκάλου του.

— Examen moral des principaux tableaux de la galerie du Luxembourg en 1818 et Considerations sur l'état actuel de la peinture en France.

— Notice sur le Comte J. Capodistrias. Ἐν τῷ ἔργῳ τούτῳ προσθέτει καὶ μέρος τῆς ἀλληλογραφίας του μετὰ τοῦ Κυβερνήτου.

Ὁ Βούλγαρης ἀπέθανεν ἐν Κερκύρᾳ τῷ 1842, ἐτῶν 68. Διὰ διαθήκης του ἐκληροδότησε τὸ ζῆφος του τῇ οἰκογενείᾳ Βουλγάρων, τὰ παράσημά του τῇ οἰκογενείᾳ Δῆμα, τὴν στολὴν του καὶ τὴν ἀλληλογραφίαν του τῇ οἰκογενείᾳ Κανδῶν. Τὴν λοιπὴν περιουσίαν εἰς συγγενεῖς καὶ φίλους, ἀλλὰ τὰ χρήματα τὰ ὅποια εἶχεν εἰς τὰς Τραπεζὰς Παρισίων, Ναυπλίου καὶ Νεαπόλεως εἰς πτωχοὺς Γάλλους διὰ νὰ δεῖξῃ τὴν εὐγνωμοσύνην του πρὸς τὴν Γαλίαν.

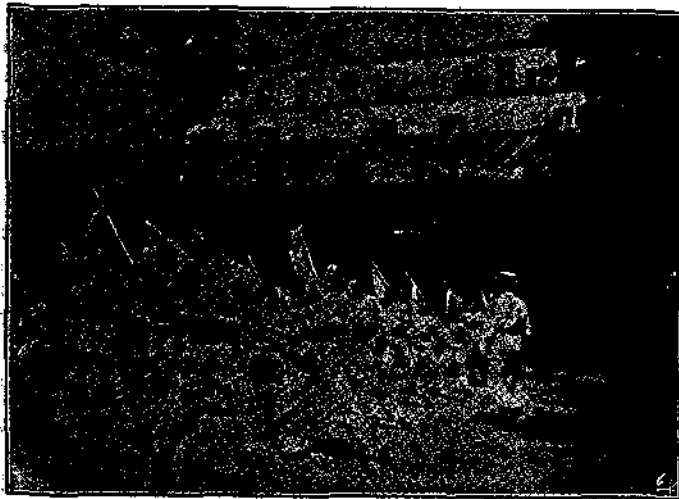
Τελειώομεν τὸ βιογραφικὸν ποῦτο σημείωμα μεταφράζοντες ἀποσπάσματα ἐπιστολῆς τοῦ μεγάλου David, γραφείσης τῷ 1821, ἐν ἧ εἰκονίζεται ὁ καλλιτέχνης μὲς «... Ποῖος δύναται νὰ μὴ σὰς ἀγαπᾷ, καὶ νὰ σὰς λησμονῇ ἄφοῦ σὰς ἐγνώρισεν... Καίτοι τοῦ ἀνθρώπου ὁ χαρακτήρ εἶνε εὐμετάδελτος, σὲς ἠδὲν ἐδώκατε τοιοῦτο δεῖγμα ποτέ... Ἐχετε ἠτάλαντον (Talent), εἰσθε μετρίοφων... συνῆδράμετε τοὺς ἀνθρώπους...»²⁾

ΣΠ. ΔΕ-ΒΙΑΖΗΣ

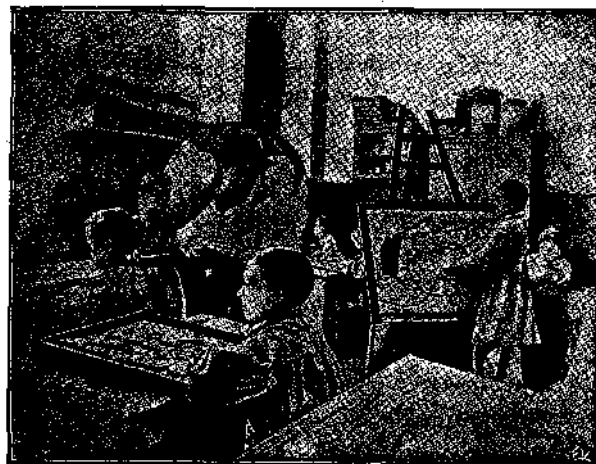
¹⁾ Δημοσιεύει τὴν δημογραφίαν καὶ Ἑλληνιστί.
²⁾ Ἡ πολυτίμος αὕτη ἐπιστολή τοῦ David πρὸς τὸν Βούλγαρη πανομοιότυπος ἐδημοσιεύθη εἰς τὰς Souvenirs τοῦ Βούλγαρη.

Τυφή αναγνώσκουσα διά τῆς ἀφῆς.

Τυφλοί μαθηταὶ γυμναζόμενοι.

Μάθημα γεωγραφίας.

Η ΓΑΥΠΤΙΚΗ ΠΑΡ' ΕΛΛΗΣΙ

Ἡ τάσις ἐν τῇ ἑλληνικῇ ἀγαλματοποιίᾳ, εἶναι περιφερικὴ: Ἰδοὺ ἢ δευτέρα ἀρχὴ τῆς τέχνης ταύτης ἐν ἣ ἡ ἐκφρασις κυκλοφορεῖ ὡς τὸ αἷμα ἐν τῷ ὄντι ὅπερ ζῆ. Οἱ σύγχρονοι ἡμῶν συγκεντροῦσι τὴν ἐκφρασιν εἴτε ἐπὶ τῆς μιᾶς ἀπόψεως εἴτε ἐπὶ τῶν μελῶν καὶ τὸ ἔργον των σχεδὸν πάντοτε παρουσιάζει οὐδέτερα μέρη ἕτινα νεκροῦνται κυριολεκτικῶς, ἔταν ἀποχωρισθῶσι τοῦ προτύπου.

Πλὴν τούτου, ἡ ἐκτέλεσις παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἦτο ἐξ ἴσου ἐπιμελετημένη καθ' ὅλα τὰ μέρη τοῦ ἔργου. Ὁ Ἑρμῆς τοῦ Πραξιτέλου παρουσιάζει σύνολόν τι τοῦ ὁποίου ἕκαστον μέρος μετὰ τῆς αὐτῆς τέχνης διεζήχθη ἐν ταῖς λεπτομερείαις αὐτοῦ. Ὁ Ἕλληνας καλλιτέχνης ἦτο λεπτολόγος. Καὶ ἔταν ἔτι τὸ σχῆμα μορφοῦται διὰ μεγάλων τομῶν, αἱ ἐπιφάνειαι εἰσι λεῖπαι.

Διὰ τὰ συμπλέγματα τὸ περιφερικὸν σχῆμα συνεπύχεται μεγάλως δυσκολίας: αὐταὶ ἐλύθησαν ἐν τοῖς πικαισταῖς τῆς Φλωρεντίας οἵτινες παρέχουσι καθ' ὅλας αὐτῶν τὰς ἀπόψεις διαρκῆ ἀπόλαυσιν εἰς τὸν θεώμενον· αἱ γραμμαὶ στρέφουσιν εἰς τρόπον ὥστε ἀμφιβάλλει τις πάντοτε ἐὰν εὖρε τὸ σημεῖον ἐξ οὗ δύναται καλῶς νὰ συλλάβῃ τὴν ἐκ τοῦ ὅλου ἐντύπωσιν. Ἡ θέσις ἀγγλματὸς τινος ἐπιβάλλει πλείστα ὅσα προβλήματα σχετικὰ πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν· γελοῖον

εἶναι π. χ. νὰ εὐρίσκη τις τὴν θέσιν τῆς ῥινός εἰς σύγχρονον προτομὴν διὰ τοῦ ἐργαλείου ᾧ ἐχρῶντο οἱ ἀρχαῖοι πρὸς τοῦτο διὰ τὰς μορφὰς τοῦ ἀετώματος αἰτίνες θὰ θεωροῦντο κάτωθεν καὶ ἐξ ἀποστάσεως.

Φανταζόμενοι τὸν καλλιτέχνην ἀπελευθερούμενον τοῦ δόγματος ἐνομισιᾶν τινες ἔτι ἠκολούθησεν οὗτος ἐπιτυχῆ ἐμπνευσιν καὶ ἔτι ἡ στάσις ὡς ἡ ἀναλογία ἦσαν καρποὶ τῆς ἰδιορρυθμίας. Ἡ διπλῆ αὐτῆ ἀπάτη ἐκλείπει διὰ τῆς μελέτης τῶν μουσείων. Ἡ μονιμότης τῶν τύπων καὶ τῶν στάσεων ἀποτελεῖ τὴν ἱερατικὸν αὐτῶν χαρακτῆρα καὶ ἡ ταυτότης τῶν αποτελεσμάτων καταδείκνυσιν τὴν τήρησιν τῶν κανόνων μεθόδου πατροπαραδότου.

Ὁ κ. Camille Maclair ὁ ἐπιφανέστερος ὄλων τῶν μοχθησάντων ὅπως ἐξέφωσι τρόπον διαλλαγῆς μεταξὺ τῆς ὑπὸ τοῦ παρελθόντος παρεχομένης διδασκαλίας καὶ τῆς ἐμπνεύσεως τοῦ τῆς νεωτέρας ἐποχῆς καλλιτέχνου παρουσίασε προηγουμένως τοὺς κυριωτέρους λόγους ὧν ἔνεκεν δεόν νὰ ἐγκαταλίπωμεν τὴν μίμησιν τῆς ἀρχαιότητος. Ἐχει πληρέστατον δίκαιον, δὲν δυνάμεθα νὰ ὀμιλῶμεν ἑλληνικῶς καὶ νὰ τὰ ὀμιλῶμεν καλῶς, ἀλλ' ἡ σύνταξις τῆς πλαστικῆς οἷα διευτυπώθη ἐν Ἰωνίᾳ δύναται νὰ χρησιμευθῆ διὰ τὴν παραγωγὴν νέων σὺν ταῦτῳ δὲ καὶ κανονικῶν μορφῶν. Πᾶς τις ὅς τηρεῖ τὴν

ΣΧΟΛΗ ΤΥΦΛΩΝ

Μάθημα φυσικῆς ἱστορίας.

περιφερικὴν τάσιν εἰς τὸ κίνημα οὐδένα μιμεῖται, ὑπείκει δὲ μόνον εἰς κανόνα ἐκπαλκί ὑπὸ τῆς πείρας ὑποδεικνύμενον. Ζητούντες τι ἀνακαλύπτωμεν ἄλλο. Τοιοῦτον τι συνέβη μὲ τοῦ ἀλχημιστάς, ἀνακαλύψαντας μέγαν ἀριθμὸν ἀπλῶν σωμάτων ἐν τῇ ἐπιδιώξει τοῦ κοινοῦ ἀναλυτικοῦ στοιχείου. Ὅπως ἀνεύρωμεν τὰ ἐκφραστικὰ σχήματα τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ θεάτρου, οὐδὲν ἄλλο δυνάμεθα νὰ συμβουλευθῶμεν ἢ τὰ μάρμαρα. Ταῦτα ἐκφραίνουσι καὶ τρίτον τῆς πλαστικῆς νόμον.

Πᾶσα κίνησις συντελεῖται κατὰ τρεῖς διαφόρους χρόνους: πρόλογος — πρᾶξις — ἐπίλογος, ὡς τὸ κύμα σύγκειται ἐκ τριῶν μικροτέρων κυμάτων. Σπανίως ἡ τέχνη παρέστησε τὴν πρᾶξιν ὡς ἐν τῷ Μαχομένῳ Ἀθλητῇ τοῦ Λούβρου ἢ τοῖς παλαισταῖς τῆς Φλωρεντίας. Συνήθως ὁ δισκοβόλος παρίσταται ἑτοιμος ὡς βάλῃ τὸν δίσκον ἢ ὁ μαχητὴς φαίνεται καθήμενος ὡς ὁ Ἄρης Ludovisi.

Παραβάλλοντες τὴν Ἀρτέμιδα τοῦ Λούβρου πρὸς τὸν Βελθεδέριον Ἀπόλλωνα (τ' ἀγάλματα ταῦτα σχετίζονται πρὸς ἄλληλα ὑπὸ καλαισθητικὴν ἔποψιν) βλέπομεν τὴν ἀδελφὴν ὡς εἰς βοήθειαν τοῦ ἀδελφοῦ προσηχομένην ἄλλ' εἰς αὐτὸν βλέπομεν μετὰ τὴν πτῆσιν τοῦ βέλους νικήσαντα καὶ ἀπομακρυνόμενον ἤδη μεθ' ὑπερηφανείας ἀληθῶς Ὀλυμπίου. Ὑποθέσωμεν τὸν ἀδελφὸν καὶ τὴν ἀδελφὴν ταυνοῦντας τὴν νεύραν τοῦ τόξου αὐτῶν διὰ τοῦ βέλους· παράυτα αἱ δύο αὐταὶ μορφαὶ ἐγγύτερον ἡμῶν ἔρχονται καὶ ἐπομένως ἀποβάλλουσι τὸν ὑπερφυᾶ αὐτῶν χαρακτήρα.

Ἡ αἰσθητικὴ τῶν Ἑλλήνων συνίστα τὸν πρόλογον καὶ τὸν ἐπίλογον καὶ παρέβλεπε τὸ κυρίως δράμα. Κατόπιν μελέτης ἢ ἀποκλειστικότης αὕτη φαίνεται ὀρθή. Ἡ φαντασία ἐνδιαφέρεται μᾶλλον εἰς ὅ,τι ἀντιλαμβάνεται ἢ εἰς ὅ,τι ἐπιδεικνύεται αὐτῇ. Ὁ Wagner ἀφῆκε τι τὸ παιδιὸν τῷ θευμασίῳ αὐτοῦ δημιουργῆματι τῷ Siegfried ἐπισυναπτῶν τὸν δρᾶκοντα γελοῖον κατ' ἀνάγκην. Ὁ Ἀπόλλων ἐν παρίστατο ὡς τοξότης σκοπεύων καὶ ἀφίνων τὸ βέλος θὰ ἦτο πλησιέστερος πρὸς ἄνθρωπον, ἐνῶ εἰς τὸ Belvedere ἡ ἰδέα τῆς πάλης οὐδόλως εἶνε αἰσθητή, ὁ Θεὸς ἐπληξεν ἤδη, φρίσσει δ' εἰσέτι ἐξ ὀργῆς διὰ τὴν προσβληθείσαν ἀξιοπρέπειάν του. Ἡ ἑλληνικὴ λέξις στάσις ἦτις γαλλιστὶ θὰ μετεφράζετο διὰ τῆς ἀνκλύου posture ὑποδεικνύει τὴν ἀπόφασιν ἦτις προηγείτο τῆς κινήσεως.

Ἐν τῷ λαμπρῷ ἀναγλύφῳ τῷ παριστῶντι τὸν Ἑρμῆν ἀποδίδοντα τὴν Εὐρυδίαν τῷ Ὀρφεὶ ὑπὸ τοῦ καλλιτέχνου προὔτιμήθη ἡ στιγμή καθ' ἣν ὁ Θεὸς προσέφερεν ἤδη τὸν ἀποτρεπτικὸν χρησμὸν, ἐν δὲ τῇ ὑπερφύει ταύτῃ σκηρῇ ὁ Ὀρφεὺς πλέον σιγῆς, τὸ μυστήριον περιβάλλει τὰ τρία πρόσωπα δι' ἁρμονίας ὁρατῆς σχεδὸν

καὶ ἦτις περιλούει αὐτὰ διὰ θεϊκῶν ἐκχύσεων. Πᾶς τις τῶν συγχρόνων θὰ προὔτιμα θεατρικῶν ἀναπαράστασιν ἐν ἧ ὁ Ὀρφεὺς θὰ ἐξετείνε τοὺς βραχίονας, ἐνῶ ὁ Ἑρμῆς θὰ συνεχράτει αὐτὸν διὰ τοῦ κινήματος. Τὸ μουσεῖον τῶν Ἀθηνῶν κέκτηται ἐπιτυμβίους στήλας ἐν κελῇ καταστάσει δικτηρηθείσας, αἵτινες ἀναπριστῶσιν ἀποκλειστικῶς σκηνὰς πένθους. Ἐδῶ οἰκογένεια θρηνεῖ πρὸ νεκροῦ κοιμωμένου τὸν ὑστατον ὕπνον, ἐκεῖ γυνὴ διὰ θελακτικωτάτου κινήματος καλύπτεται διὰ τῶν κοσμημάτων τῆς ὡς δι' ὑστατον καλλωπισμὸν μεριμνῶσα. Τ' ἀνάγλυφα ταῦτα δὲν ἐμποιοῦσιν ἐντύπων ἐκ πρώτης ὄψεως ὡς θὰ ἐνεποιεῖ μία πομπώδης κίνησις, ἀλλ' ὁποῖαν συναρπάζουσιν διαρκῆ μεγαγχολίαν ἐπεκτείνουσι ταῦτα ἐπὶ τοῦ πνεύματος ὑπερ ἐνεθάθουν ἀπαξ εἰς αὐτὰ. Ἡ συγκράτησις τῆς συγκινήσεως ἦτις θεωρεῖται κοσμιότης ἐν τῇ Ἰριγενείᾳ τοῦ Ρακίνα, ἢ ἐπιβολὴ ἐκεῖνη τῆς ψυχῆς ἦτις ἀνγκάζει ταύτην νὰ μὴ ἐξαντλήσῃ ὅλους αὐτῆς τοὺς στόνους, εἶναι τι τέλειον ἐν τῇ φιλολογίᾳ καὶ ἄρος ἐν τῇ γλυπτικῇ ἐν ἧ οὐδέποτε πρέπει νὰ ἐξαντληθῇ ἢ δύναμις τῆς ἐκφράσεως τοῦ ἠθικοῦ, οὐδ' ἡ ὀργανικὴ ἐντασις. Μόνος ὁ Buonarrotti διέψευσε τὸν νόμον τοῦτον. Θὰ ἐνόμιζε τις ὅτι οὗτος ἦλθεν ἐν τῷ πεδίῳ τῆς τέχνης νὰ δώσῃ τοῖς νόμοις διάψευσιν κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ Προμηθέως. Τὸ μόνον ὅτι δὲν ἠδυνήθη νὰ προικοδοτήσῃ τὴν ἀνθρωπότητα διὰ τοῦ ἀγνώστου πυρὸς ὑπεκκίεν αὐτόν. Τὰ ἔργα του, αὐτὰ καὶ μόνον ἀπαρτίζουν ολόκληρον τέχνην, πρὸ πάντων δὲ τὰ μαρμάρινα. Δέον νὰ τιμᾶται οὗτος ἐν τῇ ἀπομονώσει του. Ὡς ὁ θεὸς Δάντης, δὲν ἐφθασε καὶ οὗτος πάντοτε εἰς τὴν τελειότητα καὶ τὸ μεγαλεῖον τῆς Καλλιότητος, ὅπως καὶ τὰ μετέωρα οὐδὲν ἕτερον μὲς διδάσκουσιν εἰμὴ μόνον τὴν ἐμμονὴν τοῦ μυστηρίου ὑπερ μὲς περικυκλοῖ.

Ἡ ἐκπληξίς, ὁ κύπος οὗτος ὃν τὸ πνεῦμα δέχεται ἐνώπιον τοῦ κολοσσίου ἢ τοῦ πρωτοφρονος, τυχῶς ἐξαντλεῖ τὰς αἰσθηματικὰς μᾶς δυνάμεις. Φυλὴ ἦτις ἐξεδηλώθη διὰ τοῦ γωνιώδους θάλου!) ματαιῶς θὰ ἐπειράτο νὰ ἐπιτύχῃ τὸ ἰδανικὸν τῆς γαλήνης ἢ ἑταστικὴ ἐπιθυμία μᾶς σχετίζει πρὸς τὸν Προμηθέα. Ἐν τούτοις ἐπικνερχόμεθα (καὶ θὰ ἐπανέλθωμεν πάντοτε) πρὸς τοὺς ἁρμονικοὺς ἐκείνους ναοὺς, ἐν οἷς ἐπικρατεῖ ἡ θεῖα γαλήνη, ἐν οἷς οὐδὲν ὑπενθυμίζει τὸ γῆρας, τὴν ὀδύνην, τὸν θάνατον. Διὰ τὸν σημερινὸν ἄνθρωπον παρεδεδωμένον εἰς τὰ συνθλωμένα ρεύματα τῆς ἐξελίξεως ἢ εὐρυθμίας καὶ εὐγενῆς αὐτῆς τέχνης ἀναπέμπει δρόσον ὠφελιμὸν καὶ ἀν καὶ δὲν ἰκχίοποιεῖ τὴν ἐμπάθειάν μᾶς τοῦλάχιστον τὴν καθησυχάζει ὡς ἡ τοῦ Ὀρφέως λυρὰ τοὺς Θράκας.

Ἡ ἑλληνικὴ τέχνη ἀντέγραψεν ἄρα γε ζώ-

1) L' ogive.

σας τῆς Ἀττικῆς μορφῆς ἢ ἐσχημάτισεν ἰδεῶν τὸν τύπον; Ἐν τῇ πρώτῃ ὑποθέσει ἢ καλλονῇ τῶν ἔργων θ' ἀπέρρεεν ἐκ τῆς καλλονῆς τῶν τύπων καὶ οἱ Ὀλλανδοὶ τότε θ' ἀποδειχθῶσιν ἀληθεύοντες ἐν τῇ δευτέρᾳ ἢ ρεαλιστικῇ ἀρχῇ χάνει τὴν ἀξίαν τῆς.

Διὰ τὸν Ἕλληνα ὁ ξένος εἶνε βάρβαρος. Τὸν παριστᾷ κατὰ πρότον ὑπὸ τὴν μορφὴν τοῦ Φρυγός, ὁ Πάρις τοῦ Βατικανοῦ, ἢ Μήδεια τοῦ Λατράνου, τὰ μισθιακὰ συμπλέγματα παριστῶσιν τὴν ἀσιατικὴν νοθρότητα. Ἐπειτα τοῦτο καταφαίνεται ἐν τῇ ἀπεικονίσει τοῦ Σκύθου οὐτινος ὁ Ἀκονιστὴς τῆς Τριβούνας ὅστις ἀκονίζει τὴν μάχιράν του ἵνα ἐκδάσῃ τὸν Μαρσύαν, φαίνεται ὡς τὸ καλλίτερον ὑπόδειγμα. Τέλος ἔρχεται ὁ Κέλτης ὡς παριστᾷ αὐτὸν ὁ Ὀνήσκων Γαλάτης τοῦ Κτησιλάου. Τὸ μάρμαρον τοῦτο τὸ τόσον παθητικόν, τὴν δασεῖαν κόμην, τὸ στήθος καὶ τὴν ῥάχιν χονδροειδῶς ἐσχηματισμένην, χαρακτηρίζει ἀληθῶς εἰσβολὴν ἐξ ἐκείνων οἵτινες ἐμάχοντο πρὸς τοὺς βασιλεῖς τῆς Περγάμου κατὰ τὸν τρίτον π. Χ. αἰῶνα.

Μηδόλως προτιθεμένη πλέον νὰ ἐκφράσῃ τὴν σωματικὴν τελειότητα ἢ σμίλη τοῦ Ἑλλήνος καθίσταται γραφικὴ ἢ παθητικὴ. Τὸ ἀριστούργημα τοῦ Κτησιλάου καταδεικνύει ὅτι ὁ Ἕλληνας ἐν τῷ Διαδηματιζόμενῳ ὡς καὶ τῷ Δορυφόρῳ οὐδόλως ἐκπροσωπεῖ τὰ άτομα.

Ἡ καλλιέργεια τοῦ σώματος ἐν Ἀθήναις δὲν ἐπεδίωκε τὴν ῥώμην, τὴν στερεότητα τῶν μυῶν τῆς κνήμης καὶ τοῦ βραχίονος, ἀνεξαρτήτως τῶν τρόπων καὶ τῆς εὐκοσμίας. Δέον νὰ συνδυάσωμεν τὴν διδασκαλίαν τῆς στάσεως καὶ τῶν τρόπων κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς βασιλείας ἐν Γαλλίᾳ μετὰ τοῦ σκοποῦ τῆς γυμνακτικῆς ἀσκήσεως ὅπως ἐνώσησωμεν τὴν ἀρχαίαν πλκίστραν, ἀλλὰ μὲ τὴν σπουδαίαν διαφορὰν ὅτι ἡ ὑπὸ τῆς ἐθιμοτυπίας ἐπιβεβλημένη συμπεριφορὰ ἐν αὐτῇ τῷ, πάντοτε συνθηματικὴ καὶ ὑποβεβλημένη εἰς τὸν σύμῶν τοῦ ἐνδύματος, ἀναπτύσσει χάριν καθαρῶς τοπικὴν ἢ ἐθνικὴν, ἐνῶ τὸ πένταθλον ὑπὸ γυμνῶν ἐκτελούμενον τελειοποιεῖ τὸν φυσικὸν ἄνθρωπον, τὸν τυπικὸν ἄνθρωπον. Ἄγνοοῦμεν τὴν ἀρχαίαν μέθοδον αὐτῆς ἀπέβλεπεν ἀναμφιβόλως εἰς ἀποτελεσματ ἁρμονικὸν ἰδοῦ δὲ καὶ τρίτος νόμος:

Ἡ ἑλληνικὴ πλαστικὴ εἶναι ἢ ἐκφράσις τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος ὡς διαπλάττει αὐτὸ ἢ γυμνακτικὴ ἀσκῆσις συστηματικοῦμένη. Δὲν δυνάμεθα νὰ ἐκχωρίσωμεν τὰ δύο ταῦτα ταῦτο χρόνος ἐκδηλούμενα εὐάρεστα ἀποτελέσματα ἀφ' ἐνός μὲν τῆς πενταθλητικῆς ἀσκήσεως, ἀφ' ἑτέρου δὲ τῆς τελειότητος ἐν τῇ γλυπτικῇ. Εἰς τὸ Eton καὶ τὸ Oxford ἢ νεολαία τῆς Ἀγγλικῆς παρῶμεν ἄχαρις καὶ τραχεῖα κατὰ τὴν ἀνασῶστασιν τῶν ἀγώνων, τῆς Ἀλβιώνος τέκνον ἐκέρδισε τὸ βραβεῖον τῶν Ἀθηνῶν, ἀλλὰ παρὰ ταῦτα θὰ ἦτο μέτριον πρότυπον διὰ καλλ-

λιτεχνικὸν ἔργον. Τὸ κατόρθωμα τοῦ στρατιώτου τοῦ Μαραθῶνος ἢ πάσα ἄλλη ἐνδειξις ὀργανικῆς ἀντοχῆς οὐδόλως σχετίζεται πρὸς τὴν ἰδανικῶς ὑποτιθεμένην ἀνάπτυξιν τοῦ σώματος.

Προκειμένου περὶ ἀναπαράστασεως τῆς γυναικείας μορφῆς ἢ ἀρχαιοῦτος δὲν νικά πλέον τὰς προσπάθειάς τῆς συγχρόνου τέχνης διὰ τῆς Ὀλυμπίου ὑπεροχῆς τῆς. Ἡ Παλλὰς τοῦ Βελλέτρη ἢ τοσοῦτον μεγαλοπρεπῆς ἐν τῇ ἀπλότητι αὐτῆς ἀνάγεται εἰς ἰδανικὸν τύπον ἄρρενος· τοῦτ' αὐτὸ συμβαίνει μὲ τὰς Νίκας, παρὰ τὸ ἀλάθηστον τοῦ σχήματος. Ἡ Ἀρτέμις παριστανόμενη πάντοτε ἐν τῇ ἐκτελέσει ἔργων ἀνδρικών ὀλίγον διαφέρει τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῆς Ἀπόλλωνος. Δέον νὰ ζητήσωμεν τὴν Ἀφροδίτην ἀχάρμα τῶν θεῶν καὶ τῶν ἀνθρώπων ὅπως θαυμάσωμεν τὴν θηλυτητα. Καὶ ὡς πρὸς αὐτὴν ἐτι ἀνάγκη νὰ ἐγκαλίπωμεν πρόληψιν τινά ἢ περίδοξος Ἀφροδίτη τῆς Μήλου εἶναι Νίκη, καὶ αὕτη ἔγραψεν ἐπὶ ἀσπίδος ἢ νίκῃ τῆς Brescia. Ἐὰν λάβομεν ὑπ' ὄψει τὰ μέλη καὶ τὴν ὑπερήφανον ἐκφρασίαν τῆς κεφαλῆς, δὲν μὲς ἐπιτρέπεται ν' ἀναγνωρίσωμεν ἐν αὐτῇ ἀδελφὴν τῆς Ἀφροδίτης τοῦ Καπιτωλίου καὶ τῆς τῶν Μεδίκων. Αἱ ὀραϊκαὶ μορφαὶ τῆς Κύπριδος δὲν διεσώθησαν μέχρις ἡμῶν, ἐξ ὅσων γνωρίζομεν οὐδὲν ἀγάλμα μὲς ἀφίνει τὴν ἐντύπων ἐκείνην τοῦ θήλεος ἢν ἐμποιοῦσιν ἡμῖν ἀγάλματ' αὐτὰ ἐκ γῆς ὀπτιῆς πλήρη πάθους καὶ ἐκφράσεως ὀργανικῆς.

Γυναικῆς ἀπαράμιλλοι μετὰ τὰς μεγάλας θεὰς εἶναι μία Νίκη δένουσα τὸ πέδιλόν τῆς ἢ καὶ τὸ συμπλέγμα τῶν Μοιρῶν, ἀριστούργημα ἐκφράσεως σοβαρῆς ἐν ταύτῳ δὲ καὶ ὑπερφυσικῆς θετικότητος. Ὡς ἐξεθῆλυον τὸν Ἀπόλλωνα καὶ τὸν Διόνυσον οἱ Ἕλληνας εἰς τὸ αὐτὸ ὑπεκόντες πνεῦμα ἀπρηρνωσαν τὰς ἀλληγορίας ἐπιτυγχάνοντες ὀπτιῶ ἀληθῶς αὐλὸν τι, τοῦτο δ' ἀποτελεῖ τὸν τρίτον νόμον τῆς πλαστικῆς:

Ἡ γυναικεία μορφή ἢς αἱ κινήσεις ἔχουσι τι τὸ ἀνδρικὸν δέον νὰ μετατραπῇ ἀναλόγως τοῦ γένους τοῦ κινήματος, ἢ δὲ ἀνδρική μορφή ἢς αἱ κινήσεις εἶναι θηλυπρεπεῖς δέον νὰ μετατραπῇ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον. Ἰδοῦ πῶς ἢ Ἀθηναῖ ἐκ τοῦ θεοῦ πνεύματος γεννηθεῖσα ἔχει τὸ μέτωπον τοσοῦτον προεξέχον ὥστε νὰ ἐπιβῆλῃ τοῦτο καὶ ὑπὸ τὸ κράνος ἔτι, καὶ ὁ Διόνυσος ἔκφρασιν τοσοῦτον ἠδυπαθῆ καὶ ὕφος ὀνισροπύλον. Ἐτι δὲ καὶ ὡς ἀνὴρ ὄριμος παριστανόμενος, εὐτραφῆς εἶναι καὶ ὀλίγον τι βαρὺς ὡς ἐν τῷ λαμπρῷ ἀγάλματι τοῦ Βατικανοῦ τῷ ἐπικαλουμένῳ Σαρδανάπικῳ, ὅστις κατὰ τὴν εὐφυᾶ ἐκφρασίαν Γερμανοῦ τινος ἀπαρτηρεῖ μετ' ἐνδομύχου καὶ βασιλείας ἠδονῆς τὸν κόσμον ὃν εἶχε κυριεύσει. Οὕτω λοιπὸν τὸ ἀληθῆς γένος τῆς ἀγαλαματοποιίας τῶν ἑλλήνων σύγκειται ἐξ ἐνεργητικότητος καὶ παθητικότητος, αἵτινες ἀπαρτίζουν δύο κλειδάς τῆς πλαστικῆς.

ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

Επιπόλαιά τινα πνεύματα διεμαρτυρήθησαν πρό του Δοϊμόνος του Βατικανού και εξεμάνησαν ενάπιον του Έρμαφροδίτου του Λούβρου. Εν τούτω υπάρχει σφάλμα τι τεχνικόν συνάμα δε και λάθος ήθικης λίαν διαφέρον της θεωρίας, ήτις εξηρωτίζει την Αμαζόνα και εκθλιώνει τον Διόνυσον. Όσον αφορά τον Αντίνοον, ούτος εκπροσωπεί αρχήν ρωμαϊκήν και ταπεινήν. Και όμως πόσοι Έρμεις και ήρωες συγχέονται εν τοίς καταλόγοις μετά του υπό του Αδριανού απελευθερωθέντος ανδροπόδου.

Εκείνο όπερ καθιστά την σπουδήν της ελληνικής τέχνης τοσοούτον δυσχερή, είναι ή ελλειψίς προτύπων καλώς διειτετηρημένων καίτοι ή σύνθεσις των μετωπών και ιδίως ή ζωφόρος του σηκού του Παρθενώνος εκφράζουσι την ιδιοφυϊαν του Φειδίου, ούδεν όμως γνήσιον τεμάχιον εκ της χειρός κούτου προερχόμενον κεκτήμεθα. Τών λοιπών καλλιτεχνών θαυμάζομεν μόνον αντιγραφάς τινάς συχνάκις επιδιωρωθώμενας, εξεσημενας και παραμειμορφωμένους έτι. Ποσάκις, έτι δε και κατά την αρχαιότητα, αι κεφαλαί απεκόπησαν συνεπεία των δυναγέρσεων της πολιτικής! Ός ό Αλέξανδρος, πολλοί ήθέλησαν να παρουσιάσωσιν έαυτους υπό την μορφήν θεού, οι δε γλύπται είχον συλλογήν αποθεωτικών αγαλμάτων αφ' ών έλειπε μόνον ή κεφαλή του ώνητού. Έπι της εποχής των Μικεδόνων πλείστοι όσοι κορμοί αρχαίοι μετεβλήθησαν εις άρτίου μεγέθους μορφάς. Δέον να σημειώσωμεν προσέτι ότι οι Έλληνες ήρχίζον εκ προθέσει, όπερ και εμβάλλει εις αμφιβολίας περι της γνησιότητας των έργων του αιγινιτικού ρυθμού.

Τό πρώτον τυχόν ανάγλυφον εκφράζον κινήσεις αδελφίκες παριστών κεφαλάς με βοστρύχους συμμετρικούς και ένδυμασίας με πτυχάς καθέτους όπερ πλησιάζει προς τά έργα της Αιγίνης ένδεχόμενον ν' άνήκη εις 2ον μ. Χ. αιώνα. Ουδεις των αρχαιολόγων θ' άνεδέχτο, εκτός αν ή άγύρτης, να εκχωρήση άσφαλώς έντός μεγάλου τινος της Ευρώπης μουσείου τά ελληνικά τών ρωμαϊκών έργων, ως και δεν θα έτόλμα να υποδείξη μεταξύ των τοιχογραφιών της Πομπηίας εκείνας αυτών αίτινες άντεγράφησαν κατά πρότυπον ελληνικόν.

Παρά τας άφορμάς ταύτας προς εξαπάτησιν ός ή κριτική θα ελαττώση βαθμηδόν διά της προσοχής, εάν κρίνωμεν εξ όσών άύτη συνετέλεσε μετά τον Winckelmann, ή πλαστική των ελληνικών είναι ή μόνη έχουσα αξίαν μορφωτικήν. Αν τις κρίνη απόλυτως, θα παραδεχθή ίσως ότι ή σμίλη, ήτις ειργάσθη εν τη καπέλλα των Μεδίκων έφάμιλλος είναι της του Φειδίου εις τά όρματα του έν τω άριστουργήματι απλώς μόνον την διάταξιν διαβλέποντος. Άλλ' έν τη καπέλλα των Μεδίκων εις μόνος άνθρωπος φαίνεται όσον θυμαίσιος και ή ούτος και ούτως ή ιδιοφυϊα τοσοούτον ιδιόρρυθμος είναι ώστε ή σύλληψις, ως και ή εκφραμογή προκαλοϋσιν άληθώς την ανθρωπάτητα συμπασαν εις φανταστικόν άγώνα. Από του άστώματος και της ζωφόρου του Παρθενώνος εκφράζεται αρχή απρόσωπος πλέον ως εκ της έντάσεως έν τη εκφράσει της πραγματικότητας, πλαστικόν τι όργανον, ό πρακτικός και ούκουμηνικός της καλλονής όρισμός.

Μετάρρασις Νοεμίς Ζωωροϋ PELADAN

ΑΓΙΟΣ ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΣ

Μετά την καταστροφήν

ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ

Κυβέλη Μυράς

Ο ΚΑΦΕΝΕΣ ΤΟΥ ΣΟΥΡΑΤ

Εν την Ινδικήν χώραν Σουράτ, υπήρξεν ένας καφενης, όπου εσύχναζον όλοι οι ξένοι περιηγηται. Ημέραν τινά εισήλαθεν έντός αυτού ένας θεολόγος Πέρσης, ό όποιος έπειτα από μεγάλας θεολογικής σπουδάς και σοβαρά συγγράμματα του περι της υπάρξεως του Θεού, κατήντησε όχι μόνον να μην έννοεί πλέον τίποτε, αλλά και να γίνη άπιστος. Ένεκεν τούτου εξωρίσθη παρά του βασιλέως της Περσίας. Ο δυστυχής θεολόγος, ειχε μαζί του έναν Αφρικανόν δούλον, ό όποιος τον ήκολούθει παντού. Όταν εισήλαθε στο καφενειον, ό Αφρικανός έμεινε απ' έξω διά να ζεσταθί στον ήλιον, ένψ ό θεολόγος ξαπλωμένος εις ένα σοφά πίνοντας τό όπιον του, διά μιας φωνάζει στον δούλον του: — Βρε σύ, κακούργε, τί στοχάζεσαι, είναι ή δεν είναι Θεός; — Άλλο παρά που είναι Θεός! άπεκρίθη ό Αφρικανός, και εξαγών ένα φυλακτόν από την ζώνην του: Αύτός εινε ό Θεός που με προστάτεύει εκ γεννήσεώς μου, και είναι καμότεύο άπ' τον κορμόν του Ιερού εκείνου δεν-

δρου που τό λατρεύουν όλοι στον τόπον μου. Οι πελάται του καφενειου έσκανδαλίσθησαν τόσον διά την άπρεπή έρώτησιν του θεολόγου και διά την απάντησιν του αφρικανού. Ένας Βραμάνος θυμωμένος εφώνησε: — Είσαι τέλειά άνόητος να πιστεύης πως ό Θεός κρόπτεται μέσα στην ζώνην ενός ανθρώπου! Ένας μόνος Θεός υπάρχει, ό Βράμας, ό μεγαλύτερος του κόσμου, διότι αυτός τον έπλασε, και οι μόνου που ελαδόν την θείαν φάτισιν εινε οι Ιερείς, οι Βραμάνου. Άλλ' ένας Έβραϊός τον διέκοψε λέγων: — Όχι, ό ναός του άληθινού Θεού δεν είναι στις Ινδίας, ούτε οι Βραμάνου είναι Ιερείς του. Ο μόνος άληθινός Θεός είναι ό Θεός του Αβραάμ, του Ισαάκ και του Ιακώβ, και αυτός υπερασπίζει και υπεραγαπά τά τέκνα του Ισραήλ. Έάν μας έχει διεσκορπισμένους στην γήν, είναι μόνον διά να μας δοκιμάση, αλλά θα έλθη ή ώρα καθ' ήν ό λαός του θα επανακάμψη στην Ιερουσαλήμ και εις αυτόν θα δοθί ή κυριαρχία του κόσμου. Ούτω όμιλών ό Έβραϊός, ήρχισε να κλαίη, και ήθελεν εξακολουθήσει την όμιλίαν του, αλλά ένας Ιταλός τον ήμπόδισε λέγων: — Δεν είναι όλα άληθινά τά λόγια σου, αλλά αν υποθέσωμεν ότι ό Θεός ήμπορούσε να αγαπήση ένα λαόν του περισσότερον του άλλου

λου, ή καλοκαγαθία του προς τους Ισραηλι-
τας εινε γεγονός πάρα-πολύ παλαιόν, και εινε
ήδη πολλά χρόνια όπου δεν επέτρεψε πλέον
να προστεθούν νέα θαλασγες εις την Ισραη-
λιτικήν φυλήν. Ο θεός καλεεί στην Καθολικην
εκκλησίαν όλους όσους θέλουν να μεθέξουν
της δόξης της, και ή σωτηρία εύρίσκειται μό-
νον εις τους κόλπους της Ρωμαϊκής εκκλη-
σίας.

Εις αυτάς τας λέξεις εις Ιερεύς διαμαρτυ-
ρόμενος, γενόμενος κάτοχος, του άπλήντησεν:

— Πώς ήμπορείται σείς να ισχυρίζεσθε ότι
ή σωτηρία εύρίσκειται μόνον στην Ρωμαϊκήν
εκκλησίαν, ενώ το Ευαγγέλιον μας διδάσκει
ότι θα σωθούν όλοι όσοι ύπηρετούν τον Ήν-
σούν Χριστόν κατά το πνεύμα των λόγων του!

Ένας Τουρκος τελώνης, ό οποίος εως τότε
εμενεν άπλοους άκροατής, καπνίζων άταράχως
τό τσιμπούκι του, άποτεινόμενος προς τους
δύο Χριστιανούς λέγει:

— Σείς καυχώσθε διά τους νεωτερισμούς
της Χριστιανικής εκκλησίας... Σείς οι ίδιοι
τό λέγετε ότι έκείνο τό όποίον ύπερβεβαιεί
τό τέλος του Ιουδαϊσμού είναι ή παντελής
έλλειψις νέων προσώπων. Πολύ καλά, κυτ-
τάξετε όμως πώς, ό Μωαμεθανισμός έκτείνε-
ται πανταχού! Εις την Άσίαν, εις την Ευρώ-
πην εως την Κίναν! Μόνον οι Μωαμεθανοί
θα σωθούν, και μαζί η των οι όπαδοί του Ό-
σμάρ, άλλ' όχι οι άπιστοι ακόλουθοι του Άλή.

Ο Πέρσης θεολόγος, όστις ήτο όπαδός της
τελευταίας θρησκείας, ήτο έτοιμος να έναν-
τιωθή, άλλ' αίφνης ήκούσθη ένας μεγάλος θό-
ρυβος στον καφενέ.— Χριστιανοί της Άβυσ-
σινίας, Βραμάνος, Ινδοί, ακόλουθοι του Ισμα-
ήλ, όλοι επανεστάτησαν άναμεταξύ των, ό
καθείς ύπεράσπιζεν την θρησκείαν του. Μό-
νον ένας Κινέζος έσιώπη, πίνων τό τσάι του
εις μίαν γωνίαν του καφενείου.

— Βοήθησόν με, φίλε Κινέζε — τώ ειπεν ό
Τουρκος — συχνάκις διηγούνται οι έμποροι
μας πώς στην Κίνα λατρεύονται πολλά θρη-
σκεία, άλλ' ή προτιμότερα όλων είναι ή Μωα-
μεθανική

Ο Κινέζος άφού έσκέψθη όλιγον, διηγήθη
τά εξής:

— Κύριοι, έμé μου φαίνεται ότι ό εγωισμός
και ή ύπερηφάνεια των ανθρώπων είναι τά
αίτια που έμποδίζουν την συμπάθειαν των
διαφόρων θρησκευμάτων. Έάν θέλετε να με
άκροασθήτε, θα σας διηγηθώ εν παράδειγμα:

— Ήλθα στο Σουράτ, επί ενός πλοίου όπου
έκαμε τό γύρο του κόσμου. Φθάνοντας στην
νήσον Σουμάτρα, εκαθήσαμεν κατά γής ύπο-
κάτω των φοινίκων εις μικράν άπόστασιν από
τάς κατοικίας των έντοπιων. Ο καθένας μας
ήτο ξένης καταγωγής, και ήρχισαμεν διαφό-
ρους όμιλίαις, όταν αίφνης βλέπομεν έναν
τυφλόν να μας πλησιάζη: ένας δυστυχής, τυ-
φλωμένος εξ αίτιας που εκύτταζε πάρα-πολύ
τόν ήλιον, και τον κύτταζε τόσον πολύ διά να
τόν έννοήση και να γείνη κάτοχος του φωτός
του. Πολύ εκοπίασε βοηθούμενος με όλα τά
μέσα της επιστήμης, ώδούμενος υπό της επι-
θυμίας να άρπάξη μίαν άκτίνα και να την
βάλη έντός φιάλης. Άλλ' έπειτα από άπει-
ρους και άνωφελείς κόπους ήσθένησαν τά μά-
τια του, και ό δυστυχής ειπε καθ' εαυτόν:

— Τό φώς του ήλιου δεν είναι ύγρόν, διά
να μετατεθῆ από εν εις άλλο άγγείο, ή να τό
κάνη να κυμαίνεται τό παραμικρό φύσημα του

αέρος· τό φώς του ήλιου δεν είναι φωτιά διά
να σβύνη με τό νερό· δεν είναι ψυχή, διότι
τά μάτια τό βλέπουν· δεν είναι σώμα διατι
δεν πιάνεται με τά χέρια. Λοιπόν, άφού δεν
είνε ούτε ύγρό, ούτε στερεόν, ούτε ψυχή, ούτε
σώμα, δεν είναι τίποτε και δεν ύπάρχει! Έτσι
ζαλισμένος, άπεφάνθη ό δυστυχής τυφλός.
Φθάσας κάτωθεν των φοινίκων όπου όλοι καθή-
μεθα γύρω, ό δούλος που τον συνώδευε έκοψε
καρπόν κόκκου, από τό περίβλημα του όποίου
κατεσκεύασεν μικράν λυχνίαν έντός της όποιας
έριψε τό έλαιον εξαχθέν εκ του κόκκου. Έν-
τοσούτω ό τυφλός άνεστέναζε και παρεπο-
νείτο.

— Είμαι σκότος, είναι σκότος, λοιπόν ό
ήλιος δεν λάμπει, δεν ύπάρχει!

Δεν με μέλει, ειπε γελών ό δούλος, ιδού
ό ήλιός μου, δεικνύων ύπερηφάνως την μι-
κράν του λυχνίαν, ιδού τό φώς μου!

— Είσαι τυφλωμένος διά να μη ξέρης τί
είναι ήλιος! έξεφώνησεν ένας χαλός: Είμαι
έν άστρο που κάθε πρωί σηκώνεται από την
θάλασσαν και τό βράδυ πέφτει επάνω στο
βουνό της νήσου μας. Όλοι τό βλέπουν, και
σύ άκόμη ήθελες τό βλέπει άν δεν ήσουν τυ-
φλός.

— Μα τί βουνό της νήσου μας; ειπεν ένας
ψαράς· ό ήλιος πέφτει στη θάλασσα!

Και ένας Έβραϊός χλευάζων αύτούς:

— Ο ήλιος είναι έν άστρον που πέφτει στη
θάλασσα και δεν σβύνει... Φθάνουν πλέον
αυτές ή άνοσιές. Ο ήλιος είναι ένας θεός
που περπατά έντον ουρανό έντός άμάξης γύ-
ρωθεν ενός χρυσού βουνού.

— Λαυθάνεσθε, ειπε τότε γελῶντας ό Αιγύ-
πιος ιδιοκτήτης του πλοίου, εγώ είμαι πα-
λαιός ναύτης, και γνωρίζω την Μαύην θά-
λασσα, τά παράλια της Άραβίας, τό Μαγαδα-
σκάρ και τάς Φιλιππίνας νήσους. Ο ήλιος
δεν φωτίζει μόνον τάς Ινδίας, μά όλον τον
κόσμον. Ιαπωνία, εις την ιαπωνικήν γλώσ-
σαν, είναι άνατολή του ήλιου, διότι πράγμα-
τικώς άπ' εκεί άνατέλλει ό ήλιος και έπειτα
δύει μακρού, πολύ μακρού άπ' έδῶ, και παρ' έμ-
πρός από τάς βρετανικάς νήσους· αυτό μου
τό έλεγε πάντοτε ό προπάππος μου!

Άλλ' άμέσως ένας ναύτης Άγγλος τον διε-
κοψε λέγων:

— Εις κανένα μέρος του κόσμου δεν γνω-
ρίζουν την τροχίαν του ήλιου· καθός εις την
Άγγλίαν. Όλοι γνωρίζουμε πώς ό ήλιος δεν
πέφτει εις κανένα μέρος, άλλά κάνει πάντοτε
τόν γύρον της γής. Έμείς οι Άγγλοι τό γνω-
ρίζομεν πολύ καλά διατι εύρισκόμεθα πάντοτε
χωρίς ποτέ να τον άπαντήσωμεν.

Και με ένα ραβδί έχάραξεν ένα κύκλον στην
γήν, προσπαθών να μας κάμη να έννοήσωμεν
τόν στοχασμόν του, άλλά μὴν κατορθώνων τί-
ποτε, και στεφθόμενος στον κυβερνήτη του
πλοίου:

— Αυτός εσπούδαζεν, ειπε, και θα εξη-
γηθῆ καλλίτερα από έμέ

Ο κυβερνήτης ήτον ένας νέος που εμενεν
εως τότε σιωπηλός όλοι προσήλωσαν τό βλέμ-
μα επάνω του και ήρχισε:

— Πῶ; λαυθάνεσθε, ειπε με γλυκύτατον
ύφος. Είνε ή γῆ που γυρίζει γύρωθεν του
ήλιου και δεν λάμπει μόνον δι' ένα βουνό,
διά μίαν μόνην νήσον, διά μίαν μόνην θά-
λασσαν, μά διά τόσους άλλους πλανήτας ως
ή γῆ, και ήθέλετε τό γνωρίζη και σείς άν

υψόνετε τό βλέμμα σας στον ουρανόν αντί να
κυττάξετε γύρω σας, και ήθέλετε πεισθῆ ότι ή
πατρις σας δεν είναι προτιμότερα.

Έτσι ώμίλησεν ό σοφός, όστις πολύ έταξεί-
δευσε και πολύ παρεπόνησε τον ουρανόν.

— Να, έξεφώνησεν ό Κινέζος, ή κενο-
δοξία και τά σφάλματα των ανθρώπων είναι
γεννήματα του εγωισμού. Οι άνθρωποι πο-
ρεύονται μετά του θεου ως πορεύονται και με
τόν ήλιον. Ο καθείς ήθελε να έχη ξεχωριστά
ένα θεόν διά μόνον τον εαυτόν του, ή τουλά-
χιστον διά την πατρίδα του. Κάθε λαός θέλει
να βάλη έντός της εκκλησίας, ήτι πολυτιμώ-
τερον του κόσμου! Άλλά καμία των εκκλη-
σιών αυτών δεν δύναται να συναγωνισθῆ
μετ' εκείνης που ό θεός ό ίδιος έκτισε, όπως
στον κόλπον αυτης εισέρχονται όλοι, εις μίαν
και την αυτην πίστιν. Όλοι αυτοί οι Ναοί
είναι κτισμένοι καθ' όμοίωσιν της μεγάλης
του θεου εκκλησίας. Κάθε ναός έχει τας ει-
κόνας του, τάς βίδλους του, τά ιερά σκεύη
του, τους Ιερείς του. Άλλά ποίος ναός είναι
μιας τόσον άπεράντου εκτάσεως, ως ό ωκε-
ανός; Ποίος βωμός, ύψηλότερος του στερεώ-
ματος; Φωταγία λαμπρότερα της του ήλιου;
της σεληνης και των άστέρων; Είκόνας ως α-

των αγαθών ανθρώπων που αγαπώνται άνα-
μεταξύ των; Ποίος κώδιξ ύπάρχει ήγνότερος
των διδασκαλιών που έντυπωθσαν στις καρ-
διες; Ποίον θυσιαστήριον έχει τόσην ευωδίαν
άρωμάτων όσον έχει ή άγάπη προς τον πλη-
σύν; Ποίος βωμός δύναται να εξισωθῆ προς
μίαν άθωαν και καθαράν καρδίαν;

Όσον περισσότερον υψώνεται ό άνθρωπος,
τόσον περισσότερον καταλαμβάνει τί είναι
θεός, και γνωρίζων αυτόν, άκόμη περισσότε-
ρον πλησιάζει εις αυτόν, προσπαθών να του
όμοιάη εις την καλοσύνην και την εύπλα-
χνίαν του.

Όποιος λοιπόν βλέπει τον άληθινόν ήλιον
του κόσμου, δεν έπρεπε ποτέ να κατηγορη
έκείνον όστις βλέπει μόνον στο είδωλόν του,
μίαν άκτίνα του ίδιου ήλιου, ούτε να κατα-
φρονῆ τον δυστυχῆ άπιστον τυφλόν, τον όποιον
δεν θα φωτίση πλέον κανένα φώς!

Έτσι ώμίλησεν ό Κινέζος, στον κάθεδρό του
Σουράτ. Όλοι έσιώπησαν και ποτέ πλέον εις
έκείνο τό μέρος δεν έγινε συζήτησις περι-
θρησκείας.

L. TOLSTOI

Μετέφρασε Γιάννης Καμβανέλλης

ΚΙΤΡΙΝΙΣΜΕΝΑ ΦΥΛΛΑ

Τ Α Ζ Α Ρ Ι Α

Ν από τῶ πάγκλα άνοιξι-
τικῶ δειλινά, που αί άθηναϊκάι
δύσεις παρουσιάζουν την πλου-
σιωτέραν ποικιλίαν των γραμ-
μῶν και των χρωμάτων, μετα-
βάλλουσαι τό γαλανόν μας στε-
ρέωμα εις πίνακα γοητευτικῶν μεγαλοφραντά-
στου ζωγράφου, εμπνεόντα τά γλυκύτερα αί-
σθήματα εις την ψυχήν, την όποιαν πληροῦν
άπό ρέμβην μεθυστικήν, εύρέθη εις τους Στύ-
λους ό ποιητής, διψῶν ν' άπολαύσῃ ιδανισμοῦς
και όνειρα, γενωμένῃ κατό την ὄραν εκείνην
του λυκόφωτος από την έκστασιν, εις την όποιαν
βυθίζει ή προσήλωσις προς την καλλονήν του
λειποψυχισματος της ήμέρας.

Τό βλέμμα του, περιφερόμενον μετά θάρρους
ανά τό πανόραμα, όπερ εξέλισσεται γύρω του,
υπό την άντανακλάσιν των ιδιώσεων του λυ-
κόφωτος εις τό κυκλόν βάθος του Σαρωνικού,
καθίστατο διερμηνεύς των θαυμασιῶν εις την
ψυχήν, ήτις ένθουσιωδῶς επλκτοούργει εις άρ-
μονικούς στίχους της μαγείας τον ύμνον, ότε
διέκρινε διακτιζόν τό όσω γραφικόν τόσῳ και
έρημον έκαινο περιβάλλον ζεῦχος θνητῶν, έρχό-
μενον να ταπεινωθῆ και αυτό πρό του άφθίστου
φυσικῶν μεγαλείου.

Μολοντός δυσανασχετήσας, διότι διεκόπτετο
τοιτοτρόπως ή ρέμβη του εξήταζε με όμμα
έρευνητικόν τό ζεῦχος έκείνο και μετ' όλίγον

άνεγνώριζεν εν τῷ προσώπῳ του άνδρός φίλην
φυσιογνωμίαν.

Πρό της άντιπαρόδου τον έχαιρέτισε προ-
σηνῶς και ήτο έτοιμος ν' αναλάβῃ την ανά τας
άτέρμονας σφαίρας της ιδέας ρεμβώδη της φαν-
τασίας του περιπλάνησιν, όταν ό φίλος του τον
άνεκάλεσε:

— Και τί γίνεσαι, Γιωργάκη; έλα να σου
συστήσω και την κυρίαν μου!.

Έπικολούθησε θερμήν σύστασις και θερμό-
τερος χαιρετισμός.

Άλλ' ήδη με τό έταντικόν του έκείνο βλέμμα
περιεργαζόμενος τό άρτιύστατον θῆλυ ήσθί-
νετο γοητείαν όλονέν αυξουσκῶν, δεσμευμα αλ-
λόκοτον, και τό θάρρος του πρό της καλλονής
του έμφύχου αυτού ισοφάριζεν ήδη τό θάρρος
που ειχεν αισθανθῆ πρό όλίγου εν τῇ προσήλω-
σει προς τό κάλλος του ύπερόχου άψύχου πε-
ριβάλλοντος.

Ο γύρω μαγευτικός κόσμος περιεστέλλετο,
κατά την άθνήκτον ρῆσιν—έν τῷ προσώπῳ της
ώραίης και ήπρος έκείνα άφωνος λατρεία ώγκούτο
και συνεκεντροῦτο εις την περιστολήν του.

Τό ήσθίνθη και έκείνη άρχε; ό ήλεκτρι-
σμός, ούτινος ή διάχυσις εδέσμευσε τον ποιητήν
προκάλεσαν όμοίαν διάχυσιν του έτερωνούμου
στοιχείου του παρ' αυτῷ συσσωρευμένου;

Έγινεν άνταλλαγή ήλεκτρικῶν ρευματων
άλληλεκτένοσις ήλεκτρικῶν συμπτυνωτῶν;

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

Θύματα των Βουλγάρων

Ἡ πάροδος τοῦ χρόνου κατέδειξεν, ὅτι τὴν στιγμήν ἐκείνην ἐγράφετο ἡ πρώτη λέξις μυθιστορήματος, τοῦ ὁποίου κεφάλαια ὀλόκληρα ἐτροφοδότησαν ἀφθόνως ὁ Ἔρως, ἡ Ζωή!

Ἀπόγευμα καὶ πάλιν, ὅμως χειμωνιάτικο, μὲ τὸν οὐρανὸν σκεπασμένον ἀπὸ νέφη μαλυβδόχροα, τὴν ἀτμοσφαῖραν ἀποπνικτικὴν, μέσῳ τῆς σιγῆς, τῆς διακοπτομένης μόνον ἀπὸ τὰ περιτρόμα κελαδῆματα πτηνῶν, προαιθανομένων θύελλαν.

Θύελλα εἰς τὴν φύσιν, θύελλα εἰς τὰς ψυχάς, εἰς τὸ περιβάλλον καὶ τὰ περιβαλλόμενα.

Νέος συνεργάτης εἰς τὸ μυθιστόρημα, αὐτὸς ἀρχικὸς αἴτιος, ἐρχόμενος νὰ ἐπιβάλλῃ εἰς τὰς τελευταίας σελίδας τὴν σφραγίδα του, μὲ ἐν ἀπότομον πρωταγωνίστημα, μέσῳ τῶν ἀρχῆθεν δρώντων προσώπων τὰ ὁποῖα παραβιάζοντα αἰσθητικὰ φίλιας καὶ ἰσρὰ πρὸς τὴν παστῶδα καθήκοντά, τονίζουν ὑπὸ τὴν στέγην τῆς ἀνομίας διθύραμβον εἰς τὴν δύναμιν τοῦ ξανθομάλου θεοῦ.

... Εἰς τὸ δωμάτιόν του κλεισμένος ὁ ποιητὴς μὲ τὸ στήθος σταίνει ὑπὸ τὴν πνιγηρότητα τοῦ περιβάλλοντος, μάτην προσπαθεῖ νὰ συμπληρώσῃ ἐνῶ συνέτο πρὸς ἐκείνην.

Αἱ ἄλλοτε δεσμευμένοι εἰς τὴν γραφίδα του ἀρμονίαι τῶν στίγων, δραπέτιδες τὸ ἀπόγευμα αὐτὸ, δὲν ἠνθούσαν νὰ κατέλθουν μέχρι τοῦ ἄκρου τῆς πέννας του, καὶ τὸ ποίημα παρεμεινεν ἀνέπηρον ἐπὶ τοῦ χάρατος, ἐνῶ ἡ ἰδέα ἠγωνία εἰς τὴν φαντασίαν τοῦ στιχοῦργου.

... Ἡ θύρα ὑπηνειόχθη σιγαλὰ καὶ παρέσχε διόδον εἰς τὸν φίλον τοῦ ποιητοῦ, εἰς τὸν σύζυγόν της, τὴν Νέμεσιν.

Προκίσθημα ἀλγεινὸν διέσχισεν ὡς ἀστραπὴ τὸν νοῦν τοῦ ποιητοῦ καὶ ἡ ἐμφάνισις ἐκείνη προσέλαβε δι' αὐτὸν τὴν ὄψιν Ἐρουννύος τιμωροῦ τῶν ἀσεβῶν ἐρώτων του.

Παγετῶδές τι προοίμιον ἐσκέφθη, ἀλλ' ἀμφότεροι ἀπέκρυπτον μετὰ κόπου τὴν πιέζουσιν αὐτοὺς ἀγωνίαν.

Ἐπὶ τέλους ὁ σύζυγος καταβάλλων ὑστάτην προσπάθειαν νὰ κυριαρχήσῃ τῆς κυμνινομένης εἰς πέλαγος ἀλγους καὶ ἀγανακτῆσεως ἐπὶ τῆ ἐπιγνώσει τῶν ἀνοσίων ἐρώτων, ψυχῆς του, ἤρχισε:

—Περιττὸν νὰ μοῦ ἀντιτείνῃς εἰς ὅ,τι θὰ σοῦ εἶπω. Ἐγὼ πλέον πλήρῃ γνῶσιν τῶν ἐρώτων σου μὲ τὴν Λουκίαν, τῶν ἐνόχων αὐτῶν ἐρώτων, μὲ τοὺς ὁποίους κτειργάσθητε τὴν αἰσχύνην μου.

Διεκόπη ὑπὸ τῆς συγκινήσεως, ἀλλ' ἀμέσως δεσπόσας ἑαυτοῦ καὶ ἀποπνίγων ἐπικειμένην τοῦ ἄλλου διαμαρτυρίαν, ἐξηκολούθησεν:

— Δὲν σὲ ἀδικῶ, διότι γνωρίζω, ὅτι τὴν ἀγαπᾷς, ὅσον καὶ ἐγὼ, αὐτήν, ἡ ὁποία ἔχει τὴν δύναμιν καὶ ἀκουσίως νὰ ἔλκῃ ὀπισθεν τοῦ ἄρματος τῆς καλλονῆς της κάθε λάτρην τοῦ ὠραίου, ἀλλὰ καὶ δὲν σὲ ἀνέχομαι, ὅπως, πιστεύω, οὔτε σὺ ἐμὲ πλέον. Ἀγαπῶμεν τόσον πολὺ τὴν Λουκίαν, ὥστε δὲν θὰ ἠδυνάμεθα πλέον νὰ διατελώμεν ἐν ἐπιγνώσει ἀνταπαιτηταί... Ἀποστρέφομαι ἐξ ἄλλου τὰς λύσεις ἐκείνης τὰς θορυβώδεις τῶν οἰκογενειακῶν δραμάτων, αἱ ὁποῖαι διασύρουν τὴν ὑπόληψιν περισσότερο ἀφ' ὅσον τὴν εἶχε κηλιδώσῃ ἡ ἀτιμία, ἐνῶ ταῦτοχρόνως ἐπιταχύνουν πρὸς τὴν ὁδὸν τῆς ἀπωλείας τὴν ἀμαρτήσουσαν, καὶ ἀκόμη, μισῶ τὰς μονομαχίας.

ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

«Ὡς ἐκ τούτου, ἐξηκολούθησε μετὰ δευτερολέπτων σιγῆν, ἐνῶ ὁ ἄλλος ἐφαίνετο ὡσάν ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν χλωροφορίου, ἦλθα νὰ σοῦ προτείνω ἄλλην λύσιν, ἣν κατ' ἀνάγκην θ' ἀποδεχθῆς, διὰ νὰ μὴ φθάσωμεν ἐκεῖ ὅπου δὲν πρέπει.

«Θὰ ἀποφασίσουν τὰ ζάρια. Ὅστις τῶν δύο μας σχηματίσῃ τὸ μεγαλιέτερον ἄθροισμα, θὰ ἀποθάνῃ, ἀλλὰ διὰ τρόπον ἀσφαλοῦς καὶ σιγηλοῦ.

«Ἐγὼ ἐδῶ—καὶ ἀνέστυρεν ἐκ τοῦ θυλακίου τοῦ ἐσωκαρδίου του μικρὸν φιαλίδιον πλήρες ἀχρῶν ὑγροῦ—ἰκκνὰς σταγόνας δραστικοῦ δηλητηρίου, αἵτινες πινόμεναι ἐπιφέρουν μετὰ ἡμίσειαν ὥραν γλυκύν ἀλλ' ἀναπόφευκτον θάνατον, καθιστάμενης ἀδυνατοῦ πάσης διασωστικῆς παρεμβάσεως καὶ μὴ διασωζομένων μετέπειτα πειστικῶν δηλητηριάσεως ἐχεγγύων...

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

Θύμα τῶν Βουλγάρων

«Ο επίζησας θά μεταβή παρὰ τῆ Λουκία, ὡσπερ οὐδὲν εἶχε συμβῆ, οὐδὲ θά τῆς κέρως κἄν λόγον περὶ τῶν προγηθέντων».

Ἐδῶ ἡ φωνὴ του ὑπέτρεμε πάλιν· μόλις ἠδυνήθη νὰ προλάβῃ τὸ κύλισμα δακρύων ἐπιφανέντων εἰς τὰ ἄκρα τῶν βλεφάρων του.

Ὁ ἄλλος δὲν ὠμίλησεν. Ἦτο τόσον ἀπότομον τὸ κατακρήμισμα τῶν βωμῶν τοῦ ἰδανικοῦ του, εἰς τὸ ὁποῖον εἶχε συμπεριληφθῆ αἰθερία πλέον καὶ ἐξηγησιμὴ καὶ ἡ ὕλη, ὥστε ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν ὄλων αὐτῶν οὔτε λέξιν ἠδυνήθη ν' ἀρθρώσῃ.

Ἐλάβε τὸν πῖλόν του καὶ ἐξῆλθεν· ἄφωνοι καταηθύνθησαν πρὸς τὸ πλησιέστερον καφενεῖον.

Ο ΑΓΝΩΣΤΟΣ ΜΟΥΣΙΚΟΣ

κοινοῦ μία συμφωνία γλυκεῖα μονότονος, πνιγομένη ὡς ἐκ τῆς ἀποστάσεως. Ἦτο ἓνα μικρὸν ὄργανέτο, παραπονιαρικό, τὸ ὁποῖον ἐπανελάμβανε πάντοτε τοὺς ἰδίους ἤχους. Καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῶν μακρῶν νυκτῶν ἠκούετο κάθε τόσον τὸ διαυγὲς τραγουδι ἑνὸς μικροῦ πτηνοῦ, τὸ ὁποῖον ἐπανελάμβανε καὶ αὐτὸ ἐκείνῃ τὴν μελωδίαν. Μόλις ἐκρουσα εἰς τὴν θύραν τῆς εἰσόδου, τὸ ὄργανέτο ἐπαύσεν. Εὐθύς ἡ θύρα ἠνοιχθη καὶ μία μικρὰ γραῖα παρουσιάσθη.

Τὰ βήματα τῆς, διὰ νὰ πλησιάσῃ, δὲν ἔκαμαν τὸν παραμικρὸν θόρυβον.

Μὲ ἠρώτησε τί ἠθέλα. Εἶχε μίαν φωνὴν γλυκεῖαν καὶ καθαρὰν. Ὄμιλεν ἀγάλα καὶ ἐφαίνετο ὡς νὰ ἐκοπιᾶζε διὰ νὰ εἴπῃ ὀλίγας λέξεις.

Εἶπα εἰς αὐτὴν, εἰ ἓνας φίλος μου ἐπεθύμει νὰ ἀγοράσῃ τὴν οἰκίαν, ἤμην δὲ ἐπιφορτισμένος ἐγὼ νὰ ἐξετάσω τὰ ἐντός.

— Κοπιᾶστε μέσα, μοῦ εἶπε τότε καὶ μὲ ἤφησε νὰ προχωρήσω βαδίζουσα πλάνσιον μου.

Ἦτο ἰσχνὴ, χαμηλὴ, μὲ λεπτοτάτην ὀσφύν. Ἐφόρει ἀπλοῦν μαῦρον ἔνδυμα καὶ ἐκάλυπτε τὴν κεφαλὴν μὲ ἓνα λευκὸν μανδύλι. Τὸ μικρὸν τῆς πρόσωπον, ξηρὸν καὶ ἔρρυτιδωμένον, ὁμοιάζε μὲ ἓνα μῦλον παραμυθένον.

Μὲ ὠδήγει εἰς τὰ διάφορα δωμάτια, καὶ οἱ μικροὶ πόδες τῆς ἐφαίνοντο ὡς εἰν ἐχάιδευον τὸ δάπεδον, τόσον ἐλάφρα ἐπάτει. Μία ἡσυχία ἀπόλυτος ἐδεσποζεν ἐκεῖ. Τὰ δωμάτια ἦσαν λευκά, πλημμυρισμένα ἀπὸ ἐν λευκὸν φῶς, ἐν ἀγνόν, ὠραῖον φῶς, πλῆρες ζωῆς. Μία ἀπόλυτος καθαριότης ἐφαίνετο ὡς νὰ σοῦ ἔκαμνε διάθεσιν νὰ κατοικήσῃς ἐκεῖ.

Καὶ ἡ φωνὴ τοῦ μικροῦ, τοῦ ἀορατοῦ πτηνοῦ, ὡς μία ἐλαφρὰ μουσικὴ ἀντήχει εἰς ὅλα τὰ δωμάτια, ἐφθάνεν εἰς ὅλας τὰς γωνίας, ἐφευγε ἀπὸ ὅλα τὰ παράθυρα.

Ἐπὶ τέλους εἶδα τὸν μικρὸν μουσικόν. Εὐ-

— Ἐνα τάβλι!

Μετ' ὀλίγον ἐκομίζετο τὸ στενόμακρον κυτίον καὶ ὁ σύζυγος ἔρριπτε πρῶτος τὰ ζάρια.

— Ἐξῆ, τρία, εἶπε μὲ φωνὴν σπηλαιώδη.

— Τέσσαρα, πέντε, ἐφέλισε μετὰ μίαν στιγμήν ὁ ἄλλος.

Καὶ προσέθηκεν ἀμέσως:

— Τόσον τὸ καλλιτέρον· δὲν θά ἐπεθύμουν νὰ ἐπιζήσω μὲ τὸ φάσμα σου αἰώνιον βάρος εἰς τὴν συνείδησίν μου.

Ἐπαιζῶν μίαν παρτίδα καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ ποιητοῦ, ὅπου ἔπιον ἀμφοτέρω ἐκ τοῦ περιεχομένου τοῦ φαλιδίου...

P. Σ ΠΑΡΙΣΗΣ

ρίσκετο εἰς τὸ μικρότερον δωμάτιον, ἐν μικρὸν λευκὸν δωμάτιον, ὁμοιάζον μὲ μικρὰν φωλαῖν.

Ἀπὸ τὸ ἐν μέσῳ, ἐν μικρὸν κλειδοκυμβάλων προσκεκολλημένον εἰς τὸν τοῖχον καὶ μερικὰ δοχεῖα πληρῆ ἀνθέων, ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ἦσαν τὰ μόνα ἐπιπλά τοῦ μικροῦ δωματίου. Ὑψηλὰ εἰς τὸ παράθυρον ἐκρέματο ὁ κλωδὸς τοῦ πτηνοῦ. Τὸ μικρὸν καναρίνι ἐπῆδα ἐπάνω εἰς τὰ σύρματα καὶ ἐκτύπη τὰ πτερά του μὲ ἐλαφρὰ καὶ ταχέα κινήματα· ἐφαίνετο ὡς νὰ μία μικρὰ ψυχὴ ἢ ὁποῖα ἐζήτει νὰ πετάξῃ. Ἐὰν ἠθέλε τὸ παρατηρήσῃ κανεὶς συνεχῶς ἐφαίνετο ὡς νὰ μία μικρὰ, χρυσοῦ σκιά εἰς τὸ φῶς τοῦ ἡλίου· τόσον ταχέως ἐπῆδα.

— Τί ὠραῖο καναρίνι; εἶπα.

Ἡ μικρὰ γραῖα ἐμειδιάσε μὲ ὑπερηφάνειαν καὶ μοῦ ἀπάντησεν·

— Καὶ ἡ συμφωνία εἶναι ὠραία. Εἶναι ἡ προσφιλεῖς μελωδία ἐκείνου...

Καὶ διὰ τῆς μικρῆς ἰσχνῆς χειρὸς τῆς ἐδειξε μίαν εἰκόνα κρεμασμένην ἐπὶ τοῦ τοίχου, ἀχρωμον ὡς ἐκ τῆς παρόδου τοῦ χρόνου.

Ἦτο ἓνας μικρὸς γέρον παχὺς καὶ μειδιῶν.

— Τὸν ἐγνωρίζετε; μὲ ἠρώτησε.

— Ὁχι, καθόλου.

Ἡ μικρὰ γραῖα ἐφάνη σκανδαλισθεῖσα ἐκ τῆς ἀγνοίας μου.

— Ἦτο ὁ μακαρίτης συζυγός μου, ὁ συνθέτης Γαλάσσι. Ἐρωρῖζετε... συνέθεσε τὴν «Ἄδα» ἓνα ἔργον ὑπερόχου ἐμπνεύσεως.

Ἄλλοιμονον! Τὸ ἔργον δὲν ἦτο εἰς ἐμὲ περισσότερο γνωστὸν ἀπὸ τῶν καλλιτέχνων.

Τὴν ἠρώτησα ποῦ παρεστάθη ἡ «Ἄδα»· Δὲν παρεστάθη οὐδέποτε, ἀπάντησεν ἡ μικρὰ γραῖα, ὁ συνθέτης εἶπε ὅτι ποτὲ δὲν κατόρθωσε νὰ εὕρῃ ἀοιδούς ποῦ νὰ τὸν ἱκανοποιήσουν. Ἐπαιξε πάντοτε τὰς μελωδίας ὁ μακαρίτης, πάντοτε ἐκεῖ, εἰς τὸ πιάνο. Ὁ πόσον ὠραία!

Ἡ μικρὰ γραῖα παρετήρει τὴν φωτογραφίαν τοῦ συζυγοῦ τῆς καὶ ἐφαίνετο ὡς νὰ ἀπέτεινε πρὸς αὐτὴν τοὺς ἐπαινοὺς, ἐρυθριῶσα ἐξ ὑπερηφάνειας. Ἦτο δι' αὐτὴν ἀκόμη ζωντανὸς ὅπως κατὰ τὰς ὠραίας ἡμέρας ὄταν, εἰς τὸ μι-

κρὸν λευκὸν δωμάτιον, ἄπλωνε νὰ δάκτυλα ἐπὶ τοῦ κλειδοκυμβάλου, διὰ νὰ παίξῃ, χάριν αὐτῆς, μόνον χάριν αὐτῆς, τὰς συμφωνίας τοῦ ἔργου του. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν διέκοπτε διὰ νὰ τῆς εἴπῃ.

— Κρῖμα ποῦ δὲν δύναται νὰ εὕρεθῶν ἀοιδοί, ἀρκούντως ὑπομονητικοί, διὰ νὰ κάμουν ἀρκετάς δοκιμὰς. Κρῖμα, ἀλήθεια, Μαρία;

— Καὶ ἓνα κοινὸν ποῦ νὰ αἰσθανθῆ ὅλας τὰς ὠραιότητας τοῦ ἔργου σου, προσέθετε ἐκείνη...

Καὶ τὰ δάκτυλα ἔτρεχον ἐκ νέου ἐπὶ τῶν κοκκάλων τοῦ κλειδοκυμβάλου καὶ οἱ τόνοι ἀνῆρχοντο εἰς τὸν ἀέρα, ὑψηλὰ, μέσα εἰς τὸ μικρὸν ἐκεῖνο δωμάτιον, μακρὰν κάθε ταρᾶχης, ὅπου ἓνα πτηνὸν ἐψάλλε τὸ ἀθῶον, τερπνὸν ἄσμα του.

— Κατόπιν, ἐξηκολούθησε ἡ μικρὰ γραῖα, μὲ μίαν λύπην ζωγραφισμένην εἰς τὰς μαρμαρίδας γραμμὰς τοῦ προσώπου τῆς, ὁ μακαρίτης ἐνῶ ἓνα βράδυ ἐκάθητο καὶ ἐπαιξε—ὦ, πόσον ὠραία ἐπαιξεν ἐκεῖνο τὸ βράδυ—χωρὶς καμμία αἰτία ἀπέθανε ἀπροόπτως. Χωρὶς νὰ εἶναι ἀσθενής.

Τὸ ἐνθυμούμαι ὅταν νὰ ἦτο τώρα. Δὲν εἶχα ἀνάψει ἀκόμη τὴν λάμπα. Τὸ φεγγάρι ἐφώτιζε τὸ μικρὸν δωμάτιον πρὸς τὸ μέρος τοῦ παραθύρου ὅπου ἐκαθήμεν· τὸ ἄλλο μισὸ μέρος ἔμενε βυθισμένον εἰς τὴν σκιάν. Ἐκεῖνος ἐκάθητο εἰς τὴν σκιάν· δὲν τὸν ἐβλεπα· ἀκουσα μόνον τὴν μελωδίαν... Αἰθνήσας δὲν ἀκουσα πλέον τίποτε. Τὸν εἶδα νὰ κλίνη τὸ κεφάλι πρὸς τὰ ὀπίσω· ἡ σελήνη τὸ ἐφώτιζε δλόκλινον τὸ ὠραῖο του κεφάλι μὲ τὰ ὄσπρα μαλλιά. Εἶχε κλειστὰ τὰ μάτια του, ἐφαίνετο ὡς νὰ

ΕΝΔΟΞΟΣ ΕΛΛΗΝ ΤΟΥ ΊΣΤ' ΑΙΩΝΟΣ

ΒΟΗΘΙΚΗ Πινακοθήκη τοῦ Λονδίνου ἐπιλοτυπῶσθαι πρὸ τινων ἔβδομάδων διὰ νέας εἰκόνας τοῦ Velasquez, ἦν οἱ δωρεῖται ἠγόρασαν ἔντι 45 χιλιάδων ἀγγλικῶν λιρῶν. Παριστᾶ τὴν Ἀφροδίτην καὶ εἶναι ἴσως τὸ τολμηρότατον ἔργον τῆς πραγματικῆς σχολῆς, δεικνύον διόκληρον τὴν ἀριστέραν

πλευρὰν καὶ τὰ νῶτα τῆς θεᾶς κλισσοκεπὸς ἐν δλῆ αὐτῆς τῇ πλαστικότητι καὶ μετ' ὅλου τοῦ σφαιροῦς τῆς νεότητός τῆς. Τὸ γοδόλευκον τῆς ζωῆς σαρκὸς καθίσταται ἐπιτονώτερον διὰ τῆς ἠτανανκλάσεως τοῦ ἐπικρεμαμένου πορφυροῦ παραπειάματος ἐν τῷ ἔργῳ τῆς καλλιτέχνου. Καὶ αἱ πτυχῆι τοῦ ἐντραφοῦ σώματος προβάλλουσι τοσοῦτον θρασέως ἐν μέσῳ τῶν λακκίσκων, ὥστε οὐδέποτε θελος ἐχρησιμοποίηθαι προσφιλέστερον εἰς προστασίαν εἰκόνας κατὰ δακτύλων ἀδιακρίτων. Τὸ ἀριστέρον ἰσχίον σχηματίζει μετὰ τὸν κάτωθι κοίλον καμπύλην, οἰωνεὶ ἀντιβαῖνον εἰς τὴν φῶσιν, τεθλασμένην καὶ ἔστιν ὅπου γωνιοειδῆ, τοῦθ' ὅπερ δυσκόλως ἐξηγεῖται. Τὸ πρόσωπον τῆς Ἀφροδίτης φαίνεται ἐν φωτιστικῇ ἐντέλει κατόπιν τὸ

ἐκοιμήτο. Καὶ δὲν ἐξύπνινσε πλέον. Καὶ τότε ἐγὼ ποῦ δὲν ξέρω νὰ παίξω πιάνο, παρήγγειλα νὰ μοῦ κάμουν αὐτὸ τὸ ὄργανέτο, τὸ ὁποῖον παίζει τὴν μελωδίαν τῆς συνθέσεώς του. Καὶ τὸ καναρίνι ἐκεῖ ψηλὰ τὴν ἔμαθε.

Τότε ἡ μικρὰ γραῖα ἔλαβε τὸ μικρὸν ὄργανο καὶ ἤρχισε νὰ παίξῃ. Γλυκεῖς καὶ παραπονετικοί τόνοι ἐχύθησαν εἰς τὸ δωμάτιον καὶ ὑψηλὰ ἐκεῖ εἰς τὸ παράθυρον τὸ μικρὸν πτηνὸν ἐψάλλε.

Ἡ μικρὰ γραῖα ἐκουράσθη καὶ ἐπαύσε. Ἡ γειρε τὴν κεφαλὴν τῆς στήριζοντα ἐπὶ τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῦ μικροῦ ὄργανου, ἐνῶ τὸ πτηνὸν μόνον ἐξηκολούθει νὰ ψάλλῃ, καὶ ἀκροωμένη τὴν φωνὴν του, ἐκστατικῶς ἐπανελάβε.

— Εἶναι τόσον ὠραία αὐτὴ ἡ μελωδία.

Ὄμιλει πάντοτε πρὸς ἐκείνον, εἰς τὸν συνθέτην, τὸν ἀποθανόντα ὡς μικρὸν πτηνὸν, τὸ ὁποῖον ψάλλει ὑπὸ τὸ φέγγος τῆς σελήνης. Κοὶ ἡ εἰκὼν τοῦ συνθέτου τὴν παρετήρει ἀπὸ ἐκεῖ ὑψηλὰ, μειδιῶσα καὶ εὐτυχεῖ.

Ἀληθῶς ἦτο εὐχαριστήμενος ἐκεῖνος.

Διὰ χιλιοστὴν φορὰν τὸ μικρὸν πτηνὸν ἐπανελάμβανε τὴν μελωδίαν. Ἡ γραῖα ἠκροοῦτο ἐν ἐκστάσει, ὡς νὰ τὴν ἤκουε διὰ πρῶτην φορὰν.

Ὁ συνθέτης ἀπέθανε χωρὶς νὰ κατορθώσῃ νὰ εὕρῃ τὸ ἰδανικόν του: ἓνα ἀοιδὸν ἀκούραστον νὰ ἐπαναλαμβάνῃ, ἓνα κοινὸν ἀκούραστον νὰ ἀκροῦται καὶ νὰ ἐπαινετῆ. Τώρα τὸ ἰδανικόν του ἐπραγματοποιεῖτο εἰς τὴν μικρὰν γραῖαν καὶ εἰς τὸ μικρὸν πτηνόν.

Ἀλλὰ ἐκεῖνος ἦτο νεκρός.

Μετάφρασις ἐκ τοῦ Ἱταλικῆ Μ. Σιγούρου

ὁποῖον κρατεῖ πρὸ αὐτῆς ὁ Ἔρω, πῦρ θυσιῆς καὶ παρὰ προσδοκίαν προγάστωρ, καταστρέφων τὴν ὀμοσθέντη ἀναντιρρητικὴν καλλονὴν τῆς εἰκόνας, ἐξ ἧς ἐλλείπει φασάντως πᾶσα ἐκφρασις εὐγενείας ἢ καὶ πόρρωθεν ἀναθρόσκουσα ἰδέα αὐτῆς.

Μετὰ τὸν ἕλικὸν κορμῶν τῆς ὀμοστέως ὁ θεατῆς στρέφεται πρὸς τὴν ἑλπίδα ἔργα δυνάμενα νὰ ἀναπτεροῦσιν τὴν κυλινδρῶδη φαντασίαν του. Καὶ χωρὶς νὰ ἐξέλθῃ αὐτῆς ἰσπανικῆς αἰδοῦσης οἱ μὲν ἄλλοι ἐπισκέπται εὐρίσκουσι σεμνοτέρων ἡδονῶν ἐν ταῖς ζωγραφίαις τοῦ Murillo, τοῦ Goya, τοῦ Herrera, τοῦ Valdes-Leal καὶ ἐν ἄλλαις αὐτοῦ τοῦ Velasquez· ὁ Ἕλλη δὲμωσ σταματᾷ ὑπερηφάνως πρὸ δύο ἔργων τοῦ Δομηνικῶν Θεοτοκοπούλου, τῆς «Ἀπελάσεως τῶν Ἐμπερῶν ἐκ τοῦ Ἰερῶ» καὶ τῆς προσωπογραφίας τοῦ Κορνάρου, τῶν ὁποῶν τὸ πρῶτον διατελεῖ ἀνηρημένον ἀκριβῶς ἀπὸ τῆς τῆς νεήλυδος κόρης τῶν κυμάτων.

Σταθίρηνμα ἔχον τὸ αὐτὸ ὡς τὸ πρῶτον θέμα ἐστάλη πρὸ τινων ἑτῶν εἰς τὴν λαγὴν ἐκθεσὶν τοῦ Guildhall μετ' ἑλλῆς ὁμοῦ προσωπογραφίας τοῦ αὐτοῦ, πολλὴ φερέας καὶ ἐκφραστικῆς, παρσιτώσης τὴν κόρην του, κατὰ δὲ τὸ 1902 ἐγένετο ἐν Μαδρίτῃ ἐκθεσις ἀποκλειστικῆ τῶν ζωγραφῶν τούτου τοῦ καλλιτέχνου. Ἐπὶ τῇ ἐνκαιρίῳ ταύτῃ ἐδημοσιεύθη κατάλογος τοῦ ὁποῖου προγγεῖται ὁ βίος ὃν δημοσιεύομεν ἐνταῦθα ἐν μετάφρασει. Διατελέ-

1) Ὁ δὲ δημοσιεύθη εἰς τὸ προσεχὲς φύλλον.

ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

σας μέχρις εσχάτως σχεδόν άγνωστος εν αυτη τη Ισπανία ενθα ελογάσθη και διεπρεσβεν, ο Θεοτοκόπουλος είναι άκρόμη δλιγώτερον γνωστός εν τη πατρίδι του. Ο κ. Βικέλας ανεκάλυψε άφ' εαυτοῦ εν έτει 1893 ότι ο διάσημος ούτος ζωγράφος ήτο Κρής, τοῦτο δὲ μνημονεύεται προς τιμήν του εν Αθήναις λογίον εν τη νέα πεντατόμω εκδόσει του λεξικού του Bryson, ενθα ως δοκίμια της καλλιτεχνικής εργασίας του Θεοτοκοπούλου παρατίθενται δύο φράσαι εικόνας, ή μὲν άποτυπούσα τὸν ένταφιασμόν του Κέμητος του Οργάζ, ή δὲ γενικήν άποψιν της πάλεως Τολάδου. Ο Θεοτοκόπουλος μαθητεύσας εν Βενετία ήτο γνωστός ένπὸ τὸ ὄνομα El Greco, ότι δὲ μετέβη εις την μακρὴν ἄπὸ πάσης μετὰ του Ἑλληνισμοῦ συναφείας κειμένην Ισπανίαν, διέσωσεν εκτός του ὀνόματος και την άγάπην της γενετίας γης, υπέγραψε δὲ πάντοτε τὰ έργα του ἑλληνιστὶ οὕτως: Δ ο μ ῆ ν ι κ ο ς Θε ο τ ο κ ὸ π ο υ λ ο ς ε π ο ι ε ι παρεμβάλλον ένι-οτε και τὸ Ἑθνικὸν Κ ρ ῆ ς. Τὴν χρονολογίαν του Ἐν-τα φ ρ α σ μ ο ῦ τ ο ῦ Ο ρ γ ᾶ ζ εσημείωσε διὰ ψηφίων του Ἑλληνικοῦ ἄλφαβήτου τὰ ὁποία ἔγραψεν επί του ρινομάκρου προβάλλοντος εκ του θυλακίου παιδὸς θεράποντος (page) κατὰ τὸ ἄριστον της εικόνας.

Ὡς ἀρχιτεκτονικὸν ἔργον του Δομηρικού φημιζεται τὸ Δημαρχεῖον του Τολάδου, ἀλλὰ και ὁ νῦς του, οὗ τὸ πλήρες ὄνομα είναι Γεώργιος Μανουήλ Θεοτοκόπουλος, συνετέλεσεν εις την οικοδομήν της αὐτόθι μητροπόλεως κτίσας εν τη θέσει του ἑλλείποντος τοῦτου πύργου τοῦ ἄλλου ἄνι' αὐτοῦ. Ο πατήρ συνέγραψεν ἔργα περι καλλιτεχνίας τὰ ὁποία διατελοῦσι πον κερυμμένα ἀνέκδοτα μέχρι τοῦδε, ὁ δὲ χειρισμὸς του καλάμῳ ἐμφανει και ἄλλην ὄψιν της πολυτρόπου διανοίας του, καθ' ήν ὡς και κατ' ἄλλας ἀκρόμη ὁμοιάζει προς τὸν Μιχαήλ Ἄγγελον, τὸν ἄ ν θ ρ ω π ο ν τ ὶ ν τ ε σ σ ᾶ ρ ω ν ψ ν χ ὶ ν, ὡς ἐκαλεῖτο ὑπὸ τῶν συγχρόνων του.

Τὰ ἔργα αὐτοῦ είναι διεσκορησιμένα πολλαχὸν της Εὐρώπης, μόνον δὲ εν εὐρίσκειται εν τη Χερσονήσῳ του Αἴμου, ὁ Γ ᾶ μ ο ς τ ῆ ς Θε ο τ ο κ ὸ π ο υ (ὄρα λεξικὸν του Bryson) εν Βουκουρεστίῳ. Τινὰ ἐξ αὐτῶν ἀνήκουν εις ἰδιώτας, και εἰς ἔργον δὲ ήτο ἐν δημογεγεῖς τινες εκ τῶν δόξων ἐπειρῶντο νὰ τὰ ἀποκτήσῳσιν ὁπως σιταλῶσιν εις τὰς εν Αθήναις συλλογὰς. Είναι ὁμως χεῖριμον νὰ σημειωθῆ ότι οὐχί εὐαρίθμων

ζωγραφικῶν του Θεοτοκοπούλου ἐπάρχουσιν εν ταῖς πινακοθήκαις της Ισπανίας ἀντίγραφα πολλαπλὰ ποιηθέντα ἄπ' αὐτοῦ του καλλιτέχνου, και ὅτι ἀνιταλλαγῆ τούτων ἤδύνατο ἴσως νὰ ἐπιτευχθῆ προς πολλαπλὰ ἔργα της ἀρχαίας τέχνης, τὰ ὁποία οὐχί σπανίως ἀνασκάπτονται σήμερον εν Ἑλλάδι. Οἱ Ἴσπανοί, ὄντες ἔθνος ἱπποτικόν, θὰ δείξωσι την ἀρίστην διάθεσιν ἵνα ἀποδώσῳσιν εις την Ἑλλάδα προῖόντα τινὰ της εργασίας τέκνον της τὸ ὁποῖον τοσοῦτον ἐκόσμησε και ἐκλείσεν την χώραν των. Ἐνιολήν τοιαύτην θὰ ἔφερεν αἰσῶς εις πέρας διὰ της ἐγνωσμένης λεπιδότητος του ὁ κ. Βικέλας ὅστις δὲν στερεῖται φίλων εν τη ὑψηλῇ κοινωνίᾳ της Μαδρίτης.

Ἐκ τῶν ἡμετέρων ἐφήβων ὅσοι λαμβάνουσιν ὑποτροφίαν ἵνα σπουδάσωσι ζωγραφικὴν εν τη ἀλλοδαπῇ ἔπρεπε νὰ ἀναλάβωσι την ἐποχρῶσιν νὰ μεταβῶσιν εις τέπους ενθα σώζονται εἰκόνας του Θεοτοκοπούλου και φέρωσιν ἀντίγραφα. Ἡ πολυχρόνιος οὕτως ἐπιεὶν συμβίσις μετὰ συμπατριώτου ὁστις εν ἐποχῇ οὐχί λίαν ἄφ' ἡμῶν ἀρεστώσῃ κατεῖχε πρωτεύουσαν θέσιν μεταξὺ τῶν συγχρόνων, θὰ ἀναπτύξῃ διακαῆ ζήλον εις ἐπιδίωξιν του ὑψηλοῦ και θὰ διενδύη τὸ προσωπικὸν τάλαντον των ἡμετέρων νέων εις δημιουργίαν ἰδιότυπου ἔθνικοῦ ρυθμοῦ τὸν ὁποῖον ή τέχνη δὲν ἔχει σήμερον εν Ἑλλάδι. Ὑπὲρ πάντας τοὺς ζωγράφους ὅστινες ἠσθάνθησαν εν Ισπανίᾳ την εὐεργετικὴν του ἐπίδρασιν, τὸν Θεοτοκόπουλον θὰ ἐδοκίμωσιν προσηκόντως οἱ Ἕλληες θεράποντες της μολυβδίδος και τῶν χρωμάτων, και αὐτοὶ θὰ συνέχισωσι τὸ ἔργον του διὰ τῶν αἰώνων.

Ἐκτός του ένταφια μεταφρασθῆσομένου βίου, μνεία γίνεται πολλακίς του Θεοτοκοπούλου εν τῷ περι Velasquez και της ἐποχῆς του ἔργῳ του γερμανοῦ Carl Justi, ὁστις και κεφάλαιον ἰδιαίτερον ἔγραψε περι του ἡμετέρου. Ἐν Ισπανίᾳ ἐκτεπῶνται δεκάδες σύγγραμμα πραγματευθέντων εν ἐκείνῳ περι του Ἑλληνοῦ καλλιτέχνου, την δὲ δημοσίευσιν αὐτοῦ θὰ παρακολουθήσῳσιν κατὰ πόδας και ἀγγλικῇ μετάφρασις. Δὲν ἀμφιβάλλω ότι οἱ ἐπιτετραμμένοι τὰ της Μαρασλειον Βιβλιοθήκης θὰ φροντίσωσι ταχέως περι ἐξελληνίστως ἔργον τῶσων πολιτίμων διὰ την ἔθνικὴν ἱστορίαν.

Ἐν Λονδίῳ, Ἀπρίλιος 1906.

A. ΒΕΑΒΕΛΗΣ

ΚΑΡΔΙΑ ΚΟΜΜΑΤΙΑΣΜΕΝΗ

ΣΛΑΥΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ

ΤΑ παλῆὰ τὰ χρόνια ἐζουῦσε, δὲν ξέρω ποῦ, ἕνας λαός. Ἀπὸ τρεῖς μερῆς τὸ ἀπάτητο δάσος ἔφραζε της τέντες του, ἐνῶ ἀπὸ τὴν τετάρτη ἡ ἀτέλειωτη στέππα ἀνοίγετο στὸ βλέμμα του. Ἦταν ἕνας λαός δυνατός, ἀλέγρος και παλκαρδός κι' ἔζησε εὐτυχισμένος ὡς ποῦ πρόβα-

λαν και γι' αὐτὸν πικρὲς ἡμέρες. Ἄλλοι λαοὶ ἐχοῦμιζαν και τοὺς ριχτῆκαν κατῶρθωσαν νὰ τοὺς διώξουν ἀπὸ τὴν ἡσυχὴ κατοικία των και νὰ τοὺς σπρώξουν μες τὸ πικρὸ τὸ δάσος, ποῦ ὅλη ἡ γῆ ἦταν γεμάτη ἀπὸ ἔλν και ὄπον αἰῶνα μισοκόταδο ἐβασίλευε.

Γιατὶ τὸ δάσος αὐτὸ ἐμετροῦσε καμπόσω ἀιώνων ζωὴ και τὰ κλαριά τῶν δένδρων ἦσαν τόσο πυκνὰ και μπλεγμένα, ὥστε νὰ κρύβουν τὸν ἥλιο. Και με πολὺ κόπο κάπου κάπου κατῶρθωνε νὰ χωθῆ μέσα ἀπ' αὐτὰ μία τοῦ ἡλίου ἀχτίδα· ἀλλ' ὅταν ἡ ἀχτίδα αὐτὴ ἔφθανε στὰ σαπισμένα χᾶμον νερὰ τότες κῦμα μολυσμένων ἀτμῶν ἐξεχύνετο και ἐφαρμάκωνε και ἐσκότωνε τοὺς δύστυχους κατοίκους ἕναν-ἕνα.

Μία βαρεῖά φωνὴ ἀπελπισίας ἐχύνετο ἀπὸ τὸ στόμα τῶν γυναικῶν και τῶν παιδιῶν. Ἄλλ' οἱ ἄνδρες, συλλογιστῆκαν λίγο κι' ἔπειτα εἶπαν:

— Πρέπει νὰ βροῦμε τρόπο νὰ ξεφύγουμε! Μὲ δύο δρόμους μπορούσαν νὰ ξεφύγουν: ὁ ἕνας ἔφεργε στὴν κλαρὰ του κατοικία, ἀλλὰ στὸ μέρος αὐτὸ εἶχαν ριζώσῳσιν τώρα πλεῖα οἱ ἐχθροὶ ποῦ τοὺς εἶχαν ξεσπιτίσῳσιν ἀπὸ 'κεῖ.

- Ἐφέτος οὐ ποῖα λουτρά θὰ πάτε; Στὸ Λουτράκι ἢ στὴν Αἰδηψό;
- Δὲν ἀπεφάσισα ἀκόμη τί εἶδους ἀρρώστεια θὰ ἔχω!

Ἐκ τοῦ «Monde Hellenique»

Γελοιογραφία Δ. Γαλάνη.

Ο άλλος δρόμος επήγαινε μπροστά. Έκειθε πρόβαιναν τα θεριωμένα δένδρα, με τα πράσινα χέρια των μπλεγμένα σφιχτά, και με τις κακοφτιασμένες ρίζες των βασιεία καρφωμένες μες τη σάπια γη. Ακίνητα και άμιλντα, φαινόταν την ημέρα σαν στοιχειωμένα μάγισσα, ενώ το δρόμο, στη λάμψη που έχυναν τα άναμμένα πυρά, τα δένδρα αυτά φαινόταν σαν να πλάκωσαν την καρδιά των ανθρώπων αυτών που είχαν γεννηθή κι' ήσαν συνειδησμένοι στην απλωσιά της στέπας και στο φως του ήλιου.

Μελαγχολία και τρόμος μάλλιστα τους έπιανε όταν ο άγέρας έδερνε τις κορφές των τες ψηλές κι' όλο το δάσος έμουγκριζε θλιβερά κι' απόκριφα, σαν νάψαζε τον πένθιμο ύμνο ενός λαού, που μες σ'έκεινα το βάθος ζητούσε καταφύγιο από τον έχθρο.

Ήταν πραγματικώς παλινκαρής λαός αυτός και δεν έδειλάζε να μπλέξη σε πόλεμο μ' εκείνους που του είχαν κλέψη την πατρίδα του. Άλλά δεν μπορούσαν, δεν έπρεπε να πεθάνουν γιατ' είχαν μια ιερά αποστολή: να μην έγγισουν ποτέ τις παραδόσεις που τους έκληρονόμησαν οι πρόγονοί των. Και μια απ' αυτές τις παραδόσεις έλεγε ότι μόλις πιασθούν σε πόλεμο άμέσως θά ξολοθ ευθούν.

Γι' αυτό περνούσαν μέρα νύκτα σκοτεινοί, μες σε συλλογισμούς και ύπνο, κάτω από το μουρμούρισμα του δάσους.

Έσπεσαν γύρω στη φωτιά και ή σκιές που επύκνωναν γύρω τους έφαινοντο σαν δαιμόνια βγαλμένα από την πυκνή πρασινάδα των έλών.

Κι' έτσι ή καρδιά των πέτρωσε, ό φόβος τους εκυρίψε και τους έδεσε τα χέρια. Έγιναν δειλοί. Έπρωτίμηναν να γυρίσουν πίσω, να μακρύνουν από τον έχθρο, να άπομονώσουν για πάντα την εύτυχία. Η άνατριχίλα της σκλαβωμένης ζωής έλιγίστηκε σιγά σιγά γι' αυτούς, από τον τρόπο μήπως πεθάνουν όπως έλεγε ή άρχαία παράδοσις.

Τότε ο Δάγκος ξεπρόβαλε και τους γλύτωσε όλους, μονάχος του.

Ο Δάγκος ήταν από τους όμορφότερους λέντες της φυλής των που δεν έγνώριζε τι έχει να πη φόβος. Κι' είπε λοιπόν στους συντρόφους του:

— Με λόγια και συλλογισμούς τέτοιες δουλιές δεν μπορεί καν να πιτύχουν. Γιατί χάνετε τον καρπό σας και τη δύναμή σας με χαμένα παράπονα; Έμπρός, άς σηκωθούμε! Άς πάμε μπροστά, αίώνια μπροστά στο δάσος το βάθος και άς το περάσωμε. Όλα εκεί τελειώνουν: άργά και γρήγορα, θά φθάσωμε όμως. Έλάτε, φίλοι μου, άς φύγουμε!

Οι άλλοι τον κύτταξαν κατάμουτρα και τον εβάφτισαν άμέσως για το καλλίτερο παλινκαρικών. Γιατί στα μάτια του μέσα εδιάβασαν το θάρρος και τον ένθουσιασμό.

— Έσύ θε νάσαι ό όδηγός μας! έφώναξαν όλοι.

Κι'έκεινος άμέσως έπηγε μπροστά απ'όλους.

Έπροχωρούσαν άφοβοι γιατ' είχαν έμπιστοσύνην σ' αυτόν. Δύσκολος, τραχύς ήταν ό δρόμος. Γύρω εδασίλευε ένα μισοσκόταδο τρομαχτικό, σε κάθε στιγμή τα έλα έκασάπιναν με το άχόρταγο στόμα των κάποια ψυχή άνδρειωμένα. Τα πυκνά δένδρα έφραζαν το δρόμο, τα

κλαριά εμπλέκαν μεταξύ τους σαν κουλουργισμένα ήδια. Κάθε βήμα μπροστά εκόσμιζε ιδρώτα κι' αίμα.

Έταξείδευσαν για πολύ άκόμη, αλλά το δάσος έγινετο πάντα πυκνότερο κι' όλοένα άπάτητο. Στο τέλος οι δυστυχισμένοι έκασάπιναν πώς τους έλειπε πλειά ή δύναμις κι' άρχισαν να μουρμουρίζουν ότι άδικα ο Δάγκος τους έσυρε ως εκεί στον πυκνό κι' αδιάβατο εκείνο λαδύρινθο.

Μα εκείνος έπροχωρούσε άφοβος και γεμάτος έλπίδα.

Έάφνου νεροποντή εξέσπαδε μέσα στο δάσος: Τα δένδρα έμούγκριζαν δαιμονισμένα. Το σκοτάδι επύκνωνε άκόμη περισσότερο, σαν να είχαν μαζευθή στο μέρος εκείνο στη στιγμή αυτή όλες ή νύχτες που πέρασαν από τη στιγμή της Δημιουργίας.

Οι άνδρες, μαζευμένοι μπροστά στο άγριωπό μάνιασμα των στοιχείων με κόπο έπροχωρούσαν ανάμεσα από τα μουσκεμένα από νερό δένδρα, κάτω από τ' τρίξιμο που έχύναν τ' αστροπελέκια τα τρομαχτικά. Τα δένδρα όλα έθογκούσαν κι' έγερναν τρομασμένα. Και μέσα στη γενική τρομάρα εκείνη ή ήδια έπνδοσαν, κι' έφώτιζαν με τα παγωμένα άσπρα των μάτια για μια στιγμή την εικόνα εκείνη της άνατριχίλας.

Κι' έφάνηκε στον τρομασμένο εκείνο λαό ότι όλα τα δένδρα εκείνα είχαν μέσα τους μια ιδιαίτερη ζωή, ότι έγερναν τα κομπλιρικά μπράτσα των ως κάτω για να τους πνίξουν. Κάτι τι το μαύρο και το κρυεροφαινότιν να πλανιέται και να ξεχώνεται άπάνω από τα κεφάλια τους.

(Έπεται το τέλος)

Μ. ΓΚΟΡΚΥ

ΤΙ ΣΚΕΠΤΟΜΑΙ

Δεν πιστεύω την μετεμψύχωση. Η ζωή είναι φωτιά. Ο θάνατος, καπνός. Από την φωτιά γίνεται καπνός, από τον καπνό δεν γίνεται φωτιά.

Ο μεγαλύτερος έχθρός του ανθρώπου είναι ο... άνθρωπος.

Η επιτυχία απαιτεί μόχθον. Πολλοί είναι οι άκολουθούντες τον κατήφορο, διότι εύκολος είναι ή κατάβασις. Οδηγεί όμως εις σκότη και βάραθρα. Όλιγοί είναι οι άνερχόμενοι, άσθμύοντες, τον άνήφορον. Άλλ' άγει εις το φώς και τας κορυφάς.

Αι σκέψεις των σοφών και αι παροιμίες του λαού όμοιάζουν με το βιολί. Όσο παλαιώνουν, τόσο μεγαλειέραν άξίαν έχουν.

Δεν μου κάμνουν εντύπωση τα μάτια που άντανακλούν, ως κάποιτρα, τον έξωτερικόν μόνον κόσμον. Όραία είναι τα μάτια εκείνα που δείχνουν το φώς της εσωτερικής εύμορφιάς.

Όσο περισσότερον έλπίζει τις εις τον μάταιον αυτού κόσμον, τόσο ή άπελλισία τον συντρίβει.

ΔΙΚ.

Η ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΤΩΝ ΧΡΩΜΑΤΩΝ

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΤΩΝ ΧΡΩΜΑΤΩΝ επί της αυτής πλακός απ' ευθείας και ταυτοχρόνως μέχρι τοϋδε δεν κατορθώθη, τα δε άποτελέσματα εις άκατέληξαν αι προσπάθειαι των φυσικών και ιδίως του Ίβκερελ και του Άιπεραν είνε

μην λίαν ένθαρρυντικά, αλλά πολύ άπέχουσιν άκόμη εις το να φθάσωμε εις το ποθούμενον υπό πρακτικήν έποψιν. Ο σκοπός μας δ'επί του προκειμένου είναι να πραγματοποιήμεν πώς δι' έμμέσου τρόπου επετεύχθη ή φωτογραφία των χρωμάτων, ή καλουμένη των τριών χρωμάτων και έν συντόμω θά περιγράψωμεν πώς αυτή εκτελείται υπό τεχνικήν έποψιν.

Ός γνωστόν ή ευαίσθητος φωτογραφική πλάξ ήν μεταχειρίζομεθα δεν δέχεται τας άκτίνας των χρωμάτων της φύσεως με την αυτήν σχετικήν ένταση ήν και ο όφθαλμός. Διά τοϋτο δε παρατηρούμεν ότι ενφ τα έρυθρά και βαθέα κίτρινα και τα πράσινα φαινόταν ζωηρότατα εις τον όφθαλμόν μας, ελάχιστα ή ουδόλωσ άποτυπούνται επί της φωτογραφικής πλακός, άπειναντίας δε τα κυανά και ίώδη χρώματα άτινα φαινόταν βαθύτερα άποτυπούνται ζωηρόσ. οϋτω δε έχομεν επί των θετικών εκτυπώσεων τα μέν έρυθρά και πράσινα έντελώς μαύρα, τα δε κυανά ή άνοικτά κίτρινα έντελώς λευκά.

Έκ τής παρατηρήσεως ταύτης όρρωμενοι ήσυχολήθησαν και κατεσκεύασαν διά καταλλήλων χημικών οϋσιών (εοζίνης κτλ.) όρθοχρωματικές και πανχρωματικές καλουμένας πλάκας, αίτινες άποδίδουσιν έντελέστερον την σχετικήν άκτινικήν δύναμιν των χρωμάτων, άφ' έτέρου δε εύρίσκόμεν εις το έμπόριον και πλάκας ευαίσθητας εις το έρυθρόν χρώμα και έτερας ευαίσθητους εις το κίτρινον και εις το πράσινον.

Έχοντες οϋτω τας άπαιτούμενας πλάκας διά την φωτογραφίαν των χρωμάτων μετά της μονοχρόου μέν αλλά και άληθούς αυτών άκτινικής έντάσεως, ήσυχολήθησαν να άνευρωσι και τον κατάλληλον τρόπον της άποτυπώσεως των χρωμάτων. Προς τοϋτο οι Κρός και Δουκός δ' Άρν διέγραψαν τον τρόπον της των 3 χρωμάτων φωτογραφίας και τούτους άκολουθών ο Σεδρέλ άπέδειξεν, ότι όλα τα χρώματα του ήλιακού φάσματος δύναται να συνοψωθώσιν εις τρία θεμελιώδη χρώματα, το κίτρινον, το έρυθρόν και το κυανόν και ότι εκ της ένώσεως τούτων άποτελούνται αι άπειραι διακυμάνσεις των χρωμάτων του ήλιακού φάσματος. Τούτου δόθέντος

τον Λαμβάνομεν φωτογραφικήν πλάκα ευαίσθητον εις το κίτρινον και έρυθρόν χρώμα και φωτογραφούμεν άντικείμενον τι πολύχρον άφου προηγουμένως θέσωμεν πρό του φωτογραφικού φακού παραλληλεπίπεδον ύελον (οπτικώς εϊρασμένον) χρώματος βαθέως έρυθροκίτρινον όπως έξουδετερώσωμεν έντελώς την ε-

νέργειαν των άκτινων του κυανούχρώματος και οϋτω έχομεν φωτογραφικήν πλάκα εις ήν άπετυπώθησαν έντελώς το κίτρινον και έρυθρόν χρώμα ως και αι ένώσεις αι προερχόμενα εκ των άνωτέρω χρωμάτων, τυπώνει δε θετικώς ή πλάξ αυτή μόνον το κυανόν.

(Το χρώμα της παραλληλεπίπεδου πλακός δύναμεθα να το καιονίσωμεν διά του φάσματος, δηλ. το παρεντιθέμενον έρυθροκίτρινον χρώμα να ήναι τοιαύτης έντάσεως ώστε να άπορίπται όλα τα άλλα χρώματα άναδεικνύον την άναζητούμενην άκτίνα του κυανού χρώματος).

τον Λαμβάνομεν έτέρα φωτογραφικήν πλάκα όρθοχρωματικήν ευαίσθητον εις το κίτρινον και εις το πράσινον και φωτογραφούμεν το αυτό άντικείμενον εκτής αυτής έννοείται θέσεως και κατά τον αυτόν χρόνον επιθέτοντες προηγουμένως πρό του φακού, έτέρα παραλληλεπίπεδον, ύελον χρώματος πρασίνου όπως έμποδίσωμεν την άποτύπωσιν του χρώματος και οϋτω έχομεν πλάκα εις ήν άπετυπώθησαν έντελώς το κίτρινον και κυανόν, τυπώνει δε θετικώς ή πλάξ αυτή μόνον το έρυθρόν χρώμα.

τον Λαμβάνομεν κοινήν φωτογ. πλάκα και φωτογραφούμεν το αυτό άντικείμενον επιθέτοντες πρό του φακού ύελον χρώματος ίώδους όπως άποκλείσωμεν έντελώς την άποτύπωσιν του κίτρινου χρώματος και οϋτω έχομεν άρνητικήν πλάκα εφ' ής άπετυπώθη το κυανόν και έρυθρόν. Τυπώνει δε θετικώς ή πλάξ αυτή μόνον το κίτρινον χρώμα.

Έχοντες ήδη τας τρεις πλάκας εις όν άπετυπώθησαν τα τρία θεμελιώδη χρώματα, άποτυπώμεν ταύτας δι' οιοϋδήποτε μέσου φωτομηχανικής εκτυπώσεως φωτοτυπίας, χαλκογραφίας και εκτυπώμεν την άποχωρίσασαν το κίτρινον χρώμα πλάκα διά καθαρού κίτρινου θεμελιώδους χρώματος, επί του ίδιου δε άντιτύπου εκτυπώμεν την άποχωρίσασαν το έρυθρόν πλάκα διά καθαρού θεμελιώδους έρυθρού χρώματος, και επί του τούτου δε εκτυπώμεν την το κυανόν άποχωρίσασαν πλάκα διά του επίσης κυανού θεμελιώδους χρώματος, επιτυγχάνομεν δε τοιουτοτρόπως την φωτογραφίαν των χρωμάτων δι' έμμέσου τρόπου.

Είναι άληθές ότι ή επιτυχία της φωτογραφίας των χρωμάτων είναι πολύ δύσκολος έξαρτάται εκ μυρίων όσων μηχανικών δυσχερειών έν τούτοις τα μέχρι τοϋδε επιτευχθέντα άποτελέσματα είναι άξια θαυμασμού.

Β. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

Σ η μ. τ η ς Δ ι ε υ θ. Έπ' ευκαιρία της διαγενομένης εις τους συμφορητάς μας μετά του παρόντος τέχνης θαυμασίας χρωματοφωτογραφίας, δημοσιεύομεν άρθρον γραφέν υπό του εισηγητού αυτής εν Έλλάδι κ. Β. Παπαγιαννοπούλου, έπεληγοδν τα της φωτογραφίας και άποτυπώσεως των χρωμάτων. Της ται αυτής εργασίας, χάρις εις την έκτακτον ικανότητα του κ. Παπαγιαννοπούλου, πρώτη ή «Παναθηναϊκή» Έχορον παρέχει δείγμα των «Άγγελων του Μαραθώνος» άγγιλλόντα την ρίχην και θνήσκοντα, εικόνα επικαιρον ένεκα του Μαραθωνίου δρόμου.

ΠΟΙΚΙΛΗ ΣΕΛΙΣ

ΕΦΕΥΡΕΣΕΙΣ

Το τηλεαργόνιον

Είς τὸ ἐξῆς οἱ μεγάλοι καλλιτέχναι δὲν θὰ εἶνε ἀνάγκη νὰ τρέγουν ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν διὰ νὰ εἰδῶν κονσέρτα ἐνώπιον τοῦ κοινοῦ. Καθισμένοι ἐμπρὸς εἰς μίαν μηχανὴν θὰ παίζουν μὲ ὄλην τὴν ἄνεσιν καὶ τ' ἀκούωνται ταυτοχρόνως εἰς διάφορα σημεῖα τῆς σφαίρας.

Τὸ κατόρθωμα ὀφείλεται εἰς τὸ τηλεαργόνιον, μηχανήμα τὸ ὅποσον στηρίζεται ἐπὶ τοῦ ἤλεκτρισμοῦ καὶ τὸ ὅποσον ἀνεκάλυψεν ὁ Ἀμερικανὸς μηχανικὸς Θεοδῶς Κάχιλ.

Τὸ μηχανήμα δὲν εἶνε πολύπλοκον. Ἀποτελεῖται ἀπὸ σειρὰν κυμάτων, τὰ ὅποια μεταδίδουν τὸν ἤχον εἰς τὰ τηλεφωνικὰ σύρματα, καὶ διὰ καταλλήλου πλακῆ, ἐφευρέσεως τοῦ ἴδιου Κάχιλ, ἀποδίδουν θαυμασίως τοὺς τόνους μέχρι τῆς ἐλαχίστης ἀκριβείας εἰς τὴν χρωματικὴν καὶ χρονικὴν των ποιότητα.

Ἐφ' ὅσον ἡ τηλεφωνικὴ συγκοινωνία κυκλοῦται εἰς τὸν κόσμον ἐλόκληρον, τὸ μηχανήμα τοῦ Κάχιλ πρόκειται νὰ παράσῃ ἀληθινὰς ἐφευρέσεις.

Σήμερον εἰς τὰς συναυλίας δὲν εἶνε δυνατόν νὰ παρευρεθοῦν πλείστα πρόσωπα κωλυόμενα. Ἄρρωστοι ἢ ἄνθρωποι ἠναγκασμένοι νὰ μένουν ἐντὸς τῆς οἰκίας τῶν διὰ διαφόρους λόγους, στεροῦνται τῆς μουσικῆς.

Τώρα ὁ ποδαλγός, ὁ ἀσθενικός, ὁ γέρον, ὁ ὑπάλληλος δὲν θὰ ἔχουν ἀνάγκη οὔτε μίαν στιγμήν ν' ἀφήσουν τὸ κρεβάτι ἢ τὸ γραφεῖόν των. Θὰ εἰδοποιῶνται ἄπλως, ὅτι τὴν τάδε ὥραν θὰ παῖξῃ ἀφῆς ὁ Παδερβέσκη. Θὰ ἐφαρμόζον μίαν πλάκα εἰδικὴν εἰς τὸ τηλεφώνον των καὶ θὰ ἀκούουν τὸν καλλιτέχνην ὡς νὰ ἐπαίξε μόνον δι' αὐτούς.

Μένει τὸ ζήτημα τοῦ τί θὰ πληρώνουν οἱ εὐτυχεῖς αὐτοὶ θνητοὶ. Αὐτὸ δὲν ἐκονομίσθη ἀκόμη.

ΥΓΙΕΙΝΗ

Ὁ κίνδυνος τῆς σκόνης

Τὸ βούρτσιμα τῶν σκοτισμένων ἐνδυμάτων ἐντὸς τῶν δωμάτων ἔσται διαιτητὰ ἢ οἰκογένεια ἀρτιθιθεταὶ πρὸς τὸ αἰσθημα τῆς καθαριότητος, πληρὸν τοῦ κακοῦ τοῦ ὅποσον προξενεῖ εἰς τὴν ὕγιαν γυναικῆς οὕσης τῆς βακτηριολογίας τοῦ κοινοῦ. Δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ ἐπιταθῇ μακρὰν ἢ φαντασία διὰ νὰ κατανοήσῃ τις ὅτι τὸ βούρτσιμα τῶν ἐνδυμάτων εἶνε ἐπεθύμητον διὰ τὴν μεταδοσιν πολλῶν ἀσθενειῶν. Ὁ κοινοὶ εἶνε ἐχθρὸς τῆς ἀνθρωπίνης φιλίας, φορεῖς φοβερῶν τοσημάτων καὶ πρέπει ἐν πάσῃ περιπτώσει καὶ διὰ παντὸς μίσην νὰ καταπολεμηθῇ.

Κατὰ τῆς δυσπεψίας

Οἱ δυσπεπτικοὶ πρέπει ν' ἀποφεύγουν τὴν μπόραν καθόσον εἰς οὐδὲν ἄλλο οὐκ ἐπιτελεῖ αὐτὴ παρὰ εἰς τὸ νὰ ἐξερθεῖ τὴν κατάστασιν των. Τὸ καταλληλότερον καὶ εὐχερύτερον θεραπευτικὸν κατὰ τῆς δυσπεψίας εἶνε νὰ πίνῃ τις κατὰ τὸ φαγητόν του χλιαρὸν νερὸν μὲ διάλυσον μιᾶς κονταλιᾶς γλυκερίνης. Τὸ μίγμα αὐτὸ ἀφομοιοῦνται εὐκόλως μὲ τὴν τροφήν καὶ θεραπεύει βαθμῶν τὰς ἐνοχλητικὰς συνεπείας τῆς ἀσθενείας.

Ο ΣΥΡΜΟΣ

Ἡ τελευταία ἀνδρική μόδα εἰς τοὺς λαίμοδετας καὶ τὰ περιπέδια συνίσταται εἰς τὰς ἀποχρώσεις τῶν στήματων τοῦ παγωνιοῦ, εἰς κυανοπράσινα στίγματα καταλλήλως καὶ καλαισθητῶς φιλοτεχνημένα.

Ἡ ἀνδρική περιβολὴ διὰ νὰ εἶνε τελεία καὶ ἀρμονικὴ πρέπει ὅπως ὁ λαίμοδέτης, τὸ ὑποκαμισοῦν καὶ οἱ κάλτσες διατελοῦν εἰς ἀρμονίαν χρωματισμοῦ καὶ σχεδίου. Οἱ ὠχροπράσινοι, ὠχροκύανοι, πορφυροὶ χρωματισμοὶ συνειθίζονται πολὺ σήμερον καὶ εἶνε λίαν εὐάρεστοι καὶ ἀναπαυτικοὶ διὰ τὸν ὀφθαλμόν. Τὸ σύνολον τῆς ἀρμονίας τῶν ἐσθητικῶν προσδίδει κατὰ τι τὸ θελκτικόν, τὸ χαρωπὸν εἰς τὴν καλαισθητικὴν ἐνδυσμένην.

ΓΝΩΜΑΙ

Τὸν κόπον σου χάνεις,
Καὶ μὴ χολοσκάνης!
Λιθάρι δὲν κάνει
Σ' τὸν βούρκο στεφάνι.

Γκαῖτε

Ἡ ἐξοχὴ διττὰς παρέχει ἡμῖν τέρψεις, ἀφ' ἐνὸς τὸ θέλητρον τῶν θεαμάτων αὐτῆς, τὴν ἠδύτητα τῶν ἀρωμάτων τῆς, τὴν καθαριότητα τῆς ἀτμοσφαιρας αὐτῆς, τὴν ἡδύτητα ποιήσιν, καὶ τὰ ἀνεξάλειπτα θέλητρα τῆς φύσεως ἀφ' ἐτέρου τὰ ἀγροτικά ἔργα, τὰ ἴθνη τῶν χωρικῶν καὶ τὴν ἐναλλαγὴν τῶν ἀγαθῶν τῆς γῆς.

Π Ὠ λ Ζ α ν ἔ.

Ἡ γυνὴ ὑποφέρει ὀλίγωτερον ἡμῶν ἐκ τῶν ἰδίων αὐτῆς πόνων ἢ ἀντοχὴ αὐτῆς εἰς τὰς φυσικὰς ὀδύνας εἶναι μεγαλειότερα ὑπομένει καλλιτέρον ἡμῶν. Ἄλλ' ἐν τῷ πεδίῳ τῆς στοργῆς ἐκεῖ πρὸ παντὸς καταφαίνεται τὸ μέγα προνόμιον τῆς γυναικός.

Μ α ν τ ε γ κ ᾶ ζ α.

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Ὁ διάσημος Ρωμαῖος στρατηγὸς Ναυσικάς, ἐπισκέψθη ποτὲ τὸν ποιητὴν Ἐννιον, οὕτινος ἢ ὑπηρετρία εἶπεν εἰς αὐτὸν ὅτι ὁ Ἐννιος δὲν ἴτο μέσα. Ὁ Ναυσικάς ἐννοήσας ὅτι ἐκεῖνη κατὰ διαταγὴν τοῦ κυρίου τῆς εἶπε τοῦτο, ἐνῶ ἐκεῖνος ἴτο μέσα, ἐφυγε. Μετ' ὀλίγας ὁμοῦς ἡμέρας ὁ Ἐννιος μετέβη εἰς τὸν Ναυσικᾶν καὶ τὸν ἐκάλεε ἀπὸ τὴν θύραν.

- Δὲν εἶναι μέσα, ἐφώναξεν ὁ Ναυσικάς.
- Τί; μήπως δὲν γνωρίζω τὴν φωνὴν σου; εἶπεν ὁ Ἐννιος.
- Εἶσαι ἀδιάκριτος ἄνθρωπος, ἐφώναξεν ὁ Ναυσικάς τότε. Ὅταν ἐγὼ σε ἐζήτησον, ἐπίστευσά εἰς τὴν ὑπηρετρίαν σου ὅτι σὺ δὲν ἴσο μέσα, καὶ σὺ δὲν πιστεύεις ἐμὲ τὸν ἴδιον;

ΜΕΙΛΙΑΜΑΤΑ

Εἰς μίαν ἑσπερίδα εἰσερχομένη μία κυρία, ὠραιότατη, πλησιάζει τὸν οἰκοδεσπότην:

- Ὅλα τέλεια, σὰς συχαίρω.
- Τέλεια ἔγειναν ὅλα ὅταν ἐμβήκατε, κυρία μου;

Γλύπτει τις ἐκράτει εἰς τὰς χεῖρας του τὴν μικρὰν καὶ ὠραίαν χεῖρα κυρίας τινός χαριεστάτης. Ἀφοῦ ἐκεῖνη τὴν ἀπέδουρε, κάποιος εἶπε πρὸς τὸν καλλιτέχνην:

— Ἴδου τὸ μεγαλιότερον ἀριστούργημα, ὅπερ ἐξῆλθεν ἐκ τῶν χειρῶν σας.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ἘΝΟΣ ἩΜΗΝΟΣ

ΟΙ ΤΥΦΛΟΙ

Ἡ καὶ ὑπάρχει ἀντιφρονίσις ὅτι δὲν ἔχομεν φρονίσις οἱ Ἕλληνες ἀκόμη παρὰ ἐπαρκῆς ἀνδρὸς ἢ τελείας μορφώσεως τῶν «ἀνοχτομάτων» Ἕλλήνων, μορφώσεως ἐγκυκλοπαιδικῆς καὶ πραγματικῆς, οἷα ἢ ἐν Εὐρώπῃ ἐν τοῦτοις ἡ ἰδρύσιν σχολείου τυφλῶν καὶ ἐν Ἑλλάδι πρέπει νὰ ἐπικροτηθῇ ἐκθύμως. Εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς Εὐρώπης ἔχουν ἰδρυθῆ πλείστα σχολαὶ τυφλῶν, μόνον δὲ ἢ Ἑλλάς εἰς τὴν τιμητικὴν αὐτὴν στατιστικὴν ἐσημειώθη δι' ἐνὸς μηδενικοῦ. Χάρις εἰς ἓνα ποιητὴν, ὄχι μόνον στίχων ποιητὴν, ἀλλὰ καὶ ψυχῆς, τὸν κ. Δροσί-

ἰδρύσιν σχολείου τυφλῶν καὶ ἐν Ἑλλάδι πρέπει νὰ ἐπικροτηθῇ ἐκθύμως. Εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς Εὐρώπης ἔχουν ἰδρυθῆ πλείστα σχολαὶ τυφλῶν, μόνον δὲ ἢ Ἑλλάς εἰς τὴν τιμητικὴν αὐτὴν στατιστικὴν ἐσημειώθη δι' ἐνὸς μηδενικοῦ. Χάρις εἰς ἓνα ποιητὴν, ὄχι μόνον στίχων ποιητὴν, ἀλλὰ καὶ ψυχῆς, τὸν κ. Δροσί-

Ἡμεταγωγίον τυφλῶν

ην ἢ καθ' ἐξοχὴν φιλόσοφος ἀλλὰ καὶ κοινωνιολογικὴ σκέψις ἔλαβεν ἠδὴ τὰς σάρκας τῆς ὑπάρξεως. Ἡ σχολὴ ἰδρύθη καὶ προσεχῶς οἱ τυφλοὶ, οἱ πλέον ἀξιολύπητοι ἐξ ὅλων τῶν ἀναπήρων, θὰ μορφοῦνται πνευματικῶς, θὰ ἔχουν μίαν ἐνασχόλησιν καὶ—τὸ σπουδαιότερον—θὰ κερδίζουσιν χρήμα. Εἰς τὸ περὶ τυφλῶν βιβλίον του ὁ ἰδρυτὴς μᾶς δίδει πλῆρη εἰκόνα τῆς εὐεργετικῆς παγκοσμίου δράσεως ὑπὲρ τῶν ἀποκλήρων τοῦ φωτὸς ὑποδεικνύων πῶς ἐργάσθησαν ἀλλαχοῦ καὶ πῶς πρέπει καὶ ἡ-

μεῖς νὰ ἐργασθῶμεν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἐνθα καθ' ὑπολογισμόν, ὄχι ὑπερβολικόν, ὑπάρχουν ὅσων τῶν διασχίλων ἀομμάτων Μέγα μέρος τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν τῶν μαραινόμενων ἐν τῇ δυστυχίᾳ καὶ ἀργίᾳ θὰ περισυλλέξῃ τὸ εὐεργετικὸν ἴδρυμα, τὸ ὀφειλόμενον εἰς τὴν προστασίαν τοῦ Συλλόγου τῶν ὀφελίμων βιβλίων... καὶ τῶν ὀφελίμων... πράξεων, διότι ταχέως τὰς σελίδας τῶν βιβλίων διεδέχθησαν οἱ θεμέλιοι λίθοι, τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ μουσείου καὶ τοῦ Οἴκου τῶν Τυφλῶν.

ΚΥΒΕΑΗ

Ἡ «Νέα Σκηνὴ» καὶ μὲ τὴν νέαν διεύθυνσιν κρατεῖ ἀκόμη εἰς τὰς μητρικὰς ἀγκάλας τῆς τῆν νεαρῆς πρωταγωνίστριας, τῆς Κυβέλης. Διότι οὕτω εἶναι γνωστὴ ἢ ἠθεοποιεῖ ἢ κατ' ἐξοχὴν καίτερον τοῦ Ἀθηναϊκοῦ κοινοῦ. Καὶ ὅταν ἴτο Κυβέλη Ἀδριανῶν, καὶ τώρα ποῦ εἶνε Κυβέλη Μυρᾶν, ὅλοι τὴν ἀποκαλοῦν μόνον Κυβέλην. Καὶ αὐτὸ δίδει ἐπαρκῶς τὸ μέτρον τῆς δημοτικότητός της.

Ἀλλὰ τὴν διεκδικεῖ καὶ τὸ Βασιλικὸν θέατρον καὶ ἡ πρόσληψις τῆς εἰς αὐτὸ μετὰ τὴν παραίτησιν τῆς δεσποινίδος Κοτοπούλη, εἶνε γεγονός εὐτυχὲς ὑπὸ πᾶσαν ἐποψίν. Ἡ θέσις τῆς Κυβέλης ἴτο εἰς τὸ ἔθνικόν αὐτὸ ἴδρυμα, κατόπιν τῶν ἐν τῇ Νέᾳ Σκηνῇ ἀναμφισβητῶν ἐπιτυχιῶν της.

Ἀπὸ μικροτάτης ἡλικίας—καὶ εἶνε περίεργον ὅτι τὰ πρῶτα βήματα τῆς θεατρικῆς της δράσεως ὁμοιάζουσιν πολὺ μὲ τὰ τῆς Εὐαγγελίας Παρασκευοπούλου—ἠσθάνθη ἔρωτι διακαῆ πρὸς τὸ σανίδωμα τοῦ θεάτρον. Καὶ ἐπεδόθη μὲ τόσον ζῆλον, ὥστε τάχιστα ἀνεδείχθη διὰ μόνης τῆς ἱκανότητος πρωταγωνίστρια εἰς τοὺς λεπτοτέρους ρόλους τοῦ ξένου δραματολογίου. Προσεχῶς, ἐν τῷ Βασιλικῷ θεάτρῳ, θὰ λάβῃ τὴν εὐκαιρίαν καὶ περισσότερον νὰ τελειοποιηθῇ καὶ περισσότερον νὰ ἐκτιμηθῇ.

ΜΙΑ ΠΡΟΤΑΣΙΣ

Ἄντι κατὰ τὴν θλιβερὰν ἐπέτειον τῆς 29 Μαΐου νὰ γίνον τὰ ἀποκαλυπτήρια τοῦ ἀνδριάντος τοῦ Κωνσταντίνου τοῦ Παλαιολόγου, ἐγένοντο τὰ ἀποκαλυπτήρια τῶν ἐράνων, οἱ ὅποιοι ἐώρτασαν καὶ αὐτοὶ τὴν θλιβερὰν ἐπέτειον των. Διότι ἀπὸ τοῦ Μαρτίου 1901 μέχρι σήμερον συνελέγησαν ἐν ὄλῳ 45,744 δραῖ! Ἐνῶ ἔπρεπεν ἐντὸς ἔτους μόνον νὰ συλλεχθῇ ὀλόκληρον τὸ ποσόν, ἵνα ὑψωθῇ μαρμάρινος ὁ ἀνδριάνς τοῦ Μεγάλου καὶ τελευταίου Ἀυτοκράτορος τῆς Ἑλλάς, ἐληθμονήθησαν καὶ Ἐπιτροπὴ καὶ ἔρανοι καὶ Μεγάλῃ Ἰδέᾳ καὶ ἢ πενταετία διέρρησεν ἐν ἀδιαφορίᾳ, ὅπως θὰ παρῆται καὶ ἄλλη πενταετία πρὸς δόξαν τῆς συγχρόνου Ρωμοσύνης. Οἰονδήποτε ἄλλο κράτος. Ἔτω καὶ τὸ Βουλγαρικόν, θὰ εἶχεν ἔγειρη ὄχι ἓνα—δέκα, εἴκοσι, τριάκοντα ἀνδριάντας εἰς ἐκεῖνον, ὅστις συγκεντρῶν τὰ δάκρυα καὶ τὸν πάλλουος 453 ἐτών. Ἐδῶ ἐκδίδομεν ἐγκυκλίους εἰσπράττονται ὀλίγα δραχμὰ καὶ ἀφήνομεν τὸν ἓνα ἀνδριάντα ἀκατασκεύαστον διὰ νὰ ἀσχοληθῶμεν περὶ ἄλλου ὁ ὁποῖος καὶ αὐτὸς θὰ

έχη την οικτράν τύχην του προηγουμένου.
Πρό πάντος, τὸ ἀγαλμα τοῦ Παλαιολόγου ἐ-
πίγει. Ἄς παραμερισθῶν πρό τοῦ Γίγαντος
αὐτοῦ δλα τὰ ἄλλα μνήμεια, διὰ τὰ ὅποια ἔ-
χουν συλλεχθῆ ποσά καὶ τὰ ὅποια ἀργότερον
δύνανται νὰ κατασκευασθῶν. Καὶ ἀφοῦ δὲν
ὑπάρχει ἄλλτις κανεὶς ἐκ τῶν πολυτάλαντων
νὰ συγκινήθῃ καὶ νὰ ἀναλάβῃ τὴν πρωτο-
βουλίαν, αὐτὸς δίδων τὸ ὑπόλοιπον ποσόν, ἄς
συγκεντρωθῶν οἱ ἔρανοι—τούλάχιστον οἱ ἡ-
μίσεις—ὄλων τῶν ἄλλων μνημείων χάριν τοῦ
Παλαιολόγου, διότι ἐκεῖ θὰ ἔχουν πλεῖονα ἄ-
ξίαν θὰ ἐξυπηρετοῦν καὶ τὸν σκοπόν, ὅστις εἶ-

νε ἡ ἔξαρχος τοῦ πατριωτικοῦ φρονήματος καὶ
τοῦ Γένους.
Ἄντι νὰ προσπαθῶμεν νὰ ἐγεῖρωμεν ἀνδρι-
άντας—ζήτημα δὲ ἂν θὰ ἐγεῖρθῶν—εἰς τὸν Δι-
ληγιάννην ἢ Συγγρόν ἢ Μελάν, πρέπει πρῶ-
τῶς νὰ ἐγεῖρθῃ εἰς τὸν Παλαιολόγον, ὅ-
πως ἐπρεπε νὰ ἔχη ἀναστρωθῆ καὶ πολὺ
πρὸ τῶν ἀνδριάντων τοῦ Βαρβάκη καὶ τοῦ
Βαλλιάνου καὶ τοῦ Ζάππα καὶ τοῦ Ἀδέρωφ.
Διότι ὅλοι αὐτοὶ μὲ τὰ χρήματά των δὲν θὰ ἡ-
λεκτρίσουν ποτέ, ὅπως ὁ ἐφιππος ἀνδριὰς τοῦ
Αὐτοκράτορος, ὅστις εἶνε Ἰδία καὶ Παῖς.

ΔΑΦΝΙΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΑΙ

Εἰς τὸ ἐφετινὸν Salon τῶν Παρισίων ἡ Société
Nationale ἐξέδωκε 2432 ἔργα καὶ ἡ Société des
Artistes Français 3623. Γενικῶς εἰπεῖν τὰ ἔργα τῆς
δευτέρας ἐταιρίας εἶνε ἀνώτερα τῶν τῆς πρώτης.
Ἄξια ἰδιαίτερας μνείας εἶνε ἐκ τῶν ἔργων τῆς Société Na-
tionale διὰ τὴν πρωτοτυπίαν καὶ ἐπιτέλειον τοῦ Cat-
chpole τὸ Ἐναίριον Φίλημα τῆς Ἀρολλέως, τοῦ Cour-
tois ὁ Διόνυσος ἐξηλωμένος εἰς τὴν εἴζαν δένδρον, τοῦ
Auburtin ὁ Ὀρφεύς. Ἀπὸ τὰ ἔργα τῆς Ἐταιρίας τοῦ
Artistes Français σαματῆ τὸ βλέμμα μία θουμασία
προσωπογραφία τοῦ Bonnat (ἡ τοῦ Bischoffsheim)
ἡ καθρεπτικὴ ἔβα τοῦ Chantron καὶ ἡ Κλαίονσα
νέμφη τοῦ Hodebert ἀπὸ τὰ γυνῆ ἀπὸ τὰ ἐμπνευ-
σμένα ἐκ τῆς Ἑλλ. ἱστορίας διακρίνεται ἡ Τανάγρα τοῦ
Beauverie, οἱ Κένταυροι τοῦ Gervais, ὁ Ὑμνος πρὸς
τὸν Βάκχον τοῦ Vasarré κοὶ ὁ περὶ τὸ πτώμα τοῦ
Ἀσάνδρον θρήνος τῶν Νηρηίδων τοῦ Boisselier. Ἐκ
τῶν θεμάτων τοῦ κοινωνικοῦ βίου πολὺ ἐπέτυχεν ὁ
Syau μὲ τὰ «Ἐκβράσματα τοῦ βίου τῶν πόλεων, ἔργον
ὑπέρογον πολὺ ἐκ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως ἐμπνευ-
σθέντων τοῦ Walhan καὶ τοῦ David—Nillet, ὁ γέρος
ποῦ δὲν ἔχει πιά παιδιά τοῦ Buland, ὁ «Πρωτόζυγα-
τος» τοῦ Faugeron. Ἀρχαῖα εἰκόνες εἰκονίζουσι ἀπό-
ψεις τῆς Βενετίας, ἐν αἷς καὶ μία ἕποψις Ἑλλήνος,
τοῦ κ. Καλλώφ (τοῦ Rio Cantarini) ἀλλ' ὑπερέχει πα-
σῶν ἡ τοῦ Rouillet μία ἕποψις διαόρου. Ποιητικὰ
ἔργα εἶνε ἡ «Νόξ» τοῦ Bisson, ἡ «Αὐλά» τοῦ Stai-
ger, ἡ «Κόκκινη χαρὰ» τοῦ Rochegrosse. Μία προσω-
πογραφία κόρης τοῦ Patricot εἶνε πρωτότυπος; τὴν ἐπε-
ξεργασίαν, χαριέστατον δὲ τὸ σύμπλεγμα τῶν αὐτοπρο-
σωπογραφικῶν τοῦ Feyen. Ἐκ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν
θεμάτων, τοῦ Loubet ἡ εἰκὼν «Ἴδε ὁ ἄρθρωπος» ἔχει
πολλὴν ζωὴν, τοῦ Pral ἡ «Κολυμβήθρα τοῦ Σιλωάμ»
δὲν λείπει καὶ ἐφέτος ἀπὸ τὸν κύκλον αὐτῶν καὶ ὁ ἰδικός
μας Πάλλης ἐκθέτων δύο ἔργα, ὧν ὑπερέχει τὸ «Λάρυ-
ρον», μία ἀχμάλιος δεμένη εἰς τὸ σιασίδι καταστρα-
φείσης ἐκκλησίας.

τοῦ J. Champreil (ἐκτό; συναγωγισμοῦ) καὶ τρία
ἀγάλματα τοῦ Βουῖλοτ ἐμπνευσμένα ἐκ τῆς Ἑλλ. ἀρ-
χαϊότητος.

Ἐξεδόθη ἐν Παρισίοις ὀγκλῆδος τόμος περιλαμβάνων
λεπτοτάτην ἀνάλυσιν τοῦ ἔργου τῶν ἐπιφανεστέρων συγ-
γραμμάτων ζωογράφων.

Ὁ συγγραφεὺς Οὐίλιαμ Ρίτσερ, γνωστός τεχνικῆς
δογολοίται ἐπὶ τοῦ ἔργου τοῦ καλλιτεχνικοῦ τῶν Μπαί-
κιν, Μάλτερ, Μεζόφρερ, Γκόζη, Γρηγορέσκου Στράους
καὶ ἄλλων μὲ λεπτότητα κρίσεως ἰδιαίτερον καὶ μὲ συγ-
κριτικὴν παραβολὴν λεπτοτάτην.

Περὶ τοῦ ἰδικοῦ μας Γκόζη ὁ τεχνικῆς γράφει μὲ
πολὴν ἐνθουσιασμόν καὶ ἠγαλῶν τὸ ἔργον του ὅφ'
ἔλας τὰς ἐπέσεις, προσθέτει ἐν ἐπιλόγῃ:

Ὅτι ἔπρεπε ἤδη νὰ κάμω λόγον περὶ τῶν τελευ-
ταίων ὀνείρων τοῦ καλλιτέχνου... Φεῦ! Οἱ μεταγε-
νέστεροι δὲν ἐνδιαφέρονται ἢ περὶ τῶν ἐκτελεσθέντων ἔρ-
γων. Καὶ ταῦτα ὑπερακοῦσι διὰ τὴν δόξαν τοῦ καλλι-
τέχνου. Ὡστε διατι νὰ ἐνδιατρέψω εἰς ὅτι ἔμελλε νὰ
γίγη; Ἄφελεῖ δὲ ὀλιγώτερον νὰ λυπηθῆ τις δι' ὅτι δὲν
ἔγινε πᾶρὰ τὸ νὰ χαλεπὴ διότι ἐπῆρξε τόσον ὑψηλὴ δι-
δασκαλία τοῦ ἰδανικοῦ καὶ τοῦ φραίου.»

Ἡ Ἑλληνοδίκος Διεθνή: Καλλιτεχνικὴ ἐπιτροπὴ ἐπὶ
τῶν ἀποθηλαίντων πανταχόθεν σχεδίων διὰ τὸν προκη-
ρυχθέντα διεθνή ἀρχιτεκτονικὸν διαγωνισμόν τοῦ Με-
γάρου τῆς Εἰρήνης, τὸ ὅποιον θὰ ἀνεγερθῆ εἰς τὴν Χά-
γην δαπύται; τοῦ ἐν Ἀμερικῇ ἐκατομμυριούχου Κά-
νεζν, ἰδημοσίευσεν τὴν κρίσιν αὐτῆς. Κατὰ ταύτην τὸ α'
βραβεῖον εἶ 25,000 φράγκων ἀπονέμεται εἰς τὸν ἐν
Ἀίλλῃ κ. Κορδογιέ, τὸ δὲ β' ἐκ 18,750 φράγκων εἰς τὸν
κ. Μάρτελ ἐκ Παρισίων, τὸ γ' ἐκ 14,575 εἰς τὸν κ.
Φράντζ Βινδ, ἐκ Σαρλόεμβουργ, τὸ δὲ δ' ἐκ 10,400
εἰς τὸν ἐκ Βιέννης κ. Ὀττο Βάγγερ.

Τὸ πρῶτον βραβευθέν σχέδιον παριστᾷ ἐξέχον τέχνης
κρίριον ρυθμὸς πύργου τῆς βορείου Γαλλίας.

Ἦλθεν εἰς Ἀθήνας ὁ γνωστότατος Γάλλος ζωγρά-
φος Σαπουῆ, τοῦ ὁποῖου τὰ ἔργα τόσον λαμπρῶς ἐκρί-
θησαν κατὰ τὰς τελευταίας ἐκθέσεις. Ὁ κ. Σαπουῆ ἄ-
νήκει εἰς τὴν νεωτέρα σχολὴν τοῦ πραγματισμοῦ. Ἐν-
ταῦθα ἀφ' ἧς τῆς προτροπῆς τῶν διδασκάλων του Μπουγ-
κεῶφ καὶ Βεσσέ διὰ νὰ μελετῆ τὸ ὄρατον εἰς τὰς αἰ-
ωνία; πηγὰς του, ἐπέζητῶν νὰ συνδυάσῃ τὸ νεώτερον
χρῶμα πρὸς τὸ ὀνήθεις τῶν ἀρχαίων. Φημιζέται δὲ
ὅς εἰς ἐκ τῶν ἀρίστων εἰκονογράφων.

Εἰς ὄραταιν καινοτομίαν ἀξίαν προσοχῆς καὶ ὑπο-
σημείσεως πρόσθῃ ὁ μουσικὸς σύλλογος «Ἀπόλλων»,

καθιερώσας φιλολογικὰς διαλέξεις ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ
᾽Οδείου Ἀδίνεω. Κατὰ τὴν πρώτην ἐσπερίδα, καθ' ἣν
ἐν τοῖτοις ὀλίγοις ἀτυχῶς παρευρέθησαν, ἀνέγνωσαν οἱ
κ. κ. Βῆκος σκιαγραφεὶαν τῆς κ. Λίνας Ἀδίνεω, ὁ κ.
Νιρβάνας ἐν ποιητικώτατον φιλοσοφικὸν παραμῦθον, ὁ
κ. Σενόπουλος διὰ τὰ φραῖα, καὶ ἀντίθαιον τῶν σοφῶν,
βιβλία, ὁ κ. Μαλακάσης στίχους ἀισθηματικούς καὶ ὁ
κ. Ἄγγινος ἐπέλαβε τὴν ὀμιροδικὴν περὶ τοῦ συλ-
λόγου τῶν Εἰσαγγελίων διάλεξίν του.

Πρότασις τοῦ Ἑθν. Πανεπιστημίου ἐξελέγη ὁ κ. Ν.
Πολίτης.

Ὁ κ. Φ. Ἀριστέους ἐπεράτωσε νέον πίνακα, τὸ «Πα-
ρελθόν». Συνεδύασεν ἐν αὐτῷ τὸ τοπίον καὶ τὴν ἔμ-
πνευσιν. Ἀχμαλῖα βλάστησις περιβάλλει ἠρησιωμένον
μνημεῖον.

Νεώτατος Βέλγος γλύπτης, ὁ Νοκέ, ἐφρονεῖται εἰς ἄ-
νάβασιν του νιν ἐπὶ ἠεροστάτων.

Τῇ 7 Μαΐου ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Ἑθν. Πανεπιστη-
μίου ἐωρτάσθη ἡ τεσσαρακονταετία τῆς καθηγεσίας τοῦ

A. Χρηστομάνος

ἐπιφανοῦς καθηγητοῦ τῆς Χημείας κ. Ἄν. Χρηστομά-
νου. Ἐν μέσῳ πολυπληθοῦς καὶ ἐκλεκτῆς ὀμιλήσεως
προσεφωνήθη ὁ γρηαῖος καθηγητής, ἐσιτέθη δὲ διὰ
δάφνης ἡ προτομὴ του καὶ τῷ προσεφέρθη ἀγαλμάτιον
παριστῶν τὴν Ἐπιστήμην στέφουσαν τὸν Χρηστομάνον.
Ἐκ τῶν συλλεγέντων ἑράων θὰ προκηρυχθῶσι διαγω-
νίσματα χημείας. Ὁ κ. Χρηστομάνος ἰδημοσίευσεν μὲ-
χρι τοῦδε 73 πραγματείας, εἶνε ὁ ἰδρυτὴς τοῦ μεγά-
ρου τῆς Χημείας, πλειστάκις δὲ ἀντιπροσώπεινος τὴν
Ἑλλάδα εἰς ἐπιστημονικὰ συνέδρια.

Ἐν Λίγῃ ἦνοιξεν ἔκθεσις, διαρκήσασα δώδεκα ἡμέ-
ρας, τῶν ἔργων τοῦ ἐκεῖ διαμεινοντος Ρώσου ζωγράφου
Ιωαν Ροκίτοπου. Τὰ ἐκτεθειμένα ἔργα ἀνέρχονται εἰς
81, εἶνε δὲ τοπιεῖα Ρωσίας, Βελγίου, Ἰταλίας ὅς ἐπὶ τὸ
πλεῖστον, προσωπογραφίαι καὶ σπουδαί. Ὁ Ροκίτοπου
ἔργον ἦδη τὸ 55 ἔτος, νεώτατος ἐπεδόθη εἰς τὴν τέχ-
νην. Τῷ 1878 ἐγκατέλειπε τὴν Ρωσίαν διὰ νὰ μεταβῇ
εἰς Παρισίους. Τῷ 1893 παρήλθε τὴν Ἰταλίαν καὶ μετὰ
ἐν ἔτος ἐγκατεστάθη εἰς Λίγῃν, ἧτις ἐξαιρετικῶς τοῦ ἡ-

ροσε. Τῷ 1902 ἐπισκέφη τὴν Ρωσίαν, παραμένας
ἐπὶ μακρὸν πλοῖον τοῦ Λέοντος Τολστόη, τὸν παρελ-
θόντα δὲ μῆνα Νοέμβριον ἐπανῆλθεν εἰς Λίγῃν.

Ἡ ἔργασία τοῦ Ροκίτοπου ἐνωρίς ἐξευμήθη, πάντο-
τε δὲ ἠγοράζοντο, ὁσάκις ἐξετίθεντο, ἔργα του. Τῷ 1880
μόλις ἐξέτιθεν εἰς τὸ Salon τῶν Παρισίων, 17 ἔρασι-
τέχνη καὶ ἔμπειροι καλλιτεχνήματων παρουσιάσθησαν
ἵνα ἐξαφαιλίσωσιν ἔργασίας του. Ἐξετέλεσε πλείστας
παραγγελίας, ἐν αἷς καὶ τινὰς ἐντολῆς τοῦ Τσάρου Ἀλε-
ξάνδρου Γ', ὅστις ἦτο ἀγοραστής τῶν ἔργων του. Αἱ πι-
νακοθήκαι τῆς Πετρούπολεως, τῆς Μόσχας, τῆς Ὀδη-
σοῦ κέντηται πίνακας του.

Εἰς τὴν Καλοσύνην ἀνεκαλύφθη ἡ περίφημος εἰκὼν
τοῦ Holbein, ἡ Σωσάνη ἐν τῷ λουτρῷ. Οἱ τεχνο-
κρίται ὑποστηρίζουν ὅτι ἡ εἰκὼν αὕτη ἔχει καταστραφῆ,
καὶ ὅτι πρόκειται περὶ ἀντιγράφου.

Τὸ μνημεῖον τοῦ Παύλου Μελά ἐκτελεῖται ὀλοῖν ὑπὸ
τοῦ κ. Σώχου. Ἡ ἐπιτροπὴ τοῦ Ζαππείου ἐνέκρινεν, ὅ-
πως τοῦτο στηθῆ ἐν τῇ πλατείᾳ τοῦ Ζαππείου. Τὸ μνη-
μεῖον θ' ἀποκαλυφθῆ πιθανῶς τὴν 13 Ὀκτωβρίου, ἐπέ-
τιον τοῦ θανάτου του.

Ἀπεφασίσθη ἡ ἴδρυσις Μακεδονικοῦ ἠρώου μὲ τὰς
προτομὰς τῶν πεσόντων ἐν Μακεδονίᾳ Ἑλλήλων ὀμιλο-
ρηγῶν.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἐταιρεία προσεχῶς ἀρχεται τῆς
ἐπιδιορθώσεως τῶν δύο πτερύγων τοῦ μουσείου Σπάρ-
της καὶ τῆς στερεώσεως τοῦ ἐν Μισοτρᾷ Βυζαντινοῦ
μουσείου.

Εἰς Βίγλαν τῆς Ἀμοργοῦ εὐρέθη πλάξ ἐφ' ἧς
εἶνε χαραγμένον ψήφισμα. εἶ. 136 στίχων.

Ὁ εἰς Ἀκρεστὶ τῶν Φθιωτίδων Θηῶν ἐνεργῶν
ἀνασκαφὰς Αὐστριακὸς κ. Φόλγκραφ θὰ ἐνεργήσῃ
τοιαύτας τὸν προσεχῆ μῆνα εἰς Ἀσπίδα τοῦ Ἀργους.

Ἡ Χριστιανικὴ Ἀρχαιολογικὴ Ἐταιρεία ὑπέβα-
λεν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας αἰτήσιν, ζητοῦσα
ὅπως πᾶσαι αἱ ἀρχαιότητες, αἱ συνδεόμεναι ὀκωσθῆ-
ποτε μὲ τὴν ἱστορίαν τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ εὐρι-
κόμεναι ἤδη εἰς Μουσεῖα μεταξὺ ἀρχαιοτήτων τῶν
εἰδωλοκρατικῶν χρόνων, παραχωρηθῶσιν εἰς αὐτὴν
ἵνα τοποθετηθῶσιν εἰς τὸ ἰδικὸν τῆς Μουσεῖον καὶ
ὅπως τὰ διάφορα ἀρχαῖα χριστιανικὰ ἀντικείμενα,
τὰ εὐρισκόμενα εἰς τὰς Μονὰς τοῦ Κράτους καὶ μὴ
ἔχοντα ἄλλην ἀξίαν ἢ τὴν τῆς ἀρχαιολογικῆς πα-
ραχωρηθῶσι καὶ ταῦτα ὑπὸ τῶν Μονῶν διὰ τὸ Μου-
σεῖον τῆς.

Οἱ ἐκτελοῦντες εἰς τὸν Ὀξύρυγγον τῆς Αἰγύπτου
ἀνασκαφὰς Ἀγγλοὶ Ἀρχαιολόγοι Γρένφελ καὶ Χὼντ
ἀνεῦρον δὲλόκληρον θησαυρὸν Ἑλληνικῶν Παπύρων,
ὅστινες εἶχον ριφθῆ εἰς Ὀξύρυγγον τὸν Γ' π.Χ. αἰῶνα.

Τὰ χειρόγραφα ταῦτα περιλαμβάνουν ἀνέκδοτα
ἔργα τοῦ Πινδάρου καὶ τοῦ Εὐρυπίδου, ἦτοι παιάνας,
ῥάδας, ἱκεσίας καὶ εὐχαριστίας πρὸς τοὺς Θεοὺς καὶ
τὴν «Υψηλὴν», τραγωδίαν τοῦ Εὐρυπίδου ἀπολε-
σθεῖσαν.

Ἐπίσης ἀνεκαλύφθησαν χειρόγραφα τῶν ἔργων τοῦ
«Φαίδρου», τοῦ Συμποσίου τοῦ Πλάτωνος, τοῦ λόγου
τοῦ Δημοσθένους κατὰ Βοιωτοῦ, τοῦ Πανηγυρικοῦ
τοῦ Ἰσοκράτους, τοῦ Λόγου τοῦ Λυσίου κατὰ Ἰππο-
θέρου(;) καὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ λόγου κατὰ Θεομνήστου.
Σπουδαῖον χειρόγραφον περιλαμβάνει νέαν καὶ

ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

ἀνεκδοτόν ιστορίαν τῆς Ἑλλάδος, ὅπερ ἡμῶς δὲν ἐξετύλιχθη εἰσέτι. Εἰς ἡμῶς τῶν μικροτέρων παύρων ἐκτυλιχθεὶς περιέχει τὴν ιστορίαν τῆς Κορίνθου τοῦ Ἄργους καὶ τῆς Σπάρτης, ἡμιλεῖ περὶ τοῦ Κορινθίου στρατηγοῦ Τιμολάου καὶ ἀναφέρει δύο ἀνεκδοτά τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου. Τὰ χειρόγραφα ταῦτα εἶναι ἀπόσπασμα σπουδαιοτάτου καὶ ἀπολεσθέντος ἔργου τῶν Ἑλλήνων ιστορικῶν Ἐφόρου καὶ Θεοπόμπου.

Ἄλλος πάπυρος περιέχει σελῖδα τοῦ Β' βιβλίου τοῦ Θεουκιδίδου ἀποτελοῦντα ἀπάντησιν εἰς τὰς κρίσεις Διονυσίου τοῦ Ἀλικαρνασέως. Ὁμοίως ὑπάρχουν πάπυροι ἀναγράφοντες ἐξαμέτρους ὕμνους πρὸς τὸν Ἐρμῆν, ποιήματα τῆς Σαπφούς, ἓνα διθύραμβον τοῦ Βαχυλίδου, καὶ τὸ χειρόγραφον τῶν μελιᾶμβων τοῦ Κερκίδα ἐξ 70 στίχων, ἐκ τῶν ὁποίων ἐσώζοντο μέχρι τοῦδε μόνον οἱ 14 στίχοι.

Μεγίστης ἐπίσης σημασίας εὑρήμα εἶνε καὶ ἐν Εὐαγγελίῳ, ἀναφερόμενον εἰς τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Χριστοῦ μετὰ τῶν μαθητῶν εἰς τὸν Ναὸν καὶ εἰς τὴν συζήτησιν πρὸς τοὺς Φαρισαίους.

Τὰ ἀνευρεθέντα ἀποσπάσματα τοῦ Εὐαγγελίου τούτου εἶνε ὕψιστης ἀρχαιολογικῆς σημασίας, καθὼς περιλαμβάνουν πλείστας φράσεις μὴ περιεχομένας εἰς τὴν Καινὴν Διαθήκην καὶ ὁποῖαι θὰ προκαλέσουν εὐρύτατην συζήτησιν.

Τέλος ἀνευρέθησαν καὶ πλείστα φύλλα ἐκ Λατι-

νικοῦ χειρογράφου τοῦ Κατιλίνα, τοῦ Σαλουστίου καὶ ἄλλων.

Οἱ ἀνευρόντες τοὺς παύρους τούτους Ἄγγλοι ἐδήλωσαν ὅτι θὰ ἐκδώσων προσεχῶς αὐτούς.

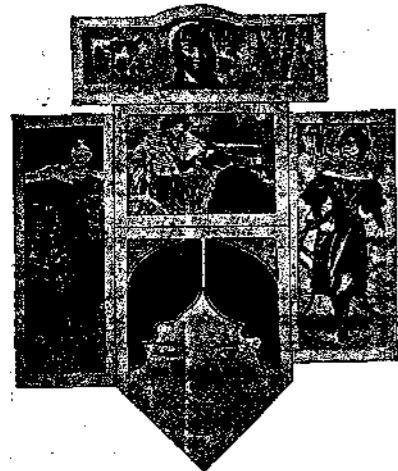
Μεγάλῃ σημασίᾳ ἀποδίδεται εἰς τὰ τελευταῖα εὑρήματα τῶν ἀνασκαφῶν τῆς Σπάρτης καὶ ἰδίως εἰς τὰς ἀνακαλύφθεις «πηλίνας προσωπίδας», αἵτινες ἔχουν σπουδαιότητα διὰ τὴν ιστορίαν τῆς Τέχνης, ἀνάγονται δὲ εἰς τὴν θην κ. Χ. ἑκατονταετηρίδα.

Παριστάνουν ὄλα μορφὰς ἐκ τοῦ φυσικοῦ εἰλημμένας, τὸ ὁποῖον ἀποδεικνύει, ὅτι οἱ Ἕλληνες γλύπτει τῆς ἐποχῆς ἐκείνης εἰργάζοντο κατὰ τρόπον ἐντελῶς πραγματιστικόν. Αἱ ὀρθοκράμοι αὐταὶ ἐκόσμουσαν τὴν στέγην οἰκοδομημάτων τινοσπιθανόν ναοῦ.

Ἐκ τῶν εὑρημάτων τούτων βεβαιούται ὅτι ἡ Σπάρτη ἦτο χώρα ἐν ἧ κατ' ἐξοχὴν ἀνεπτύχθη ἡ Τέχνη. Εἶνε ἄλλως τε γνωστὸν ὅτι τὸ ἀρχαιότερον καὶ τελειότερον ἐργαστήριον ὑπήρχε ἐν Σπάρτῃ.

Ἐστὶ σπουδαιότερα εὑρήματα ὑποτίθεται ὅτι θὰ εὑρεθοῦν εἰς θέσιν «Ἀμυκλαί», ὅπου εἶνε κέντρον ἀρχαιολογικόν. Ἐκεῖ γνωστὸν εἶνε ὅτι εὑρίσκειτο ὁ περίφημος θρόνος τοῦ Ἀμυκλαίου Ἀπόλλωνος.

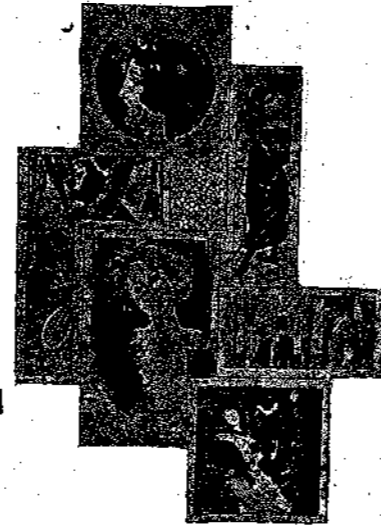
Νῦν ἐπὶ τοῦ ἀρχαίου οἰκοδομηματοῦ ὑπάρχει ὁ ναὸς τῆς Ἁγίας Κυριακῆς, ὅστις πρέπει νὰ καταδαφισθῆ διὰ τὸ ἔλθουν εἰς φῶς τὰ σπουδαῖα εὑρήματα. Ἡ Βαυαρικὴ Κυβέρνησις ἤτις ἐνεργεῖ τὰς ἀνασκαφὰς εἶνε πρόθυμος νὰ καταβάλλῃ πᾶσαν δαπάνην.

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΩΝ

ΔΕΛΤΑΡΙΩΝ

Εἰς τὸν προκηρυχθέντα διαγωνισμόν τῶν Εἰκονογραφημένων δελταρίων ἀπεστάλησαν ἐν ὄλῳ 136 δελτάρια. Ἐκ τούτων τὰ περισσότερα (16) ἀπέστειλε τὸ Ὀχρόλευκον Κρίνον (Ἀθῆναι). Ἡ δεσποινὶς Ε. Δημητριάδου 12, ὁ Ταξιδιωτῆς Σ* 9, αἱ δεσποινίδες Ἀθηνᾶ Γαϊτανόπουλου (Κ)πολις) καὶ Εὐρυδικὴ Ἰωαννίδου (Σάμος) 8, αἱ δεσποινίδες Φρόσκα Εὐθυμιάδου, Νίνα Χαγαμῆ, Κατίνα Νικολάου, Λίτσα Λέκα ἀνὰ 6, οἱ κ. κ. Νικ. Σεκ., Π. Φιλόπουλος, Δ. Καραλλόπουλος, Ν. Ἀργυριάδης (Ἀθῆναι) ἀνὰ ἀνὰ 4, τὰ δὲ λοιπὰ ἀπεστάλησαν ἀνὰ ἐν ἢ δύο ὑπὸ διαφόρων.

Ἡ ἐπιτροπὴ ἀποτελουμένη ἐκ τοῦ διευθυντοῦ τῆς Πινακοθήκης καὶ τῶν κ. κ. Σπ. Πασχάλη καθηγητοῦ τῶν τεχνικῶν μαθημάτων καὶ Β. Παπαγιαννακοπούλου, ἀπεφάνθη ὅτι ἐκ τῶν σταλέντων δελταρίων ἀπολύτως κρινόμενον οὐδὲν εἶνε ἄξιον νὰ βραβευθῆ, οὐχ ἥττον σχετικῶς πρὸς τὰ ἀποσταλέντα βραβεύεται ἡ Ἀνὰ Πανυσις, ἣν ἀπέστειλε τὸ Ὀχρόλευκον Κρίνον. Ὁ βραβευθεὶς παρακαλεῖται νὰ ἀνακοινώσῃ ἡμῖν τὸ πραγματικὸν ὄνομα του διὰ νὰ λάβῃ τὸ ἐπαθλόν.

Τὸ βραβευθὲν δελτάριον θὰ δημοσιευθῆ εἰς τὸ προσεχὲς φύλλον.

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Ἐπικαιρῶς, μετὰ τὴν περὶ μεταβολῆς τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς συζήτησιν, ἐξέδωκεν τὸ περὶ τοῦ ἐν Ἑλλάδι κρατοῦντος Κοινοβουλευτικοῦ δικαίου περισπούδαστον ἔργον τοῦ ὀργανωμένου ὑφηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου καὶ τέως βουλευτῆς κ. Ἡλίας Ζέγγελης. Ὁγκώδης δ' Α' τόμος πραγματεύεται πλείστα ζητήματα ἀφορῶντα τὴν Βουλὴν καθ' ἑαυτὴν ἐξεταζομένην, ἥτοι τὸ τῆς συγκροτήσεως αὐτῆς, τὸ τοῦ ἐλέγχου, τῆς νομοθετήσεως κ. λ. π. Διὰ τοὺς Ἕλληνας, τοὺς πολιτικομανεῖς, ἡ μελέτη ταῦ κ. Ζέγγελης εἶνε ἐξόχως διαφωτιστικὴ. Μετὰ σαφήνειαν καὶ ἀκρίβειαν, ἀρνούμενος πολὺτίμα ἐφόδια καὶ ἐκ τῆς ἐν Ἑλλάδι κοινοβουλευτικῆς δράσεως, καὶ ἐκ τῆς ἰδίας πείρας, καὶ ἐκ τῆς ἐπιστημονικῆς ἐρεῦνης, θέτει ὑπὸ συζήτησιν ὄλα τὰ ζητήματα τὰ σχετιζόμενα μετὰ τὴν Βουλὴν καὶ εἶδει λύσιν ἐπαρκῶς δικαιολογημένην καὶ συνάδουσαν πρὸς τὴν ἐπιστήμην τοῦ δικαίου.

Τὸ θέρος ἦλθε καὶ εἰς κώδων κινδύνου πένθιμος ἤχει εἰς τὰς ψυχὰς μας. Ἦλθεν ἡ ἐποχὴ ἐνὸς ἀπαισίου ἔθιμου τῶν χωρικῶν, τοῦ νὰ καίοντο τὰ δάση. Ὡς ἀντίδοτον ἔρχεται ἐν βιβλίῳ, τὸ ὁποῖον μετ' ἐνθουσιασμοῦν καὶ ἐπιστημονικῶν φῶς συνέγραψε ὁ ἀριστος τῶν νεαρῶν δασολόγων μας κ. Πέτρος Κοντός. Θέμα αὐτοῦ τὰ δάση καὶ ὁ πολιτισμὸς ἰδίᾳ ἐν Ἑλλάδι.

Εἶνε μία θαυμασιὰ αἰσθητικὴ μελέτη, διδούσα ὄλην τὴν ιδεώδη σκεδὴν εἰκόνα τῆς θελκτικῆς τοῦ δάσους. Ἀλλὰ καὶ ὑπὸ πρακτικὴν ἔποψιν ἡ μελέτη τοῦ κ. Κοντοῦ εἶνε ἀξία πολλῆς προσοχῆς, διότι πραγματεύεται τὰ περὶ τῶν Ἑλλ. δασῶν καὶ ἀπὸ οἰκονομικῆς ἀπόψεως καὶ ἀπὸ τῆς προστατευτικῆς, μὴ παραλείπων καὶ ἱστορικὴν ἀνασκόπησιν τῶν δασῶν. Τὸ βιβλίον τοῦ κ. Κοντοῦ τὸ ὁποῖον χαρακτηρίζει μεγάλη πρωτοτυπία δύναται νὰ ἀναγνωσθῆ καὶ εἰς εὐρύτερον κύκλον ἀναγνωστῶν, ἀφοῦ πρόκειται καὶ περὶ τῆς σκοπιμότητος ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου χρησιμοποίησεως τοῦ ἀνεκτιμήτου αὐτοῦ δώρου, τὸ ὁποῖον καλεῖται δάσος.

Ἡμερολόγιον τῶν Ἐθνικῶν Φιλανθρωπικῶν καταστημάτων ἐν Κηπόλει, ἔτος Β' 1906. Καὶ ἐπέτις ἐξεδόθη ὀγκώδης καὶ φιλόκαλον τὸ Ἡμερολόγιον, ὅπερ ἐκείδει ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν Φιλανθρωπικῶν καταστημάτων Κηπόλεως. Ὁ τόμος περιέχει πολυτίμους πληροφορίες περὶ τῶν ἐν Τουρκίᾳ Ἑλλ. μητροπόλεων, στατιστικὸς πίνακας, κανονισμοὺς ἐκκλησιαστικοῦς, ἀρθρον περὶ τῆς Μ. σχολῆς τοῦ Γένους, εἰς δὲ τὸ φιλολογικὸν μέρος συνειργάσθησαν οἱ κ. κ. Παπαδιαμάντης, Μωραϊτίδης, Ἀποστολίδης, Βλαχογιάννης, Ἰωαννίδης, Δε - Βιάζης, Χρηστοβασίλης, Ζωηρός, Λαμπάκης, Κωνσταντινίδης, Παπαντωνίου, Καρολίδης, Παγαυέλης, Κωνσταντόπουλος, Ζησίου, Ἄντινος κ. λ. π.

Ὁραϊόταται εἰκόνες κοσμοῦν τὸν τόμον, ἀπορῶσαι τὴν ἐν Κηπόλει παντοειδῆ κίνησιν. Ἡ ὑποστήριξις τοῦ ἔργου ἐπιβάλλεται καὶ διὰ τὸν πλοῦτον τῆς θλῆς καὶ διὰ τὸν ἐθνικὸν σκοπὸν. Χαρτόδετον ὄρ 7.

Ἐορταστικῆς. (77 βιβλίον τοῦ Συλλόγου πρὸς διάδοσιν ὠρελίων βιβλίων) ὑπὸ Γ. Παπαγεωργίου. Περιέχει συντομὴν ἱστορίαν καὶ ἐξήγησιν ἐκάστης τῶν ἐπισημοτέρων ἐορτῶν τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Προσεχῶς «Ἡ Φωματισμοῦ» κατὰ μετάφρασιν Μ. Θάλῃ καὶ «Ἡ τομὴ τοῦ Σοῦξ» ὑπὸ Γ. Μπουκουβάλα.

Greece. Painted by J. Fulleylove. Described by

Rev. J. Clymont. Μία ἀπὸ τὰς ὠραιότερας μελέτας ἐν Ἀγγλικῇ γλώσσῃ περὶ Ἑλλάδος. Τὸ βιβλίον, πολυτελοῦς ἐκδόσεως, κοσμοῦν 75 ἔγχρωμοι εἰκόνες μνημείων, ἀπόψεων κ. λ. π. Φρ. 25.

Ἀπὸ τὸ Βερολίον ὁ κ. Δ. Καραχάλιος, ὁ γνωστότερος μετὰ τὸ ψευδώνυμον Λάμπρος Ἀστέρης, μᾶς ἀπέστειλε ἐν ποιητικῶν δώρων, μετὰ τὸν συμβολικὸν τίτλον «Ἀπὸ τοῦς Γένους τῶν οὐθμῶν». Τὸ ξεφύλλισμα τοῦ βιβλίου, ἡ μᾶλλον ὁ στρόβιλος τῶν ρυθμῶν πείθει τὸν ἀναγνώστην, ὅτι δὲν θὰ παρασφρηθῆ εἰς ρητορικὰς γεμιὰς ἢ εἰς ἀκατανόητα παραλήρηματα.

Ὁ ποιητὴς ἔχει φαντασίαν, — πρὸ παντὸς φαντασίαν — μία ἐλαφρὰ μεταβολὴ περιβάλλει τοὺς στίχους του, μία προσπάθεια διαφαίνεται ὅπως ἄρθῃ, ὅσον τὸ δυνατόν, ὕψηλότερα, ἀλλὰ δὲν ἐξανεμιρίζεται. Τὰ ποιήματα του εἶνε ὕμνοι, μᾶλλον προσωφωνήσεις πρὸς τὴν φαντασίαν, τὸν ρυθμὸν, τὸν ἔρωτα, τὴν γῆν κ. λ. π. Δὲν ἀπευθύνονται εἰς τὴν καρδίαν, ἔχουν κέντρον περὶ ὃ στρέφονται: τὸν νοῦν. Μία ἄρμονία διευθεῖ τὸς στίχους, καίτοι οὗτοι εἶναι ἐλεύθεροι, ἐλευθερία δὲ εἰς τοὺς στίχους σημαίνει πολλάκις ἀπειθαρχίαν πρὸς τὴν μουσικὴν τοῦ λόγου.

Ὁ ποιητὴς εἶνε λάτρης τῆς δημοτικῆς ποιητικῆς, παρ' ἧς δανείζεται συνὰ δρόσον, καὶ ἰδίᾳ λάτρης τοῦ Ἀκριτικοῦ κύκλου. Ἐκ τῆς σειρᾶς τῶν Ἀργυρῶν μιλημάτων» τὸ «γαλασμένο σπῆτι» κάμνει τὸν ἀναγνώστην νὰ λησμονῆ τὸν χρυσὸν τῆς σιωπῆς, εὐχαρίστως δὲ ἀναγινώσκονται αἱ ἡσσονος ἐπιβολῆς «Μετρημέναι στίγμαι». Εἰς τὴν γλωσσικὴν περιβολὴν παρατηροῦνται κάπου — κάπου ἀκαλαίτητοι λέξεις καὶ ἐλάχιστοι εὐτυχῶς περὶ αἱ ἐκφράσεις, αἵτινες ἄπορον εἶναι πᾶς διέφυγον τὴν καλαισθησίαν τοῦ ποιητοῦ. ὡς λ. χ. αἱ λέξεις: καταφύγιον, λογγίτης, φουσκάλιδια, βουλιάνι, καταποτήρας, ἡδονικώστρωτα μεθύσια, ἀκροτόπι, φωτάρη, κάγκελα, συμμάχος, βράσιμο, ἀκτῖνα σκοτεινῆ, ἀκατάβλητη, σχεδρῶση, ἄβρετο κ. λ. π.

Ὁ κ. Β. Παπαγατζῆς ἐξέδωκεν εἰς ὀγκώδη ἐκ 150 σελίδων λόγους, διαλέξεις, μελέτας καὶ ἄρθρα ἐκπαιδευτικὰ, ἐθνικὰ, ἱστορικὰ, φιλολογικὰ κ. λ. π. Ὁ τόμος ἀποτελεῖ μίαν ἐργασίαν, ἡ ὁποία τιμᾷ τὸν φιλόπονον καὶ πολυμαθῆ ἀγορητὴν καὶ συγγραφέα.

Ὁ υἱὸς τοῦ ἀειμνήτου Ἀνδρέου Λασκαράτου ἐξέδωκεν εἰς β' ἐκδόσιν τὰ διάφορα Στιχοουγμήματα τοῦ πατρὸς του, ὅστις ὑπῆρξεν ὁ ἰδιορρυθμότερος σατυρικὸς ποιητὴς τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος. Τὸ ποιητικὸν ἔργον τοῦ Λασκαράτου, ὅστις ἀποτελεῖ ἰδιάζουσαν καὶ ἐνδιαφέρουσαν μορφήν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς Ἑλλ. φιλαλογίας, διὰ τὸ ἐλευθερόστομον, τὸ κεφαλληνιακὸν γλωσσικὸν ἔνδυμα καὶ τὴν εἴρωνα εὐφυίαν, εἶνε ἤδη γνωστὸν. Ἡ β' ἐκδόσις δίδει ἀφορμὴν, ὅπως καὶ πάλιν ἀπολαύσωσιν οἱ ἀναγνώσται τὸ ὠραιότερον ἀπὸ τὰ χαριτωμένα καὶ εὐθυμα ἔργα τοῦ Λασκαράτου.

Δελτίον τοῦ Συλλόγου τῶν Ἑλλήνων ἡθοποιῶν. Θὰ ἐκδίδεται κατὰ τριμηνίαν.

A. Beaunier. *L'Art de regarder les tableaux*. Μετὰ 69 εἰκόνων Φρ 10.

H. Detouche. *Peintres de la femme integrale*. Περιλαμβάνει περὶ τῶν ζωγράφων Fel. Rops καὶ H. Willette.

J. de Barthold. *Daniel Vierge*, dessinateur et graveur.

ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ

Σχεδιαστή. — Έδώ όλοι οι καλλιτέχναι παραπονοῦνται εἰς τὰ μόνελα. Οὐτε πολλά, οὐτε καλά εἶνε. Εἰς τὸ Μόναχον κάθε πρωτὴ συνάζονται ἔξωθεν τῆς Ἀκαδημίας 300 ἄτομα, ζητοῦντα νὰ ποζάρουν ὡς μόνελα πάσης ἡλικίας καὶ ὁμοτέρων τῶν φύλων, διὰ τὴν Ἀκαδημίαν ἢ δι' ἐργαστήρια. Ἡ λήμιθὴ ἔχει κανονισθῆ 45 λεπτά τὴν ὥραν διὰ κεφαλᾶς, 50 μὲ ἐνδυμασίαν καὶ 75 διὰ γονῶν.

Φιλαναγνώστη. — Οἱ Δανοὶ διαβάζουν, πολὺ μάλιστα. Τὸ βιβλίον ἐν Δανίᾳ εἰς ὅλας τὰς κοινωνικὰς τάξεις εἶνε ὁ ἀναπόσπαστος σύντροφος, καθὼς καὶ τὸ περιοδικὸν καὶ ἡ ἐφημερίς. Ἄφθονοὺν αἱ βιβλιοθήκαι αἱ δημόσιαι καὶ λαϊκαί, ὡς καὶ αἱ ἰδιωτικαί. Εἰς Κοπενάγην ὑπάρχουν 7 μεγάλαι βιβλιοθήκαι, εἰς τὰς ἐπαρχιακάς πόλεις 30 ἀναγνωστήρια, εἰς δὲ τὰ χωρία 1000 λαϊκαὶ βιβλιοθήκαι, χορηγούτων τῶν δῆμων καὶ τοῦ Κράτους. Ἐδώ τοῦ ἀφίνου τούς Γωμηοὺς νὰ διαβάσουν αἱ πολιτικαὶ συζητήσεις καὶ τὰ ταβερνεῖα.

ΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ ΜΑΣ

Ἄγιος Φραγκίσκος. Εἶνε γνωσταὶ αἱ τραγικαὶ λεπτομέρειαι τῆς ἐκ σεισμῶν καὶ πυρκαϊᾶς καταστροφῆς τῆς ὠραίας Ἀμερικανικῆς μεγαλοπόλεως, τοῦ μεγαλειτέρου ἐμπορικοῦ λιμένος τοῦ Εἰρηνικοῦ, τοῦ Ἁγίου Φραγκίσκου. Ἡ εἰκὼν παριστᾷ τὸ πᾶρον τῆς Χρυσῆς Πύλης. Ἐκ τῶν 200,000 κατοίκων τῆς πόλεως, οἵτινες ἔμειναν ἄστεγοι, οἱ πλεῖστοι κατέρυγαν εἰς τὸ πᾶρον αὐτὸ, ὅπου σκηναὶ καὶ ἐφόδια εἶχον διανεμηθῆ ὑπὸ τῶν ἀρχῶν. Ἡ εἰκὼν παριστᾷ πῶς ἐξέφυλινσαν οἱ κάτοικοι τοῦ Ἁγ. Φραγκίσκου.

Μακεδονία. Ἐξακολουθεῖ ὁ ἱερός ἀγὼν, ὃν διεξάγουν τὰ Ἑλληνομακεδονικὰ σώματα πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν ὑπὸ τῶν Βουλγαρικῶν συμμοριῶν κατασφαζομένων Ἑλλήνων, ἀλλὰ καὶ δὲν ἔπαυσαν αἱ Βουλγαρικαὶ θηριώσιαι. Αἱ δύο εἰκόνες ἀς παραθέτομεν, λαβόντες ἐκ τοῦ Κεντρικοῦ Μακεδονικοῦ Σουλῶγου, παριστᾶσι θύματα τῶν Βουλγάρων. Ἡ α. εἰκὼν παρουσιάζει ἐν ὄλῃ τῇ φρικτότητι τὰς ἀπληθρακωμένας σάρκας τριῶν μεγαλομαρτύρων τοῦ Μακεδονικοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ἡ ὑπὸ τὸν ἀρχικομμιτατζῆν Ἰβάνωφ, διδάσκαλον εἰς τι χωρίον τῶν Σερρῶν, συμμορία ἐκ 30 δολοφόνων Βουλγάρων εἰσελθοῦσα νύκτωρ εἰς τὸ χωρίον Ἐγρηδαρὲ ἐπέδραμε κατὰ τῆς οἰκίας τοῦ προκρίτου βασιλείου Κομπόκη, ἐν ἣ εὗρισκοντο τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὁ γέρον Β. Κομπόκη, μετὰ τῆς συζύγου του, τῆς νύμφης του καὶ τῆς ἐγγονῆς του. Ἀντέστησαν οἱ Ἕλληνας ἀντιπροβολοῦντες εἰς τρόπον ὅστε δὲν κατάρθωσαν νὰ εἰσελθῶσιν οἱ συμμορῖται εἰς τὴν οἰκίαν, ἣν διὰ τοῦτο ἐπυρπόλησαν. Εἰς γείτων ὁ Γ. Ἀποστόλου σπεύσας, ἐφρονεῖθ ἁμέσως. Τὴν ἐπιούσαν ἀνευρέθησαν οἱ καινέτες, ἀλλὰ τὰ σώματα τῶν ἦσαν πλέον ἄμωροι ὄγκοι τῆς ἐγγονῆς εὐρέθη μόνον ἡ τέφρα. Ὁ ἀριθ. 1 ἐν τῇ εἰκόνι παριστᾷ τὸ πτώμα τοῦ Κομπόκη, ὁ ἀριθ. 2 τὸ τῆς συζύγου του, ὁ ἀρ. 3 τὸ τῆς νύμφης του καὶ ὁ ἀρ. 4 τοῦ ἐπικαλεσθέντος βοήθησαν γείτονος. Ἐκατέρωθεν τῆς τραγικῆς σκηκῆς ἵστανται δύο ἱερεῖς, ὧν μόνον τὰ ἄμφια διακρίνονται.

Εἰς τὴν β. εἰκὼν εἶε ἐξηπλωμένος ἐπὶ τοῦ φερέτρου περιστοιχούμενος ὑπὸ Μακεδόνων ὁ νεκρὸς τοῦ

Ἰωάννου Πίτσουλα δημοδιδασκάλου ἐν Γουμέντζῃ τῆς Μακεδονίας. Τὸ θῦμα τοῦτο τῶν Βουλγάρων εὐρέθη φέρον εἰς τὸ σῶμα 26 λογχιμοῦς!

Η ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Γνωστοποιεῖ ὅτι

Ἀὔριον ἡμέραν Πέμπτην καὶ ὥραν 9 1)2 π. μ. ἐνεργηθήσεται ἐν τῷ Καταστήματι αὐτῆς καὶ ἐνώπιον τοῦ Γενικοῦ Συμβουλίου, ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει, ἡ ἐνάτη κλήρωσις τοῦ ἐκ δραχ. 20,500,000 δανείου αὐτῆς, ἡ ἀρισμένη διὰ τὴν 1ην Ἰουνίου 19 6. Κατὰ τὴν κλήρωσιν ταύτην θέλουσιν ἐξαχθῆ ἐκ τῆς κληρωτῆδος ἀριθμοὶ δημολογίων μετὰ λαχοῦ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Μαΐου 1906.

Ὁ Διοικητὴς Σ. Σερεῖτ

Η ΑΝΑΤΟΛΗ

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΜΟΙΒΑΙΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΩΝ ΖΩΗΣ

ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗ ΔΙΑ ΒΑΣ. ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ἀσφάλεια ζωῆς. — Προικοδοτήσεις, ταμειυτήριον. — Ἀσφάλεια μικτᾶ. — Ἀσφάλεια θανάτου.

Ἀσφάλιστρο ἐλάχιστα, καταβαλλόμενα καὶ μη-ναιῖος.

Εὐλοκία κατὰ τὴν πληρωμὴν τῶν ἀσφάλιστρων. Δάνεια καὶ ἐξαγορὰ συμβολαίων.

Γραφεῖα τῆς Ἐταιρίας Πλατεῖα Συντάγματος 1 ὁδὸς Μουσῶν.

Γεν. Διευθυντῆς Ἀθ. Φίλων

LE MONDE HELLENIQUE

JOURNAL BI-HEBDOMADAIRE

Redaction: Athènes Rue des Philhellènes 2.

Directeur: Spyridon Pappas.

Abonnements: Grèce 12 dr. Etranger 18 fr.

ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ Σ ΠΗΛΙΟΥ ΧΑΡΑΜΗ

Ὅδος Πειραιῶς ἀρ. 20.

ΕΡΓΑ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

1) Διηγήματα, σειρά πρώτη (Περιέχει δεκαεπτὰ διηγήματα, μετὰ προλόγου καὶ τῆς εἰκόνης τοῦ συγγραφέως.

2) Διηγήματα, σειρά δευτέρα (Περιέχει τὸ ἐκτενές διηγημα «Ἐρωὸς Ἰσταυρωμένος», τὸν «Τρελὸν με τοὺς κόκκινους Κρίνους» καὶ ἄλλα ἐπτὰ διηγήματα).

3) Μαργαρίτα Στεφᾶ, μυθιστόρημα.

Τρεῖς ὠραιοὶ τόμοι, ἐκ 200 σελίδων ἕκαστος, ἐπὶ καλοῦ χάρτου, με κλλιτεχνικὰ χρωματιστὰ ἐξώφυλα, ἀπὸ τὰ κομψότερα βιβλία ποῦ ἐξεδόθησαν εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Τιμῶνται ἕκαστον δρ. ἢ φρ. 3.

Καὶ τὰ τρία μαζί, τιμῶνται δρ. ἢ φρ. 8.

Παραγγελία συνοδευόμενα ὑπὸ τοῦ ἀντιτίμου, διὰ ταχυδρομικῆς ἐπιταγῆς, εἶνε δεκταὶ εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς «Πανακοῦθῆς».